

BREŽICE — Upravni odbor sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad se na ponedeljkovi seji ni dokončno odločil, koliko nagrad bo predlagal skupščini za letošnje podelitve — dve ali tri. Na voljo je 10.000 din.

KOČEVJE — Včeraj popoldne je bila seja izvršnega odbora občinske konference SZDL, na kateri so razpravljali o imenovanju sodnikov porotnikov občinskega sodišča in dnevnem redu prihodnje seje konference SZDL.

KRŠKA VAS — V soboto bodo odprli vaščani nov vodovod, ki so si ga napeljali iz Brežic.

METLIKA — V ponedeljek je zasedala občinska konferenca SZDL, na kateri so med 5 kandidati za 2 mesti v slovenski delegaciji zbora narodov potrdili kandidaturi domačina Nika Belopavloviča in Majde Gaspari.

NOVO MESTO — V ponedeljek ob 19.30 bo ljubljansko Mestno gledališče uprizorilo Petana, Fritza in Kodra satirično glasbeno komedijo Raj ni razprodan ali reforma v paradižu.

BREŽICE — V nedeljo ob 14. uri prireja AMD Brežice pod pokroviteljstvom občinske skupščine tretjo motokros dirko ekipnega prvenstva SFRJ „Finale 71“. Po tekmovalnosti bo ribiški piknik ob novem ribniku.

NOVO MESTO — V torek popoldne se je pri občinskem združenju borcev sestala posebna komisija, ki je razpravljala o pripravi zbornika plošč in spomenikov iz NOB v novomeški občini.

Klub dolenskih poslancev je imel prejšnji četrtek, 7. oktobra, svoje sedmo posvetovanje. Poslanci in drugi družbeno-politični delavci iz dolenskih občin so si ob tej priložnosti ogledali proizvodnjo v IMV in v Novolesu, popoldne pa so v Dolenjskih Toplicah govorili o dopolnilih ustave SRS Slovenije. Na sliki: Ivo Štebljaj razlaga v prostorih IMV v Novem mestu gostom potek najnovejše proizvodnje: ob njem dr. Jože Brilej, Viktor Auer, Marjan Jenko, Miloš Poljanšek in dr. Albin Pečaver.

(Foto: Slavko Dokl)

Podražitve, nesrečne podražitve...

Za 18 odst. dražji tisk, za dobrih 16 odst. dražje reprodukcije, medtem ko je dostavnina za raznašanje časnika že s 1. januarjem 1971 poskočila za 25 odst. — V kratkem še podražitev rotopapirja

„Zaradi stalnega naraščanja cen, režijskega materiala iz domače proizvodnje, posebno pa še uvoženega materiala, smo prisiljeni dvigniti cene našim storitvam. — Dosedanje cene so bile formirane še pred devalvacijo. V cenah naših storitev so obsežni stroški za fototehnični material, filme, najrazličnejše kemikalije, tiskovne plošče, barve itd. Večina materiala je nabavljena iz uvoza. Cene tega materiala se dvigajo na svetovnem tržišču, z devalvacijo dinarja pa so cene tako narasle, da smo to prisiljeni upoštevati v cenah naših storitev...“

To je uvod iz pisma, ki smo ga pred kratkim dobili iz tiskarne Ljudske pravice v Ljubljani, kjer tiskamo naš teden. Čeprav v celoti razumemo položaj tiskarskih delavcev in njihovih podjetij, moramo vendarle vsem našim naročnikom in bralcem takoj povedati, da pomenijo nove podražitve tiskarskih stroškov tudi za naš list dodatne milijonske izdatke — kar lahko povemo po domače tudi tako, da se bo že tako skromni dobiček lista še zmanjšal. Štejem za našo dolžnost, da obvestimo vse prijatelje domačega pokrajinskega glasila SZDL, da smo letos zabeležili naslednje podražitve:

— tiskarski stroški so se po 1. oktobru povečali v povprečju za 18 odst., stroški za izdelavo repro-

dukcij (klišejev) pa za povprečno 16,30 odst.;

— Združeno podjetje za PTT promet Slovenije nam je pred meseci podražilo dostavne tarife za raznašanje našega lista na domove naročnikov za 25 odst. (podražitev velja že od 1. januarja letos dalje!);

— iz „zanesljivih virov“ (ki pa so vedno dokaj natančni!) smo tudi zvedeli, da bo časopisni papir za naš list v kratkem dražji za pet do šest odst.;

— zaradi večjih stroškov pri odpremi lista iz podjetja „Ljubljanski dnevnik“ se bodo podražili tudi stroški ekspedita.

Seveda so dražje tudi različne druge usluge, glede katerih smo odvisni od industrije, trgovine in obrtnikov, kar vse se spet pozna pri naraščanju stroškov, ki jih terja redno izhajanje našega lista. Pri tako pove-

čanih stroških seveda v bodoče s sedanjem naraščanjem ne bo več mogoče izdajati tako obsežnega domačega lista ali pa se bodo njegovi ustanovitelji le morali odločiti za ustrezno družbeno pomoč za kritje razlik med proizvodno in prodajno ceno lista.

Do konca tedna se bo nadaljevalo suho vreme z jutranjo ali dopoldansko meglo po kotlinah. Večjih ohladitev ne bo. Nočne temperature bodo malo nad ničlo.

O USTAVNIH DOPOLNILIH

Občinska konferenca SZDL Novo mesto je v torek dopoldne pripravila posvet o tistih ustavnih dopolnilih, ki se po vsebini nanašajo na družbenopolitični sistem in položaj krajevnih skupnosti. Razpravo je vodil podpredsednik izvršnega sveta dr. France Hočevnar.

Z nedeljske otvoritve otroškega vrtca na Senovem, prve vzgojno-varstvene ustanove, ki je zrasla v krški občini po sprejetju petletnega načrta razvoja otroškega varstva. Varovanci so presenetili goste na otvoritvi s prisrčnim sporedom. (Foto: J. Teppey)

KLUB DOLENJSKIH POSLANCEV — O USTAVNIH DOPOLNILIH

Pravice in dolžnosti v praksi

Poslanci področnega kluba in predstavniki družbeno-političnih organizacij s tega območja so si 7. oktobra dopoldne ogledali proizvodne prostore IMV v Novem mestu in delo lesnega kombinata NOVOLES v Straži. Zanimali so se za delo in življenje obeh kolektivov, bili pa so presenečeni nad proizvodnimi dosežki obeh delovnih organizacij.

Popoldne so se člani kluba dolenskih poslancev sestali v Dol. Toplicah, kjer so govorili o ustavnih dopolnilih. Osnovna izhodišča osnutkov ustavnih amandmajev je razložil dr. France Hočevnar.

V razpravi so se poslanci in drugi ustavili predvsem pri vprašanjih, ki zadevajo temeljno organizacijo združenega dela s stališč praktičnega uveljavljanja pravic in dolžnosti temeljne organizacije združenega dela. Minulo delo kot eno eno izmed osnov za določanje posebnega dohodka delavca razlagajo marsikje zelo različno; zato so poslanci v razpravi poudarili, da je treba to vprašanje tako s teoretičnega kot s praktičnega stališča opredeliti bolj določno. Ko so govorili o tistem delu 30. amandmaja, ki govori o zemljiškem maksimumu, so menili, da ni potrebe, da bi to vprašanje urejali z ustavo, ker naj bi ga uredil zakon.

Poslanci so posvetili tudi precej časa razpravi o vlogi predsedstva skupščine, njegovem sestavu in od-

nosu do izvršnega sveta. Beseda je tekla tudi o ustavnih opredelitvi položaja krajevnih skupnosti, o postopku za kandidiranje za predsedstvo SFRJ in o nekaterih drugih vprašanjih področja ustavnih dopolnil.

Na posvetu pa so med drugim tudi kritično ocenili odnos sredstev javnega informiranja (DELA, RTV), v katerih je vse premalo informacij z območja Dolenjske. Tudi tega srečanja poslancev se ni udeležil nihče izmed predstavnikov tiska in RTV, čeprav so bili vsi pisмено obveščeni. Še posebej niso bili poslanci zadovoljni z odnosom Dolenjskega lista, ki ne šteje za potrebno, da bi na taka posvetovanja pošiljal svojega zastopnika. Zato so na posvetu pooblastili nekatere člane kluba, da se s predstavniki javnega obveščanja osebno pogovorijo o vzrokih za pasiven odnos do informiranja o dogajanjih na Dolenjskem oz. z območja, ki ga pokriva Klub dolenskih poslancev.

FRANC BEG

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA
ZLASTI V OKTOBRU
— MESECU
VARČEVANJA

Hrabri in simpatični Krčan Ivan Molan je z osvojitvijo naslova državnega prvaka v speedwayu pred svojimi navijači v Krškem žal prezgodaj končal svojo uspešno športno kariero. Kaj je navedlo Krčana, da zapuša športno borišče nam ni znano. Na sliki: zadnji Molanov nastop pred domačo publiko. (Foto: S. Dokl)

Titove besede na velikem ljudskem zborovanju v Karlovcu so preteklo soboto mogočno odjeknile doma in po svetu. Predsednik republike je znova povedal, da hočemo samo mir — da pa bi ga imeli, se tudi pripravljamo, da bi ga ohranili! Tovariš Tito je med drugim v Karlovcu dejal:

„Znana resnica je, da je vsaka revolucija vredna toliko, kolikor je sposobna, da se stalno razvija in da brani svoje pridobitve. Mi smo tudi na teh manevrih dokazali svojo pri-

pravljenost in sposobnost, da našo revolucijo — pridobitve narodnoosvobodilnega boja, samoupravni socializem, bratstvo in enotnost ter nacionalno enakopravnost narodov in narodnosti — branimo in ohranimo pred vsako nevarnostjo.“

Več o poteku manevrov SVOBODA 71 poročamo danes na 4., 8. in 9. strani našega lista. — Na fotografiji: maršal Tito s sodelavci ob odhodu z opazovalnice manevrov v Lipovači. (Foto: M. Legan)

Kmetje bi radi sodelovali, pa jih nasprotniki ovirajo — Kmečka društva namesto zadrug — Težko čakajo na nov zakon

Pred kratkim sem slišal oceno, da se smisel in pripravljenost kmetov za medsebojno sodelovanje ter skupno delo zgubljata in je podoba, da je ideja zadružništva zašla v krizo. Ne verjamem, da je to res, čeprav verjamem kmetom, ki pravijo, da imajo slabe izkušnje z zadrugami, zato se je najbolje zanesti nase. Menim, da ni zašla v krizo ideja zadružništva, v krizi je sedanje zadružništvo. Če bi kmetom ustrezalo, pa bi bolje uspevalo.

Nekateri v isti sapi, ko trdijo, da kmetje niso za medsebojno sodelovanje, menijo, da naj bi se ne udeleževali le v krajevni skupnosti, kajti njihovo samoupravljanje da bi moralo biti veliko širše.

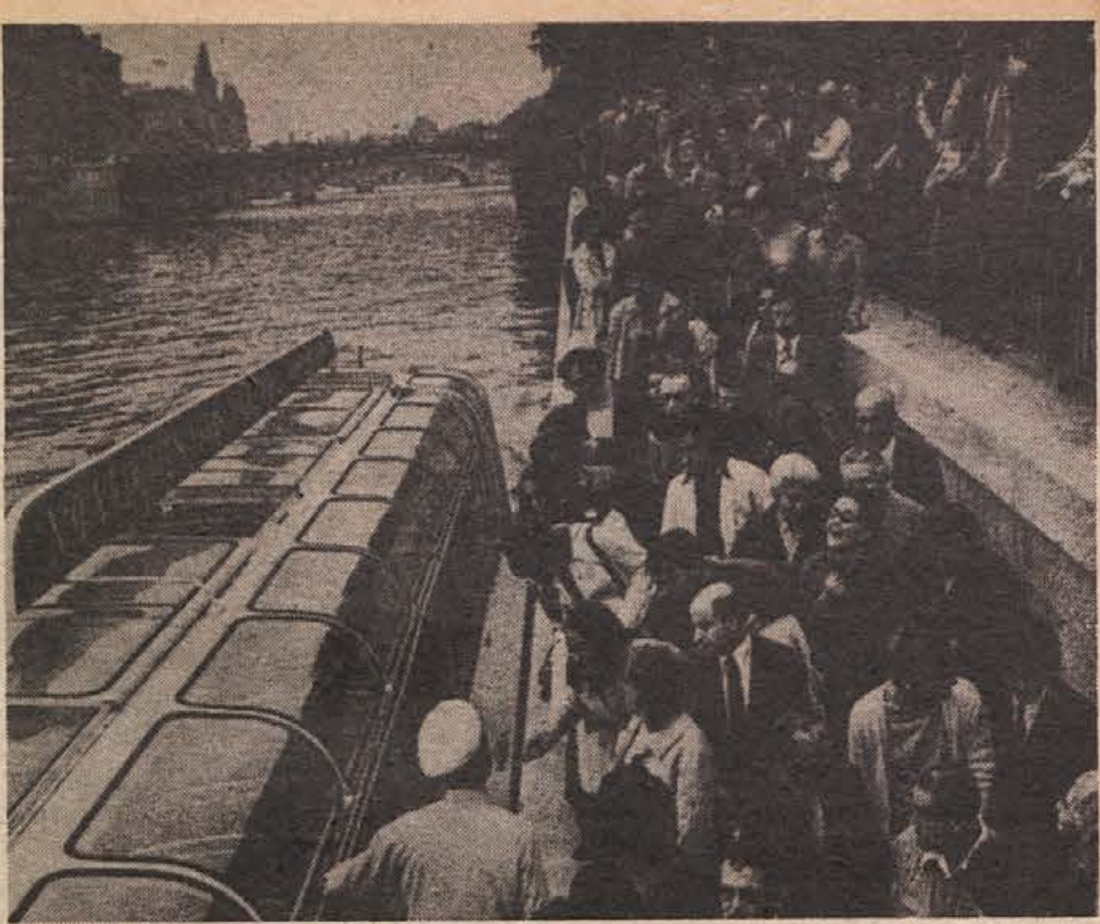
Če so kmetje podjetni v krajevnih skupnostih, so torej za sodelovanje. To potrjujejo njihove odločitve, ko glasujejo za samoprispevke, ki so namenjeni za skupne potrebe. Pri delu krajevnih skupnosti pa so podjetnejši kot pri sedanjih kmetijskih organizacijah zaradi tega, ker tam lahko bolj odločajo o stvarih kot pri kmetijskih zadrugah. Menim tiste zadruge, s katerimi niso zadovoljni.

Mnogi kmetje niso zadovoljni s sedanjim zadružništvom, niso pa proti zadružništvu nasploh. Želijo si take zadruge ali druge kmetijske organizacije, v katerih bi lahko odločali vsaj toliko kot v krajevnih skupnostih. To potrjujejo tudi bivša društva živinorejcev za vzajemno po-

moč, ki so se pred kratkim preimenovala v kmečka društva. V vsej Sloveniji jih je že več kot 20, članov pa imajo najmanj toliko, kot je vseh pravih kooperantov pri vseh kmetijskih organizacijah v republiki. Vznikla so brez moralne in gnotne pomoči od zunaj iz podjetnosti samih kmetov. Pečajo pa se s tako dejavnostjo, ki bi jo lahko ali celo morale opravljati kmetijske zadruge.

Kmetje čutijo, da si neorganizirani, razbiti posamezniki ne morejo pomagati. Menijo pa, da si lahko bolj pomagajo z dobrim društvom kot s slabo zadrugo, čeprav po predpisih ne more razvijati tako široke dejavnosti kot zadruga organizacija.

Društva ustanavljajo zaradi nestrpnosti, ker po sedanjih predpisih ne morejo imeti takih zadrug, kot so jim potrebne. Naveličali so se čakati na novi zakon, ki naj jim omogoči ustreznejše oblike zadružnega povezovanja in sodelovanja. K

V glavnem mestu Francije je še vedno neznanjski prometni kaos, kajti uslužbenci podzemeljske železnice nikakor ne uspejo najti skupni jezik z upravo. Metroji že devet dni stojijo, Parizani pa si skušajo pomagati na vse mogoče načine, pri čemer nekateri uporabljajo tudi motorne čolne na Seini. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Prvič v zgodovini Avstrije je na nedeljskih volitvah socialistična stranka dobila absolutno večino. Socialisti so z 92 mandati porazili konservativno ljudsko stranko, ki jih je zbrala le 80. Svobodnjaki so dobili 10 mandator. Volilo je okoli 90 odstotkov volilnih upravičencev. Predsednik socialistične stranke dr. Bruno Kreisky je že začel posvetovanja za sestavo nove avstrijske vlade, vendar do trenutka, ko to poročamo, še vedno niso znani rezultati njegovih pogovorov. V parlamentu, ki šteje 183 poslancev, bodo imeli socialisti sicer večino, vendar pa to ne pomeni, kot sedaj stvari stojijo, da bodo čisto brez skrbi. Uspeh na volitvah greni namreč v tem hipu še vedno negotovost, kako je z usodo enega samega mandata — 93 mandata socialistične stranke. Ker je položaj malce zapleten, dolgujemo pojasnilo: doslej so namreč v Avstriji prešteli že vse volilne glasove, razen tistih, ki jih je oddalo okoli 105.000 državljanov v pisnih — medtem, ko so bili odsotni. To je po avstrijskih zakonih mogoče, toda prav zaradi tega se je stvar tudi zapletla. Še vedno namreč ni jasno, kako se je odločilo ter 105.000 državljanov — ali za socialiste ali za koga drugega. Če so se za socialiste, potem bodo ti lahko brez skrbi, ker bodo imeli v parlamentu absolutno večino, toda če se niso, bo moral dr. Bruno Kreisky spretno balansirati ob nekaterih pomembnejših vprašanjih. Stvar je namreč v tem, da mora stranka, ki je zmaga na volitvah, izbrati iz svojih vrst poslanca, ki bo predsednik parlamenta. Toda ta čast je varljiva: predsednik namreč nima pravice glasovati in tako so se sedaj znašli socialisti v položaju, ko imajo sicer absolutno večino v parlamentu (namreč 92 mandator od 183), toda brž ko bodo nekoga izmed svojih poslancev izbrali za predsednika parlamenta, bodo izgubili en glas (in jih bodo imeli le še 91) in tako tudi precej možnosti za bolj svobodno ukrepanje v parlamentu. In tako sedaj na Dunaju še vedno nestrno pričakujejo, komu je poudarilo zaupanje tistih 105.000 „pisemskih volivcev“. Dokler se to ne bo razjasnilo, bo položaj skorajda neodločen. Na volitvah je konservativna stranka izgubila nekako dva odstotka glasov, dolgo časa je bila brez pravega vodstva in je zanjo veljalo, da je v krizi. Komunistična stranka je sicer dobila 60.000 glasov (nekaj več kot odstotek), kar je 25.000 več kot lani, vendar pa je bilo to premalo za vsaj eno poslansko mesto. So pa prvič po letu 1956 napredovali, čeprav ne preveč opazno.

Iz daljnega Pekinga pa je

medtem prišla novica, da je predsednik Mao Ce Tung čil in zdrav. Precej časa je bilo moč v zadnjem obdobju slišati vse mogoče napovedi (nekateri so celo trdili, da je mrtev oziroma zelo hudo bolan!) o kitajskem predsedniku in v zvezi s tem tudi o položaju v tej veliki deželi sploh — o tem smo malce podrobneje

Zmaga socialistov

govorili v naši rubriki prejšnji teden. Toda Mao je demantiral vse te govorice (namreč govorice, ki so zadevale njegovo osebno zdravje), ko je sprejel etiopskega suverena Haile Selassieja, ki se te dni mudi na državniškem obisku v Pekingu. Medtem pa so se razširili glasovi, da je bolan maršal Lin Piao, uradni naslednik sedanjega šefa Kitajske. Koliko je v tem resnice in koliko zgolj ugibanj, še vedno težko povedati. Toda naj bo položaj na Kitajskem tak ali drugačen in naj bodo druge vodilne osebnosti bolj ali manj dobrega zdravja (osebne in politične), eno nedvomno drži: da je Mao Ce Tung živ in zdrav in da ta trenutek ni videti konca njegovega obdobja.

Sovjetska zveza je naposled reagirala na masovni izgon njenih trgovinskih in diplomatskih predstavnikov iz Velike Britanije: iz Moskve so izgnali 18 britanskih državljanov in tako uresničili grožnjo, napovedano v noti. Medtem je sicer iz Bruslja izginil še en sovjetski predstavnik (in iz Londona neka Čehinja), toda vse kaže, da se bodo razmere vendarle normalizirale, kajti očitno je, da imata obe strani vendarle več želja po sožitju in sodelovanju kot pa po diplomatsko-vojnih zdražah.

Predsednik Tito je odpotoval na obisk v Iran, kjer se bo udeležil 2500. letnice ustanovitve cesarstva. Gre sicer za predvsem nepolitičen in bolj protokolaren obisk, vendar je verjetno, da bodo priložnost izrabili tudi za kratko izmenjavo mnenj o nekaterih problemih, ki zanimata obe strani. Iz Irana bo naš predsednik odšel v Indijo in se prek Kaira vrnil nazaj — samo za nekaj dni, kajti konec meseca bo znova odšel na pot, to pot v Združene države Amerike in Kanado.

TELEGRAM

NEW DELHI — Več kakor 600.000 delavcev indijskih podjetij javnega sektorja bodo kot prvi v različnih oblikah sodelovali pri upravljanju svojih podjetij.

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

— Nova vlada je mož beseda. Če obljubi, da se bo kaj podražilo, se tisto zares podraži.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

V minulih dneh so bili nedvomno veliki manevri SVOBODA 71 tisti osrednji dogodek pri nas, ki je zasenčil vse ostalo — čeprav te velike vojaške vaje naše obrambne moči, ki je docela potrila našo svojstveno koncepcijo splošnega ljudskega odpora proti morebitnemu napadajočemu sovražniku, resda ne moremo brez pridržka prišteti med tista notranja dogajanja, ki jim na tem mestu posvečamo vsakotredensko pozornost. Lahko pa takoj napišemo — ko tehtamo, katera notranjepolitična oziroma gospodarska dogajanja so bila v minulih dneh v ospredju pozornosti — da je bilo v dneh zadnjega tedna izrečenih precej otipljivih napovedi v zvezi z neposrednimi UKREPI PROTI NELIKVIDNOSTI, tako da si lahko že v bližnjih dneh obetamo nekatere nadaljnje stabilizacijske prijeme, ki jih napoveduje zvezni izvršni svet.

Določene je o teh nadaljnjih STABILIZACIJSKIH UKREPIH govoril podpredsednik ZIS dr. Jakov Sirotković (pravzaprav jih je samo napovedal), ki je minuli četrtek sodeloval na seji predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije — ko so na tem forumu razpravljali o aktualnih vprašanjih v zvezi s stabilizacijo našega gospodarskega stanja. Podpredsednik ZIS je dejal, da bo zvezni izvršni svet že 25. in 26. oktobra posredoval zvezni skupščini devet novih zakonskih predlogov za ublažitev pereče nelikvidnosti. Kot je dejal, bodo v zvezni skupščini (vsaj takšen bo predlog) po hitrem postopku sprejeli določeni zakonski predpis, po katerem bodo morale vse družbenopolitične skupnosti evidentirati svoje gnotne obveznosti — in le-te so, kot vemo, precejšnje zarišče naše splošne nelikvidnosti. Ob tem bodo v zvezni skupščini sprejemali tudi zakon o revalorizaciji osnovnih sredstev.

Naslednji dan — minuli petek — je bil podpredsednik ZIS dr. Sirotković še določnejši, ko je na tiskovni konferenci orisal najpomembnejše ukrepe, ki se jih lahko nadajamo že v prihodnjih dneh in ki naj bi pripomogli k učinkovitosti našega splošnega stabilizacijskega programa. CENE bodo za sedaj še ostale zamrznjene — je dejal dr. Sirotković — kar pomeni, da bo nad njimi še nadalje ohr-

njeno nadzorstvo in jih ne bo mogoče zviševati brez vsakokratnega dovoljenja pristojnih organov; v kreditno-monetarni sferi si lahko obetamo nekatere UTESNITVE, kar je razumljivo, če želimo zavezati inflacijske pojave, ki jim, ne nazadnje, botrujejo obsežne nepokrite investicije; in na zunanje-trgovinskem področju bomo uvedli iz ZVOZ nove, spodbudnejše ukrepe. Proti celotni nelikvidnosti bomo naredili PODROBEN NAČRT boja, ki ga bodo sestavljali novi dodatni ukrepi v naši gospodarski politiki. Dodatni ukrepi iz tekoče gospodarske politike bodo usmerjeni predvsem v umiritev velikega domačega povpraševanja na tržišču — še posebej pa bodo namenjeni umiritvi porabe REPRODUKCIJSKEGA MATERIALA. Dr. Sirotković je ob tem izrazil pre-

stava. „Ni mogoče več trpeti tega,“ je dejal Janko Smole, „da SDK npr. odlašajo z izplačevanjem dospelih nalogov, in sicer zaradi tega, da bi rešila primarno likvidnost poslovnih bank — s tem pa razširja verigo nelikvidnosti!“

Podatki o gibanjih na našem tržišču — v mislih imamo vso državo — žal še vedno ne kažejo posebno rožnate slike, ampak pričajo, nasprotno, o precejšnjem porastu ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV v vsem letošnjem letu. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se življenjski stroški letos v prvih devetih mesecih zvišali kar za 14,8 % (v primerjavi s lanskoletnimi), samo v septembru pa celo za 19,4 %. Kot je pričakovati, se bo ta porast življenjskih stroškov do konca leta še nadaljeval — do 18 % v primerjavi s lanskoletnimi. Najbolj sta se podražili kurjava in razsvetljava, pa promet in živila. Skrb zbujajo zlasti tudi naraščanje cen INDUSTRIJSKIH IZDELKOV, ki so se v septembru v poprečju podražili za 16,6 % v primerjavi s lanskoletnimi cenami. Čeprav se zdi to v nasprotju s tistim, kar smo malo prej napisali — da ostajajo cene še vedno pod nadzorom pristojnih organov — je pa vendarle res, da dosedanja „zamrznitev“ cen vsaj kolikor toliko le še zavira njihov divjanje, ki z rastočimi življenjskimi stroški že občutno ogroža naš življenjski standard.

Konec minulega tedna — v petek — je v Sloveniji potekel rok za verifikacijo SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV v zvezi z usmerjanjem delitve dohodka, kar predpisuje zakon. Doslej je bilo v naši republiki verifikiranih 23 samoupravnih sporazumov (s katerimi je zajetih okrog 290.000 zaposlenih v Sloveniji, kar je nekako polovica). Za področje gospodarstva je vloženih pri verifikacijski komisiji skupno 35 sporazumov (vsi kajpak še niso prišli na vrsto, da bi jih preverili in odobrili), za področje družbenih služb pa jih je od 33 predvidenih prispelo v roke komisiji šele 27.

Republiški izvršni svet je konec minulega tedna sprejel odlok o odobrenih premijah za kravje mleko do konca letošnjega leta, pa bodo potemtakem pogoj gospodarjenja v delovnih organizacijah, ki imajo neposredno opravka z mlekom, ostali nespremenjeni — kljub UKINJENIM ZVEZNIM PREMIJAM v ta namen. Ker je republika zagotovila lastna sredstva za te premije, bodo minimalne odkupne in maloprodajne cene za mleko in mlečne izdelke do nadaljnjega ostale takšne, kakršne so bile doslej.

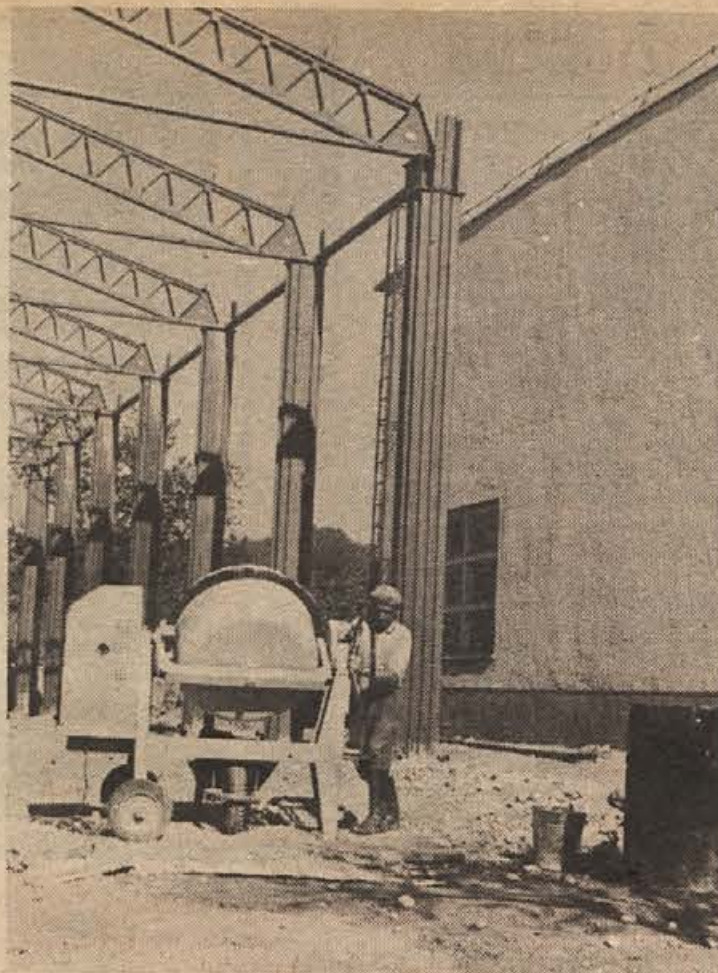
Vojna napoved nelikvidnosti

pričanje, da ti novi ukrepi vendarle ne bodo zavrli naraščanja domače industrijske proizvodnje — saj si, razumljivo, ne smemo dovoliti, da bi tu prišlo do kakršnihkoli večjih zastojev.

Pravcato VOJNO NAPOVED NELIKVIDNOSTI je na seji upravnega odbora zvezne gospodarske zbornice (ta ponedeljek) izrekel tudi zvezni sekretar za finance Janko Smole, ki je govoril o predlogih novih stabilizacijskih ukrepov. Med ukrepi, predvidenimi za zakonske predpise (ki naj bi jih zvezna skupščina, kot rečeno, sprejela po hitrem postopku), so po njegovem najpomembnejši tisti predpisi, ki bodo zavezovali negospodarske činitelje — torej družbenopolitične skupnosti s federacijo na čelu — in pa banke, da bodo poravnali svoje DOLGOVE GOSPODARSTVU. Zvezni sekretar za finance je tudi dejal, da njegov resor terja po hitrem postopku uresničitev velikih sprememb v bančništvu in v službi družbenega knjigovod-

Pred nekaj dnevi so v metliški tovarni BETI odprli nov lokal, lepo in sodobno urejen. V njem prodajajo lastne izdelke s precejšnjim popustom, pa tudi izdelke drugih tovarn. Strankam, ki prihajajo nakupovat tudi od drugod, je zdaj omogočena večja izbira in boljša postrežba. (Foto: Ria Bačer)

Trebanjsko podjetje „Trimo“ gradi telovadnico za osnovno šolo „Milan Majcen“ v Sentjanžu. Zatrjujejo, da bo telovadnica, ki bo nedvomno velika pridobitev za šolo in kajpak tudi za sam kraj, do proslave 24. oktobra že pod streho. (Foto: I. Zoran)

Na vrtnariji Agrarie na Čatežu montirajo spet nov rastlinjak. To bo zadnja pokrita greda v obdobju 1969–1971. Vrtnarijo bodo širili še naprej, četudi bi zmanjkalo termalne vode za ogrevanje. Agraria bo prihodnje leto cvetje izvažala. (Foto: Jožica Teppey)

Vredno je zapisati...

Požar, ki je prejšnjo sredo upepelil večino gospodarstevskih poslopij kmeta Šutarja v Gorenjem Gradišču pri Šentjerneju in ogrozil tudi sosednja poslopja, je spet odprl staro razpravo o perečem zavarovanju: poslopja so bila zavarovana za 27 tisočakov, samo kozolec, zgrajen pred tremi leti, je bil vreden gotovo dvakrat toliko!

Zaman je bil skrušen jok gospodarja, da je mislil prav prihodnje dni zavarovati svojo imovino za polno ceno! Prav gotovo bodo vaščani priskočili na pomoč pogorelcu – a veliko lažje bi bilo

prebleti izgubo, ko bi bilo premoženje zavarovano. Podobno lahko zapišemo za vse bolj številne avtomobiliste, ki vse preradi „obujejo“ svoja vozila že takrat, ko so gume povsem izlizane. Bati se je, da bo po- slej še hujše, ker se bodo avtomobiliste gume podražile. Veliko bo namreč takih, ki se bodo vozili do skrajnih meja zmogljivosti gum. In ob tem ni težko uga- niti, da bodo nekateri nujno morali imeti nesrečo: kdor jo bo odnesel z razbitim avtomobilom, jo bo poceni odnesel. Žal ta dva primera nista tako osamljena za dokazova- nje, da ljudje vse preradi var- čujemo tam, kjer ne bi smeli: tam, kjer bi nam pa- meten pogled naprej dopedal, da je denar pametno vložen. Bolje je namreč pre- prečevati kakor zdraviti! Tega pa se vse premalo zave- damo.

Oškodovani so v primeru bolezni

Sindikalna organizacija bo pomagala delavcem pri zasebnikih

Občinski svet Zveze sindikatov Ribnica je bil 1. oktobra gostitelj predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov Dolenjske in Spodnjega Posavja v domu na Travnih gori. Na posvetu so razpravljali o samoupravnem sporazumevanju in delitvi dohodka voljenih oseb v sindikalnih organizacijah ter delavcev, zaposlenih v političnih organizacijah.

V drugem delu posveta so sprego- vorili o zaposlenih pri zasebnikih. Največ takih delavcev imajo v novo- meški občini, in sicer nad 800, v brežiški občini nekaj manj kot 800 itd. Povedano je bilo, da nekateri de- lodajalci še vedno prijavljajo na so- cialnem zavarovanju manjše osebne dohodke svojih delavcev, kot pa ti dejansko zaslužijo. Le-ti so zato pri- krajšani pri nadomestilu v času bo-

lezni in ob upokojitvi, ker imajo manjši pokojninski osnovi. Te in podobne pomanjkljivosti bodo odpravljene, če bodo delavci sindikalno organizirani. Zato so vo- dilni ljudje dolenjskih sindikatov sprejeli sklep, da do konca leta or- ganizirajo v vseh desetih občinah sin- dikalne organizacije delavcev, zapo-

slenih pri zasebnikih. Organizatorji računajo, da se bo v začetku vklju- čilo manjše število delavcev. Tem pa se bodo kasneje pridružili še ostali. Naj povemo, da je doslej v Slove- niji le osem sindikalnih organizacij delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju.

Tuje ponudbe za elektrarno

Strokovnjake zanjo iščejo v obeh republikah – Obisk inž. Ivana Zupana

Investicijska skupina za graditev jedrske elektrarne v Krškem ima polne roke dela. Trenutno dela v njej 12 strokovnjakov. V petek, 8. oktobra, jo je obiskal član izvršnega sveta SRS in predsednik Komiteja za energetiko inž. Ivan Zupan.

Gosta so seznanili, kako poteka vrednotenje ponudb za opremo jedrske centrale. Ponudbe prihajajo iz raznih dežel. Za sedaj so strokov- njaki, bilo jih je 50, dobili v roke šele tehnični del. Komercialne po- nudbe bo investicijska skupina za- htevala konec leta.

V razgovoru z inž. Zupanom so prišli strokovnjaki, ki delajo v in- vesticijski skupini v Krškem, na dan tudi z vsemi težavami, ki nastajajo pri delu in ki jih je pogosto treba reševati z usklajevanjem čez republi- ško mejo. Za krško jedrsko elek- trarno, ki bo začela obratovati sredi 1977. leta, bodo morali v Sloveniji

in na Hrvaškem takoj začeti iskati strokovnjake, so poudarili na pet- kovem srečanju.

NOVO MESTO: SLAVJE PROSTOVOLJCEV

Pod pokroviteljstvom občinskega predsednika Francija Kuharja so v nedeljo borci – prostovoljci za se- verno mejo na spominski proslavi razvili svoj prapor. Ob tej prilož- nosti so pripravili tudi kulturni pro- gram, že med tednom pa so odbor- niki na občinski seji sklenili, da bodo prostovoljni enoti borcev za severno mejo, ki se je imenovala po nadporočniku Otonu Gregoriću, podelili tudi domičil.

cijski“ načini, ki jih na našem ob- močju žal še vedno poznamo kot edine. Ko smo povprašali v zdraviliščih Dolenjske in Šmarješke Toplice, ko- liko delavcev iz naših delovnih or- ganizacij so imeli letos na takšnem zdravljanju, smo zvedeli: v Dolenj- skih Toplicah kakšnih 10, v Šmar- jeskih Toplicah pa 5. Za blizu

Ob Krki dol

Množica besed, izrečenih o vse bolj umazani Krki, je dobila doslej najbolj kon- kretno pobudo za reševanje težav na zadnji občinski seji v Novem mestu. Odborniki so zavzeto spregovorili o tem biseru naših voda, kot se radi pohvalimo, hkrati pa so trezno preudarili: po- iskati bo potrebno tako reši- tev, da bo Krka ostala ze- lena, industrijskemu razvoju pa to ne bo v oviro.

Tiskar Krajec je pred 70 leti v Dolenjskih novicah za- pisal, da slovečih rakov v reki ne bomo še kmalu imeli: če bi živel danes, bi dejal, da bo dobro, samo da bomo ohranili ribe. Čistilne naprave v Novem mestu, ki naj bi jih zgradili v nasled- njih letih, pa kajpak ne bodo predstavljale dokončne re- šitve za reko. Razumljivo je namreč, da Krke ne mažejo samo v Novem mestu, in prav ima Jurij Levičnik, ki meni, da tudi iz kanalov pri- haja vse več umazanje.

Torej bo potrebno, da bodo za rešitev zelene Krke skrbeli vse občine, kjer se vijuga reka, in da bodo po- slej inspektorji ostrejši, kajti od samih groženj posebnega učinka doslej ni bilo. Med- občinsko sodelovanje pa bi se lahko izkazalo tudi v tem primeru. Razumljivo je, da bodo tudi turistična in go- stinska podjetja morala po- magati po svojih močeh – saj od čiste Krke tudi največ dobijo.

DRUGOD JE ŽE NAVADA, PRI NAS PA ŠE ZAČELI NISMO Mar tako pomagamo bolnim?

Kontrola je samo ena izmed oblik za zmanjšanje staleža bolnih, odprav- ljanje vzrokov za bolezni in dejanska pomoč bolniku s strani delovne or- ganizacije pa so za nas še neznanke

„Stalež bolnih se je lani močno povečal, največ je prehladnih obolenj, ki imajo za posledico nevarnejša in dolgotrajnejša obo- lenja. Delavski svet je zato sklenil, da se bo najostreje boril proti neupravičenim bolnikom, da se uvede kontrola na domu in da je treba navajati delavce k temu, da bodo sami pokazali neupravičene bolnike.“ Takšnih ugotovitev o bolniški bi najbrž v zapisnikih sej naših delavskih svetov lahko nabrali kar za cel koš. Po svoje so te ugotovitve zelo enostranske in kažejo tudi na to, da smo v svojih razmišljanjih in o bolnikih še vedno zelo nehumani in komaj v začetku poti.

Odkar so pri zavodih za socialno zavarovanje po reformi močno ome- jili zdraviliško zdravljenje, je v več- jih podjetjih že prišlo v navado, da podjetja sama, na svoje stroške, po- šiljajo v sodelovanju z zdravstveno službo svoje delavce na takšno zdravljenje in počitek. Posamezni delovni kolektivi, ki so ubrali to pot, imajo sklenjene z zdravilišči po- godbe, po katerih pošiljajo na leto tudi po sto in 220 delavcev na zdravljenje. Takšen način boja proti bolezni je vsekakor bolj učinkovit, kot pa zgolj, lahko bi rekli „poli-

30.000 zaposlenih v občinah Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje je to zelo majhen odstotek. Tudi odgovor, ki smo ga dobili pri ustre- zni strokovni službi v Zdravstvenem domu Novo mesto, ni bil nič bolj razveseljuj. Povedali so, da organi- ziranega pošiljanja delavcev na zdra- viliško zdravljenje, v naših delovnih organizacijah še ne poznajo.

»Dolenjski list« v vsako družino

V ambulate prihaja dan za dnev- veliko delavcev, ki so svoje zdravje zapravili pri delu. Največkrat jim ambulantna pomoč ne zaleže veliko, razen nje pa so v kolektivu deležni kvečjemu hudih pogledov in grdih namigovanj. Dva tisoč din, s kate- rimi bi omogočili okrevanje temu, ki je svoje zdravje zapravil pri delu, ni veliko, prizadeti pa bi se razen tega boljše počutil in prej ozdravel. Tudi marsikatero težjo bolezen bi lahko preručili na ta način. Zakaj ne delamo tako? MILOŠ JAKOPEC

Turistični barometer

Ceprav uradnih statističnih podatkov še ni, lahko skoraj za- nesljivo trdimo, da bo Dolenj- ska v slovenskem merilu pokra- jina, ki je letos po številu preno- čitev in prometa najbolj napre- dovala. Že ob polletju je bil promet za dobro petino večji kot lani – tudi na račun infla- cije! – prav tako pa se je za več kot 20 odstotkov povečalo tudi število prenočitev.

Ker je tudi zdaj na Dolenj- skem še sorazmerno veliko turi- stov, lahko pričakujemo, da bodo lanske uspehi še močno preseženi, Čatež pa bo najbrž postavil tudi absolutni letni re- kord v številu prenočitev. To- plice in zasebniki so imeli nam- reč že po prvi polovici leta bli- zu 30.000 prenočitev.

Sicer pa računajo, da se je slovenski turistični promet, iz- ražen v prenočitvah, povečal za okrog 15 odstotkov. V Jugosla- vijii je največji napredek dosegla Črna gora, ki pa kajpak v skup- ni številki še daleč zaostaja za Hrvaško, ki je rekorder po pre- nočitvah.

Kmetijski nasveti

Vitel dobiva veljavo

Kljub nekaterim nespornim dobrim lastnostim se terasasti vinogradi v zasebnem vinogradništvu ne uveljavljajo. Poglavitni vzrok je v tem, ker sorazmerno majhne vinogradniške površine, ki jih imajo kmetje, s pomočjo teras slabše izkoristijo, ker terase veliko stanejo in ker jih je mogoče delati le takrat, ko se zanje odloči večje število kmetov. Terasasti vinogradi imajo tudi slabo stran: težko je kositi strme nabrežine.

Ker kaže, da bodo vertikalni vinogradi še dolgo v časih, po- glejmo, kako je z mehanizacijo nekaterih del, predvsem obde- lave. Za položnejše lege je primeren pregibni traktor s štiri- kolesnim pogonom, če pa je naklon zemljišča nad 40 odst., pa tudi s traktorji več ne gre. Na pomoč je prišel vitel, naprava, ki omogoča strojno obdelavo tudi pri 100-odstotnem vzponu.

Vitel so izumili Nemci, vendar je sprva kazalo, da to ne bo posebna pridobitev za vinogradništvo. Obdelava z vitlom je dražja od traktorske ali od obdelave s konji, vendar pa vseeno precej cenejša od ročne obdelave. Ker je delo z vitlom precej zapleteno in nerodno, so ga začeli opuščati, zdaj pa spet prihaja do veljave.

Obdelovati z vitlom pomeni, da s pomočjo vlečne jeklene vrvi traktor, ki stoji na poti nad vinogradom, vleče plug ali kak drug obdelovalni stroj po vinogradu navzgor, navzdol pa ga spravi vinogradnik sam. Da je mogoče vinograd tako obdelovati, morajo biti trsi v vrstah. Vinogradnik se na obdelovalnem stroju lahko vozi ali pa samo hodi za njim.

Vitel lahko poganja elektrika, kar bi bilo sicer najbolje (a je le malo kje uresničljivo), ali pa motor traktorja. Ždaj, ko je v rokah kmetov že veliko traktorjev, je obdelovanje z vitlom dostopnejše. Uporaben je zlasti bočni vitel, izdelek kake po- znane nemške ali švicarske tvrdke.

Inž. M. L.

Sejmišča

BREŽICE

Na sobotni sejmi v Brežicah so pripeljali 756 prašičev, od tega jih je bilo 34 starejših. Prodali so jih 585, za mlajše so zahtevali do 11 dinarjev za kilogram žive teže, za s. arejše pa 8 din za kilogram.

NOVO MESTO

Promet na ponedeljkovem sejmu v Novem mestu je bil znatno boljši kot prejšnji teden, cene pa so v glav- nem ostale nespremenjene. Na sejem so pripeljali 711 prašičev, prodali so jih 421. Za do 12 tednov stare so morali kupci odšteti 150 do 200 di- narjev, za starejše pa 210 do 310 di- narjev.

VRHOVNI KOMANDANT MARŠAL TITO JE VES ČAS SPREMLJAL POTEK MANEVROV „SVOBODA 71“.

VELIK PREIZKUS NAŠEGA NAČINA VOJSKOVANJA

»SVOBODA 71« zaradi naše svobode

Vtisi z največjih povojnih manevrov v Jugoslaviji

Bila je le igra, vojaška igra v miru, maneuver, s katerim naj bi preizkusili, kako smo pripravljeni, če bi šlo zares. To smo vsi vedeli, zato smo bili na dan „D“, ko se je nad Vinico razšla noč, še bolj presenečeni. Vinica, trg ob Kolpi, prek katerega naj bi v 7 km širokem pasu udaril „napadalec“, je bila prazna, sovražno razpoložena. Na plotovih in hišah so viseli lepaki z besedami „Danes – prezir“, lističi z otroško pisavo: „Sovražniki, pojdite domov!“, proglasi klubov OZN z razmišljajočo vsebino, kolikšno gorje prinaša vojna človeštvu, posebno otrokom, starcem in ženam. Tako so nasi ljudje pričakali namišljenega sovražnika.

Če je ne znaš najti na zemljevidu, vprašaj za pot kmeta. Ta stari nasvet v manevrskih dneh ni več veljal. Vsaj ne za sovražnika v naši domovini, kjer načrtno in vztrajno uredimo našo obrambo. Naši vojniki, oprejeni na zgodovinsko resnico, da vojsko lahko, naroda pa ne more nihče premagati.

Polkovnik Stanko Mihalič, ki je s svojo 12. oklopno brigado in desetinami najodobnejših tankov čakal v gozdu na znak napada, je bil skorajda užaljen, ko smo ga povprašali,

kako oni kot „napadalec“ doživljajo sprejem prebivalstva. „Pa poslušajte, vi, novinarji, pretiravate, mi nismo napadalec, naša redna vojska smo, ki pomaga prikazati boj jekla s partizanskim načinom vojskovanja! Ljudje berejo o agresorjih, ustvarjajo si svojo podobo in potem se zgodi, da prileti kamen v vetrobransko steklo džipa. To ni več šala. Prosim, tudi to se je zgodilo.“

Belokranjci, ki imajo prirojen odpor do okupatorja, so šli celo – predalec. Ni jim bil dovolj popoln bojkot „sovražnika“.

Pekel na bregovih Kolpe

Naš maneuver, prirejen ob 30-letnici vstaje, tretji in hkrati največji v povojnem času (prvi je bil 1949. leta, drugi pa 1953. leta), je že ime samo najbolje simboliziralo. SVOBODA 71. Svoboda 71, ne „tigrski skok“ ali kaka druga podobna oznaka, s katero poimenujemo manevre v svetu, čemer že na zunaj pokažejo, da je mišljeno napadalno vojskovanje. Mi ne nameravamo napadati nikogar. Ne potrebujemo vojne ali vojne slave, potrebujemo pa mir in svobodo!

Toda če hočemo preizkusiti partizansko vojskovanje in sodelovanje redne vojske s civilnim prebivalstvom, mora nekdo igrati „napadalec“. Ta mora biti sodobno oborožen z namenom, da v bliskovitem napadu zavzame zemljišče in ga skuša obdržati.

Na petdeset, deset, pet metrov daleč smo opazovali prodor „plavih“ prek Kolpe pri Vinici. To je

bila vojaška operacija, ki je spominjala na zavezniško izkrcanje v Normandiji in ki je prav tako nosila oznako „D“. Plavi so bili kar se da sodobno opremljeni, z oklopno brigado, s kakimi sto tanki, amfibijami, oklopnimi vozili in drugo opremo za prehod preko reke. Sile plavih so bile namenoma močnejše od sil „rdečih“.

Ko se je na dan „D“ začel prodor, je na bregovih Kolpe nastal pra-

Rekli so:

General-podpolkovnik STANE POTOČAR, komandant „napadalec“: „Napadalec bo naredil največjo napako, če bo računal le na vojsko, ne pa na narod. Ta napaka je enaka porazu.“

Generalpolkovnik SREČKO MANOLA v svoji oceni: „Niti zavedali se nismo prave vrednosti, ki jo je pokazal narod.“

MICHEL DEBRE, francoski obrambni minister, ki si je ogledal priprave na maneuver: „Takšna koncepcija, ko se sovražniku upre ves narod, zasluži najvišje spoštovanje.“

vi pekeli. Porumenele krošnje dreves so se stresale ob eksplozijah, ko je železen „škorenj“ napadalec lomastil po naši zemlji. Polovica tankov, ki gredo tudi pod vodo, če je treba, ki streljajo in se gibljejo ponoči, če so take zahteve, je prešla Kolpo, ne da bi čakala na graditev pontonskega mostu. Nekako polovica jih je čakala na pontonirsko četo, ki je v manj kot pol ure (norma je 50 minut) postavila tako trden pontonski most, da so mogli

po trije tanki hkrati z veliko hitrostjo prek reke. Vse to delo so spremljale neprestane eksplozije bomb, ko so jih sejali strmoglavci z neba. Pri postavljanju mostu je imela besedo tehnika, še bolj rečeno izvrstna izučnost naših vojakov, ki so delali natančno in hitro kot ura. Most so sestavili iz 14 orjaških kovinskih členov, izmed katerih vsak lahko nosi po 20 ton. Ko je bilo delo končano, se je začel prehod prek Kolpe. Dva klina tankovskih kolon sta se ob nenehni polletih reaktivce zarivala v ozemlje rdečih. Sovražnik je prvi dan napredoval 30 kilometrov globoko. Zmagoval je, toda kako dolgo?

V hrbet in boko udarja »osvojena zemlja«

Ko je umolknilo streljanje in ko sta se obe strani pripravljali na nove spopade, sva jo s kolegom iz skopkega „Večera“ mahnila v Belo krajino. Komajda sva se znašla na poti. Kažipoti so bili prekriti ali obrnjeni, celo postavljeni, vas Grm je bila drugje kot pred spopadom, tako tudi druge.

Belokranjski partizanski odred, sestavljen iz dveh bataljonov e skupaj z odredi civilne zaštite in s prebivalstvom Bele krajine že udaril sovražniku v hrbet. Vse bolj ga bo bolela ta rana, zakaj dregnil je v očišče, ki bo pikalo, dokler bo moglo. Plavi so morali pustiti v Beli krajini dva bataljona. Dva bataljona sta bila tako že izgubljena za glavno udarno moč. Bataljone so morali v naslednjih dneh puščati povsod, na vsa

Nasha zamisel o vseljidski obrambi črpa svojo moč iz moralne veličine naših narodov in narodnosti in iz njihove pravice, da žive neodvisno in ustvarjajo družbo ter bodočnost, kakršno sami želijo! – Ljudstvo, ki je pripravljeno za ceno največjih in najdražjih žrtev obraniti svojo deželo, je nepremagljivo! – Na naših mejah hočemo imeti trajen mir!

kem ozemlju, ki so ga zasedli. V Kordunu, Baniji in Liki so jih vezale nove in nove partizanske enote. Mladinski odredi, partizanske čete, ki so se rojevale ob klicu organizatorjev, da je v nevarnosti svoboda domovine.

Z maršalom Titom na opazovalnici

S podporo letalskih in helikopterskih desantov (zračnih napadov) so plavi poskušali v štirih smereh prodirati proti svojemu cilju – Bihaću, kjer je bilo med NOB prvo zasedanje AVNOJ. Odločilna je bila srđita bitka za Stunj, kjer se je v bližini

Ljudstva ne uničiš!

Potrjene in dopolnjene bodo dragocene zamisli o splošnem ljudskem odporu

Poročilo o vojaškem pomenu manevra SVOBODA 71 ne bi bilo popolno, če mu vsaj v najbolj zgoščenih besedah ne dodamo še pregleda, kako se je razvil in potekel splošni ljudski odpor v Beli krajini.

V slehernem kraju je bilo čutiti delovanje odborov za SLO: iz njih so prišle vse pobude za delovanje civilne zaštite in Rdečega križa, mladine in pionirjev, žena, očetov in mater, ki so vsak na svoj način branili domače ognjišče in skupno domovino: kot partizani v enotah Belokranjskega odreda ali kot obveščevalci, zaupniki, aktivisti in odborniki v vrstah organov ljudske oblasti na „zasednem“ ozemlju. Vojne organizacije ZK, OF, sindikatov in odbori za SLO v delovnih organizacijah so skupaj z izvršnimi odbori (oblastjo) v Crnomlju in Metliki, ki sta se umaknila iz mest med ljudstvo na teren, vodile celoten odpor. Z roko v roki z enotami „rdečih“, z JLA torej, so delovale vse niti upora proti okupatorjem. Obsežna in izredno dobro pripravljena propagandna dejavnost je tolkla napadalec kot orjaški stroj: ilegali partizanski Dolenjski list je prihajal vsak dan v sleherni hišo. Z letaki, razglasi, listkovimi trošilnimi akcijami, napisi in s podtikanjem propagandnega gradiva je bila deželica ob Kolpi zasuta! Ilegalne radijske postaje BELA KRAJINA okupator ni mogel ustaviti.

Zlasti se je izkazala mladina: bila je z eno besedo odlična, pa naj je šlo za pomoč partizanom ali enotam „rdečih“ ali za samo-

stojne diverzantske in druge dnevne ter nočne akcije. Odporiški duh je prevel Belo krajino kot v letih NOB, še več: strnjeni okoli partije in OF, so Belokranjci tudi zdaj pokazali, da je zamisel o splošnem ljudskem odporu posebnost našega boja za svobodo in neodvisnost. Četa, brigada, celo divizija lahko izgubi bitko ali spopad s sovražnikom, a ljudstva, ki ve, zakaj se bori, in je za svobodo pripravljeno žrtvovati vse, pa ne more uničiti noben sovrag.

Za dopolnilo in še večjo učinkovitost vseh oblik boja v okviru splošnega ljudskega odpora so bili manevri SVOBODA 71 več kot odlični in uspešni preizkus!

DANES

prezir

od 10 do 12 ure dopoldne

To je bil „pozdrav“ sovražniku na dan „D“.

ZANIMIVOSTI IZ ZALEDJA

ODREŠILNA KNJIŽICA – Neka stara ženska iz vasi Medjedje, ki je ostala doma, vojakom ni hotela dati vode. Se je ko so ji pokazali knjižico, se je razveselila: „Tudi jaz imam tako, vi ste naši. Pijte, kolikor hočete.“

MARIJANA DERŽAJ NE BI MOGLA PETI – Poseben bojkot so plavi pripravili v vasi Brežani. Vojaki so oteli pripraviti kulturno prireditev, na kateri naj bi nastopila celo Marijana Deržaj. Prebivalci vasi se niso udeležili, niso hoteli dati niti električnega priključka za razsvetlavo dvorane.

VZETO ZARES – Vojaki so vajo vzeli nad vse resno. Tako je prišel k nekemu mostu kmet in prošil stražarja, naj ga pusti čez. Vojak ga je ustavil, rekoč: „Nemogoče, most je podrt.“ „Poslušajte, tovariš kapetan, kaj pravi vojak,“ se je pritožil kmet starešini. „Ne slišim, jaz sem mrtev,“ je odgovoril kapetan.

STRUP ZA SOVRÁZNIKA – V bližini vasi pri Karlovcu se je spustila s helikopterji sovražna enota. Ko so šolski otroci videli, da je na helikopterjih bela strelica, so začeli pisati po vodnjaku: voda zatrovana (zastrupljena).

VOJSKA PRESKRBI VODO – V Pokuplju je dolgotrajna suša spraznila vodnjake. Kmetje so morali zelo daleč voditi živino, če so jo hoteli napojiti. Pa se je spomnil neki vaščan: „Vojsko prosimo, ti imajo cisterne!“ Vojakom ni bilo treba dvakrat reči. Ljudem so navozili vode, kolikor so hoteli.

Tekst in slike: MARJAN LEGAN

Eden izmed tisočeri naših vojakov, ki so se izkazali v tej največji preizkušnji našega načina boja.

Franc Leskošek-Luka, prvi komandant slovenskih partizanov, med ogledom protinapada rdečih pri Drežniku.

MOST NA KOLPI – Ob zvokih nenehni eksplozij so se pognali prek pontonskega mostu čez Kolpo tanki plavih, ki so prvi dan prodrli do 30 km globoko v ozemlje rdečih.

SLOVENIJA — DRŽAVA DELAVSKEGA RAZREDA

Tudi „ekonomski“ amandmaji XXXI — XXXV imajo še posebej nekaj skupnega. Vsi namreč urejajo vprašanja, pomembna za funkcioniranje enotnega tržišča na območju vse države. — V prvi točki XXXI. amandmaja so našli elementi enotnega trga, s katerimi se zagotavlja delavcem temeljne organizacije združenega dela, da ustvarjajo dohodek in razpolagajo z njim, da del svojega dohodka združujejo z drugimi, torej zagotavljajo pravice iz zveznih amandmajev XXI. in XXII. na celotnem jugoslovanskem prostoru. Pogoji za to pa so svobodno gibanje delovne sile, delovnih in finančnih sredstev, menjava blaga in storitev ter znanja brez omejitev po ožjih družbeno-političnih skupnostih, po domače povedano: brez diskriminacije na ozemlju vse Jugoslavije. Enako pomembni pogoji so tudi konkurenca na tržišču, preprečevanje monopolov, enoten denarni in kreditni sistem, enoten sistem ekonomskih odnosov s tujino in usklajeno planiranje gospodarskega in družbenega razvoja.

Seveda se takoj pojavi vprašanje, kako naj SR Slovenija zagotavlja enotno tržišče na območju Jugoslavije. Na dva načina: predvsem mora naša republika preko svojih organov skrbeti, da se bodo v prvi točki obravnavanega amandmaja našli elementi enotnega tržišča uresničevali na njenem območju. Zato bo morala sprejeti predpise in ukrepe za odprto slovenskega prostora za delavce, delovna sredstva, finančna sredstva, blago in storitve iz drugih republik. Enake možnosti bodo morale nuditi tudi druge republike delavcem in delovnim organizacijam iz SR Slovenije na svojem območju.

Drugi način pa je sodelovanje SR Slovenije z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinami pri zagotavljanju temeljev enotnega trga na ravni federacije v smislu 2. točke obravnavanega amandmaja, saj se bodo vprašanja enotnega denarnega in deviznega sistema, carinskega in deviznega sistema in druga že navedena vprašanja tudi v bodoče urejala z zveznimi zakoni in zveznimi ukrepi, vendar po prejšnjem soglasju republik.

V sklopu obravnavanih vprašanj zavzemajo posebej vidno mesto nadomestila oziroma kot pravijo gospodarstveniki „kompenzacije“, vsebovane v 4. točki. Gre za gospodarstvo izredno pomembno kategorijo administrativnih ukrepov in povračil za škodo, ki jo gospodarstvo utrpel zaradi takih ukrepov državnih organov oziroma njihovih posegov v pravico delavca iz XXVI. republiškega amandmaja, da na trgu ustvarja dohodek. V vsakdanjem življenju poznamo kompenzacije kot premije in regrese za kmetijske pridelke, na primer za tobak, volno, mleko in nekatere pomembnejše vrste reprodutivnih materialov, kot na primer umetna gnojila, ter kot garantirane cene za pšenico, olje itd. Večina omenjenih kompenzacij že prehaja iz pristojnosti federacije na republike, tako da bodo v bodoče priznavali zvezna nadomestila le izjemoma za tiste proizvode, ki so v resnici pomembni za delovne ljudi z območja vse države.

XXXII. amandma je namenjen družbenemu planu Slovenije. Novost je v tem, da je postavljen od spodaj navzgor kot družbeni dogovor delovnih ljudi, samoupravnih organizacij in občin o skupnem ekonomskem in družbenem razvoju. Skupaj z družbenimi plani drugih republik in avtonomnih pokrajin, izraženimi v družbenem planu Jugoslavije, je pomemben element enotnega tržišča.

Amandma XXXIII je posvečen narodni banki Slovenije, v katero se bo preusmerila sedanja Centralna narodna banka Jugoslavije za Slovenijo. Naloge narodne banke Slovenije so dvojne. V prvi točki tega amandmaja so navedene tiste, ki jih bo opravljala skupaj z narodno banko Jugoslavije in narodnimi bankami drugih republik in avtonomnih pokrajin kot ustanova enotnega monetarnega sistema zaradi zagotovitve enotnega tržišča. Sem spada predvsem sodelovanje pri uresničevanju skupne emisijske politike, stabilnosti valute in splošne plačilne likvidnosti. V drugi in četrty točki amandmaja pa so opredeljene naloge, ki jih narodna banka Slovenije opravlja na področju emisijske in kreditne politike za potrebe naše republike, z zakonom določena finančno-tehnična opravila pa za republiko in tudi občine. Podrobnejše določbe o statusu narodne banke Slovenije, njenih organih in nalogah

bodo vsebovali zakoni, ki jih že pripravljajo.

Služba družbenega knjigovodstva je v našem XXXIV. amandmaju iz vzeta iz bančnega in monetarnega sistema in se obravnava samostojno. To je razumljivo, saj gre za posebno finančno-nadzorno službo, ki mora imeti zagotovljeno docela samostojno in od raznih vplivov neodvisno delovanje.

SAMOSTOJNOST REPUBLIKE PRI DAVČNI POLITIKI

XXXV. amandma opredeljuje pristojnosti SR Slovenije na področju davkov, določa temelje davčnega sistema in hkrati predstavlja konkretno zbiranje 1. odstavka 9. točke XXVI. amandmaja. Najpomembnejši sta določbi 1. točke XXXV. amandmaja, po katerih so dohodki proračunov družbenopolitičnih skupnosti samo davščine (davki, takse in druge davščine) ter da sistem, vire in vrste teh davščin določa republiški zakon in ne več zvezni zakon, kot je bilo sedaj. Gre torej za izrazito samostojnost republik na področju davčne politike. Ker pa je prevelik razkorak med davčnimi sistemi posameznih republik lahko v škodo enotnosti jugoslovanskega tržišča, je v 6. točki istega amandmaja ponovljena zveza določba, da SR Slovenija usklajuje z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinami temelje davčne politike in davčnega sistema.

Pomembnejše je tudi načelo, da so davčni obvezniki dolžni prispevati v skladu s svojimi dohodki, ki naj bi postalo odločilen regulativ pri odpravljanju prevelike diferenciacije; nadalje načelo o tem, zakaj vse se uporabljajo sredstva republiškega proračuna, med katerimi je treba še posebej opozoriti na pomoč nerazvitim območjem republike; in načelo, da republika, občine in samoupravne interesne skupnosti usklajujejo obveznosti delovnih ljudi in organizacij, kar se sicer v praksi dogaja že sedaj, z namenom zagotoviti približno enake davčne in prispevne obveznosti na območju vse republike.

Končno velja omeniti še določbo o prispevku republike za pokrivanje potreb federacije, znanem pod imenom „kotizacija“, ki v skladu z zveznimi amandmaji postavlja financiranje federacije na posvem nove temelje. Federacija namreč po zveznem XXXIV. amandmaju, razen carin in zveznih taks, nima več pomembnejših neposrednih virov financiranja. Ker pa opravlja v sporazumu z republikami federacija tudi v bodoče določene skupne naloge, so ji potrebna sredstva dolžne zagotoviti republike s svojim prispevkom.

XXXVI. amandma spada med ekonomske amandmaje zato, ker ureja materialno podlago za samoupravno življenje občanov v krajevni skupnosti. Predvideni so praktično vsi možni viri za pokrivanje skupnih potreb občanov v okviru teh skupnosti. Posebej velja opozoriti na krajevni samoprispevek, ki je z obravnavanim amandmajem končno izločen iz davčnega sistema kot posebna prostovoljna oblika združevanja sredstev občanov za določene namene. Predloženi amandma torej rešuje le materialna vprašanja krajevne skupnosti, vsa ostala vprašanja teh skupnosti, ki se že pojavljajo tudi v javni razpravi, pa ostajajo odprta do naslednje faze ustavnih sprememb, ki bo zajela tudi komunalni sistem vključno s krajevno skupnostjo.

FEDOR TOMINŠEK

225 let novomeške gimnazije 1746—1971

je naslov zbornika, ki ga izdaja gimnazija v Novem mestu ob svoji dvestopetindvajsetletnici in bo izšel konec oktobra 1971.

V Zborniku bo poleg zgodovine gimnazije od njene ustanovitve, pregleda rokopisnih listov in življenjepisov nekdanjih dijakov in profesorjev, ki so med narodnoosvobodilnim bojem žrtvovali svoja življenja, tudi seznam vseh, ki so na njej učili in vseh njenih dijakov-absolventov.

V knjigi bo okrog 70 fotografij. Obsegala bo približno 400 strani in bo vezana v platno.

V prednaročilu je cena zborniku 50 din.

Naročite zbornik pravočasno.

NAROČILNICA

Podpisani
po poklicu
stanujoč v kraju
ulica pošta
naročam izvod
knjige »225 let novomeške gimnazije«.
Knjigo pošljite na moj naslov. Denar sem nakazal na vaš žiro račun št. 521-603-43 Gimnazija Novo mesto, dne
Podpis:
Izrežite, nalepite na dopisnico in pošljite na naslov: Gimnazija, Cesta herojev 5, 68001 Novo mesto.

Kmetijsko in trgovsko podjetje »Agraria« Brežice,

komisija za medsebojna delovna razmerja

razpisuje prosto delovno mesto

mojstra klavnice

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še tele:

1. VKD mesar ali KD z najmanj 10 leti delovnih izkušenj,
2. vojaščine prost.

Stanovanje ni zagotovljeno. — Osební dohodek po pravilniku o OD podjetja.

Pismene ponudbe je treba poslati upravi podjetja najpozneje do 31. oktobra 1971.

SLOVENIJALES LJUBLJANA

Tovarna stilnega pohištva in notranje opreme
»STILLES« — SEVNICA

OBJAVLJA

prosta delovna mesta:

1. obratovno-blagovnega knjigovodja
2. knjigovodja ostalih evidenc
3. tehnika lesnoindustrijske smeri

za delo v tehničnem sektorju

POGOJI:

- pod 1. srednja ekonomska šola s 3 leti prakse na delih v knjigovodstvu
- pod 2. srednja ekonomska šola z 2 letoma prakse v knjigovodstvu
- pod 3. srednja tehnična šola lesne stroke, zaželena praksa

Kandidati naj pismene vloge pošljejo v 15 dneh na naslov podjetja.

RAZPIS

Komisija občinske skupščine Novo mesto
za volitve in imenovanja

RAZPISUJE

naslednja vodilna delovna mesta

1. tajnika občinske skupščine
2. občinskega sodnika za prekrške
3. ravnatelja zdravstvene šole v Novem mestu

POGOJI:

Poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja ter splošne družbeno-politične razgledanosti in aktivnosti morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1. visoka strokovna izobrazba pravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali višja strokovna izobrazba pravne smeri in 5 let delovnih izkušenj;
- pod 2. diplomirani pravnik, ki izpolnjuje pogoje iz 15. člena zakona o organih za kaznovane prekrške (Ur. l. SRS, št. 13/66);
- pod 3. profesor s petimi leti pedagoškega dela in opravljenim pedagoškim strokovnim izpitom

Pismene ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah in kratkim življenjepisom je treba poslati v roku 15 dni po objavi razpisa komisiji občinske skupščine Novo mesto za volitve in imenovanja.

Ljubljanska banka

Podružnica za kmetijstvo
CELJE, Vrnčeva 1

Edina za kmetijstvo specializirana banka
v Sloveniji

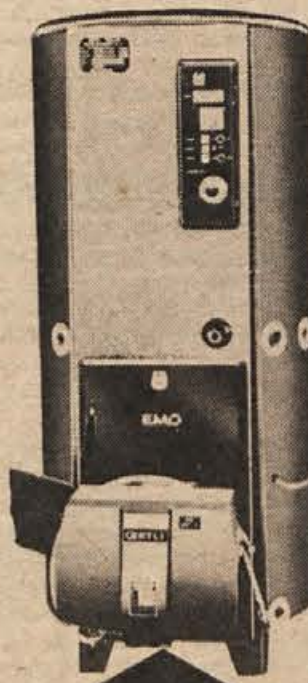
Sodeluje s preko 30.000 kmetovalci
Pridružite se!

KOTLI EMOTERM

od 20.000
do 60.000

KCAL / H

7 tipov z
vgrajenim
bojlerjem
ali brez

ZA VSAKO HIŠO

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

kultura in izobra- ževanje

Dolenjski zavod: želje DA, možnosti NE

Nad našimi kulturnozgodovinskimi spomeniki bodo še naprej bdeli konservatorji in drugi strokovnjaki z ljubljanskega Zavoda za spomeniško varstvo — V Novem mestu potrebuje služba svoj urad

„RAJ“ ZA PRVI ABONMA

23. oktobra bo v črnomaljskem prosvetnem domu gostovalo ljubljansko mestno gledališče s komedijo „Raj ni razprodan“, ki jo je po Stefančevi „Večna lovišča“ napisal Zarko Petan. To bo prva abonmajška predstava prvega abonmaja, ki ga v sezoni 1971/72 uvajajo v Črnomlju. Abonmajške prireditve bo organiziral Zavod za kulturo, poleg gostujočih poklicnih gledališč bodo v spored vključili tudi domače gledališke skupine.

IGRALČEVA SOBA

V torek, 19. oktobra, bodo v Študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu odprli razstavo novomeških tiskov in spominsko sobo pokojnega Janeza Cesarja, odličnega gledališkega igralca, ki je bil rojen na Težki vodi pri Novem mestu. S tem pomembnim dejanjem, ki je med drugim posvečeno tudi letošnjemu občinskemu prazniku, se bo osrednja knjižničarska ustanova na Dolenjskem napovedala — z družbeno pomočjo — oddolžila pomembnemu kulturnemu delavcu.

Mali kulturni barometer

SREBRNI JUBILEJ V OPERI — Sopranistka Vilma Bukovec, prvakinja ljubljanske Opere, praznuje te dni 25-letnico umetniškega dela. Hkrati z njo praznujeta srebrni jubilej prvaka ljubljanske Opere tenorist Rudolf Franci in baritonist Samo Šmerkolj. Vsi trije bodo drevi in v soboto nastopili v slavnostni predstavi Puccinijev „Tosca“ v ljubljanski Operi. Umetnikom iskrene čestitke za visok umetniški jubilej, še posebej čestitke pa dolenjski rojaki in Vilmi Bukovec, doma iz Trebnjega!

RAZSTAVLJAL BO DOMAČIN — Anton Zgonc, učitelj likovnega pouka v osnovni šoli „Milan Majcen“, bo prihodnji teden razstavljal svoja slikarska dela. Prireditel bo v čast 24. oktobra, ko bodo v Sentjanžu odkrili spomenik in doprli partizanskima junakoma Milanu Majcnu in Jančetu Mevžju.

JUBILEJ „NOVINARSKÉ“ FAKULTETE — Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo pri ljubljanski univerzi praznuje letos 10-letnico obstoja. Predstavniki smeri in usmeri na tej fakulteti (dr. Stane Južnič, dr. Vladimir Benko, Zdenko Roter, dr. Veljko Rus, mag. France Vreg in Tomo Martelanc) so za zadnje Naše razglede zapisali besede o pomenu te naše fakultete.

SPET NATEČAJ — V Črnomlju so te dni sklenili razpisati natečaj za tradicionalno Županičjevo nagrado.

Kulturna revija bo predvidoma marca ali aprila prihodnje leto. Če se bodo natečaja udeležile tudi skupine iz metliške občine, bo revija še naprej belokranjska, sicer bo izgubila ta pomen in bo samo občinska (črnomaljska).

LETOS PRVIC SEVERJEVE NAGRADE — Na pobudo škofovske predilnice ustanovljeni sklad Staneta Severja bo letos prvič podelil nagrade zaslužnim gledališčnikom in študentom, ki študirajo na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Slavnostna podelitev bo 18. decembra — na prvo obletnico smrti velikega slovenskega gledališkega igralca in umetnika Staneta Severja.

MUZEJSKI TEDEN — Narodni muzej, Prirodoslovni muzej Slovenije in Slovenski etnografski muzej slavijo letos 150. obletnico ustanovitve, hkrati pa vse slovenske muzejske in galerijske ustanove stopetdeset let muzejstva na Slovenskem. V počastitev tega visokega kulturnega jubileja bodo danes odprli vrsto pomembnih razstav (Zoisova zbirka mineralov, Panonska ljudska hiša), posebne razstave zbirke so pripravili za ogled številni muzeji. V Narodnem muzeju se bo začel danes simpozij o antičnem steklu v Jugoslaviji, jutri in pojutrišnjem pa bo v ljubljanskem Klubu poslancev zasedal tudi VII. kongres Zveze muzejskih društev Jugoslavije.

arheolog, etnograf, krajinar, varstvenik narave, referent za spomenike NOB in arhitekt (projektant).

Nadalje je zavod predlagal, da bi spomeniškovarstveno službo v novomeški občini najbolje rešili, če bi ustanovili pokrajinski zavod ter mu zagotovili dovolj strokovnjakov in denarja. Tega pa po presoji zavoda in tudi že po presoji poprečnega Dolenjca, ki pač ve, koliko premore mošnjice njegove občine, ni možno doseči od danes do jutri in morda tudi v nekaj letih ne. Zato pač ne kaže drugega, kot delati s tistim, ki že prihaja k nam.

Kaj ni v redu, so Ljubljančani povedali v drugem delu odgovora. Tu so zlasti navedli nujne naloge, ki ne trpijo odlašanja. Tako je potrebno z doku-

menti zavarovati v občini spomeniški fond in krajske dele, zavarovati spomeniško jedro Novega mesta (za to tudi napraviti načrt revitalizacije — oživitve), urbanistično in drugo dokumentacijo za spomeniška območja oblikovati po posvetih s konservatorji oziroma strokovnjaki in podobno.

Poleg vsega tega bi služba spomeniškega varstva potrebovala v Novem mestu svoj urad: tam bi vsaj enkrat na teden — v uradnih dneh — reševala vloga občanov, hkrati pa bi bil ta prostor tudi za vso opremo, ki jo konservatorji potrebujejo za varstvo spomenikov. Kajpak je tudi za vse to potreben denar, ki ga morali v občini zagotoviti glede na spomeniški fond, ki ga premorejo.

I. ZORAN

V soboto, 16. oktobra ob 17. uri, bodo v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem odprli razstavo kiparja Janka Dolenca iz Vuzenice. Uvodno besedo bo imel likovni kritik dr. Mirko Juteršek, razstava pa bo odprta do 31. oktobra vsak dan dopoldne in popoldne. VABLJENI!

Pa brez zamere

Tujk ni prepovedano uporabljati, a če se le da, jim raje poiščimo ustrezne domače besede.

Od nekdaj je veljalo, da če že moraš, uporabljal tujke takrat, kadar jih znaš izgovoriti in napisati, predvsem pa jim veš pomen.

Nabralo se mi je nekaj primerov napačne rabe; pobral sem jih iz uradnih besedil ali pa sem si jih zapisal, kakor so jih bili uporabili govorniki oziroma razpravljavci na sestankih.

K stvari!

Na seji občinske skupščine je vodilni članek odbornikom na dolgo in široko razlagal uspeh zadnjega obdobja, ko se jim je posrečilo „kontinente“ prodati celo v tujino. Mož je očitno slišal za tujko kontingent (količina), ker pa si je ni dobro zapomnil, je izustil nesmisel. Le kdo je že slišal, da občine izvažajo zemljine (naša beseda za kontinenti)?

Na seji „strokovnega“ odbora pri nekem zavodu je predsedujoči na koncu slehernega sklepa pristavil, kako je „zdaj vse to odakta“, da pa bodo morali prihodnji obravnavati „aperitivno“ akcijo. Medtem ko so prvo in večkrat ponovljeno nepravilnost (prav je ad acta, beri ad akta, pomeni pa: stvar je končana), navzoči spustili neopazno mimo, jim je pri „aperitivni akciji“ ušel

smeh. Kako ne bi, saj jih je predsednik pozval, naj se pripravijo na pitje, vsi pa so vedeli, da jih čaka operativna akcija (dejavnost s tem in tem namenom).

Vse pa je „posekal“ možakar, ki je na zboru volivcev javno napadel novinarje, češ da včasih preveč brskajo po zasebnih zadevah občanov in bi bilo malce treba pogledati, kaj pravi o tem njihov „podeks“. (To tujko sem si zapisal v beležko že pred tremi ali štirimi leti in se spet do onemoglosti narežal. V Verbinčevem „Slovvarju tujk“ piše, da ta tako učena latinska beseda v slovenski pomeni samo „prešvitlo“ zadnjico.) Kajpak je hotel možakar govoriti o kodeksu (zbirki pravil, načel), pa je spriču slabega poznavanja tujke privlekel za grivo grešnega kozla.

Toliko se mi je zapisalo danes — iz prakse za prakso. Morda bo takle zapis prihodnjič zasojen in napopran s še večjo količino napaberkovanih cvetk iz spisov in izpred mikrofona.

Za konec samo še novomeški primerek brezupnega plakata za film, ki so ga v kinu „Krk“ vrteli pred kratkim. „Gdo je morilec?“ je s plakata bodla v oči spakedranščina. Da, le kdo je morilec knjižne slovenske besede?

IVAN ZORAN

V Severjev spomin

18. oktobra se bo začelo v Mariboru Borštnikovo srečanje. Do 27. oktobra, ko bo to srečanje končano, bodo v tej severni slovenski prestolnici ob Dravi nastopila vsa slovenska poklicna in polpoklicna gledališča z odličnimi predstavami s sporedom domačih in tujih del. Ljubitelji odrske besede bodo lahko pozdravili v svoji sredini tudi Slovensko gledališče iz Trsta in gledališnike iz akademije za gledališče, radio in televizijo v Ljubljani.

Letošnje Borštnikovo srečanje bo v Severjev spomin. V avli mariborske Drame bodo temu velikemu slovenskemu igralcu odkrili spomenik, v Ribnici na Pohorju, kjer je Stane Sever po predstavi „Gledališča enega“ nenadoma omahnil v smrt, pa spominsko ploščo.

In še nekaj je treba omeniti v zvezi s tem slovenskim igralcem: lanskoletna pobuda škof-

jeloške predilnice, naj bi ustanovili sklad Staneta Severja, je bila vsestransko podprta in tako bodo letos prvič na slovenskih tleh podelili Severjeve nagrade.

Mojstri samouki

V Kostanjevici so obogatili prireditve XVI. dolenjskega kulturnega festivala z razstavo „Mojstri naivnega slikarstva“, odprto 9. oktobra v Lamutovem likovnem salonu. Občinstvu so se predstavili slikarji: Drago Jurak, mizar iz Pušče pri Zagorskih Selih — z osmimi deli, Ivan Rabuzin, včasih mizarjski mojster, danes samo slikar, rojen v Kijucu — z osmimi olji na platnu, Matija Skurjeni, upokojenec iz Vetrinice — z devetimi olji in Stjepan Stolnik, kmet iz Stolnikov pri Voči Donji — s štirinajstimi olji na steklu. Vsi slikarji so iz hrvaškega Zagorja, kar diha tudi iz razstavljenih del. Kritičnik Vladimir Maleković je ocenil, da je to njihovo slikarstvo „globoko osebnostno, posebno in samozavestno, saj vrača sodobnemu ustvarjanju polnost življenja, bogastvo ganjota in srečo duševnosti.“ Slovensne otvoritve razstave sta se med drugim udeležila akademik, slikar Božidar Jakac in filmski režiser, avtor „Neretve“ Veljko Bulajić.

Ivan Tavčar

Gričarjev Blaže

Muhov Janez si je bil izbral kot poleg peči in je mučil klarinet, pri njem pa je sedel se Zavratarjev Ton-

Ob smreki je slonela in zobala borovnice...

če in je tlačil harmoniko v rokah. Oba sta napravljala godbo, da so se vaški psi zbrali pred Polonovcem tuleč proti nebu, prav kakor da je napolnil sodni dan. V hiši pa so plesali gorjanci in tolkli s petami ob podnice, da se je vse potresalo in da se je vzdigoval gost prah. Vse bi bil prenapolnil, da ni prišla časih domača dekla ter metala iz velikega lonca vodo med plesalce, ne glede, kam je padala, ali na tla ali pa na široka krila plesalk. Kričali so, napivali si in vsi so bili prepričani, da lepšega življenja biti ne more, kakor so ga uživali tisti dan v zatohli in vroči pivski sobi.

Tudi Četrtnikova Luca je prišla s svojim možem. Prodala je bila prašička nasejmu in sedaj je nosila denar pri sebi. Ples je ljubila nadvse in skoraj ganljivo je bilo gledati, kako je lovila plesalcev, ki zanj marali niso, ker je bila stara in grda, ako se to sploh sme reči o kaki ženski. Z Blažetom sta sedela pri mizi in od daleč zrla na plesoči svet sredi hiše.

„Se plesati se nisi naučil, grdoba!“ se je togotila nanj. „In vendar bi imela danes tako lep čas in prostora je tudi dosti!“

„Bo že bolje! Bo že!“ je odgovoril „Pij, pij, Frjan, potem me pa pelji enkrat, da se malo zasučeva...“

Blaže, ki je na vse drugo prej mislil kakor na ples.

„Hej, Blaže!“ je zakričal pijani Frjanček izpred Mosta, „pelji jo no plesat! Kaj se boš skrival, ko jo imaš, da je v devetih vaseh ni take!“

„Ali te še pretepa vsak dan?“ se je oglasil tudi Mihoica izpod Skale. „Le počakaj, ko boš ti v njenih letih, jo boš tepel pa ti, to se reče, če ne boš takšen zajec, kakor si danes!“

Blaže je molčal, Luca pa se je z vsem srcem poprijela Frjana: „Pij, pij, Frjan, potem me pa pelji enkrat, da se malo zasučeva, ker sva bila prijatelja od mladosti nog!“

„Ako boš dobro za vino plačala, sem pa že takšen, da me ne bo sram, če se zasučeva!“

Takoj je izpil poln kozarec ter s hrptom odrinil Blažeta, da je dobil prostor tik Luce; ta je potem vse popoldne dajala za vino, ki ga je naš Frjanček tako zelo rad pil. Časih sta tudi vstala in prav nerodno zaplesala; posebno smešno se je nosil plačani plesalec Frjan, pritiskajoč z vso gorečnostjo staro plesalko k sebi.

„Ne bodi jezen sosed!“ se je opravičeval Blažetu, „saj si tudi ti časih pri sosedu izposodiš voliča, da moraš prerati njivo. Rajši pa še imam vola kakor tvojo Luce, ha, ha!“

„Pij no, pij no! Potem pa zaplešiva še eno!“

Luca je vse pretrpela, samo da je imela stalnega plesalca.

Ko je bilo vse v najglasnejšem hrupu, v največjem veselju, se je priiril v sobo stari Viharček. Stefan Viharček, ki so mu dejali tudi Sraka, česar pa ni rad slišal. Sival in krpal je po pogorju staro obleko in ljudi je obiral. Vedno je imel polno torbo novic, ki jih je prodajal za vino, če jih je kdo hotel plačevati.

„Dobro se imate, ljudje božji! Juij!“

Obstal je sredi sobe in vzdigoval svoja stegenca.

„Imaš li kaj novic?“ je vprašal Miha izpod Skale, „prej ne dobiš rdeče kaplje, dokler nam ne poveš kaj novega!“

„Če bi na tvoje čakal, potem bi danes ne vedel, kako se vino pije,“ se je razjezil Stefan. „No, pa je tu nekaj poštenih glav, nekaj mož, ki jih imam rad. Ali že veste?“

„Kaj? Kaj?“ je odgovorilo deset glasov.

„Dajte mi piti in potem vas še enkrat vprašam: ali že veste?“

Zdajci se mu je ponudilo deset kozarcev, toda Štefe je v svoji ponižnosti izpraznil samo enega, na zdravje vsem poštenim ljudem, ki za vino dajejo in vdovam in sirotam zaslužnega plačila ne trgajo.

„Zdaj pa govori!“ je rjul Miha izpod Skale.

Marica je bila kurirka

Marica in hribovske vasi Pleš na meji med novomeško in črnomaljsko občino, se je kot nešteto mladih ob zadnjih manevrih vžive-la v vlogo partizanskega kurirčka

Na manevru „Svoboda 71“ je v številnih organiziranih in neorganiziranih akcijah sodelovalo tudi veliko število mladih. Bili so kurirji, diverzanti, izvajalci napisnih in trosilnih akcij ter podobnih dejanj, ki so presenečala „sovražnika“. Med mladimi kurirji naj omenimo 14-letno Marico Mauser iz vasi Pleš, ki šteje vsega štiri hiše in dvajset duš. Marica je nesla v dolino posebno zaupno partizansko pošto, na položaje pa se je vrnila z ilegalnimi številkami Partizanskega Dolenjskega lista.

— Kakšen občutek si imela, ko si postala partizanska kurirka?

— „Vžive-la sem se v vlogo, ki so jo imeli resnični kurirčki. V šoli smo se velikokrat pogovarjali o njih. Zato sem z veseljem sprejela zaupano nalogo.“

— Ali te je bilo kaj strah?

— „Čeprav sem na eno stran šla sama skozi gozdove, nisem nikoli pomislila, da me bo kdo

ustavil in spraševal, kaj delam v tej naši divjini.“

— Kako se počutiš v rojstni vasi, ki je precej od rok?

— „Človek se navadi, najhuje pa je pozimi, ko sneg dobesedno zameta. Včasih sem po več dni ostala doma, nisem mogla v šolo.“

— Ali bi rada šla v dolino?

— „Mislim, da sta človeku danes potrebni predvsem voda in elektrika. Tega pri nas ni, zato življenje ni posuto z rožicami. Težko je priti tudi do denarja, zato so moji pogledi usmerjeni v dolino. Tukaj ne bo življenja zame. Bojim se, kaj bom delala, saj imam samo štiri razrede osnovne šole.“

— Kaj pa ostali mladi ljudje v vasi?

— „Večina si je poiskala boljši svet. Saj razumete, da v tem našem kraju, kjer gospodari še kultura narava, za nas, ki vemo za boljši svet, ne bo kruha.“

— Kaj pa šola?

— „Prepričana sem, da bom dobila primerno delovno mesto, nadaljevala pa bom šolanje, če bodo le dani pogoji.“

— Kako bo s starši?

— „Močno so navezani na svoj rojstni kraj, košček borne zemlje in veter, ki ob temnih večerih prepeva svojo otožno pesem.“

SLAVKO DOKL

Mladi naj se jih spomnijo!

Skrb za grobove in grobišča naj ne bo prepuščena samo mladini — Zanje moramo skrbeti vsi!

Širo po naši domovini so posejani znani in neznani grobovi, v katerih trohnijo kosti tistih, ki so za boljše življenje darovali svoje najdražje — življenje. Večina grobov in grobišč je lepo urejena, tako da nas ne more biti sram. Med tistimi, ki oskrbujejo grobove, je tudi šolska mladina, ki skrbno ureja in skrbi za grobišča pod vodstvom svojih vzgojiteljev.

Le redke so izjeme, da naletimo na zapuščene grobove. Danes ne bi navajali konkretnih primerov, vendar takih, če bi že morali naštevati, ne bi bilo ravno malo. Nekateri se spomnijo na padle samo pred dnevom mrtvih, tedaj je vse počistočno in urejeno. Čim bolj pa se dan žalovanja oddaljuje, tem slabše je.

Na grobove in spominska obeležja bi morali paziti vsi. V večini primerov je oskrbovanje zaupano posameznim šolam, kar je v redu in prav. Vendar ne bi smeli računati samo na mladino. Čeprav je ta prva dolžna, da skrbi zanje, ker se ob tej priložnosti najlažje spominja borcev, ki so svoja imena vtikali v preprogo revolucije.

Opozorili bi radi tudi starejše. Tudi oni se morajo spomniti na padle, toda ne samo ob raznih slovesnostih, grobovi morajo biti vedno urejeni. Kajti številni tujci, ki zahajajo k nam, kaj radi opazijo pomankljivosti in jih potem razpihujejo.

Po tem, kako imamo urejena grobišča, pa si ustvarjajo svojo sodbo.

K. L.

NOVO MESTO — V nedeljo dopoldne bo v Novem mestu občinska konferenca Zveze mladine Slovenije, na kateri bodo razpravljali o dejavnosti, sprejeli nov delovni program in izvolili novo mladinsko občinsko vodstvo.

MOZIRJE — V soboto, 16. oktobra, bo v tem kraju veliko mladinsko zborovanje, na katerem bo sodelovala tudi mladina z Dolenjske. Poleg kulturnega in zabavnega programa bo na sporedu še obisk partizanskih krajev in politični shod.

NOVO MESTO — Jutri bo v Novem mestu pokrajinsko posvetovanje vodstev občinskih in mladinskih organizacij, na katerem bodo razpravljali o osnutkih enoletnega programa dejavnosti mladine ter se o nekaterih drugih vprašanjih.

DRŽAVNI PRVAK NE BO VEČ TEKMOVAL

Slovo Molana in Babiča

Krčan Ivan Molan osvojil naslov državnega prvaka in se poslovil od tekmovalne arene — Viden prodor drugega Krčana, nadarjenega Evalda Babiča, ki je te dni že oblekel vojaško suknjo

Ko športniki zapuščajo tekmovališča, nam je navadno hudo. Posebno težko prebolimo izgubo svojih ljubljencev, če se poslovijo od nas, ko so še na vrhuncu svojih dosežkov. Takšnemu primeru smo priče v mestu speedwaya — Krškem. Kot kaže, bo Krško še imelo speedway prireditve, vendar bodo na njih nastopali samo tuji tekmovalci. Najboljša naša speedway vozača Ivan Molan (za stalno) in Evald Babič (za krajši čas) ne bosta nastopala.

Vse ljubitelje športa, posebno še speedwaya, bo verjetno presenetila vest, da trenutno naš najboljši speedway vozač Krčan Ivan Molan zapušča športno areno. Odločitev je po zadržanju simpatičnega Ivana dokončna, ni nam pa znano, zakaj se je odločil za takšen korak. V razgovoru, ki sva ga imela v nedeljo v Krškem, je sicer navedel nekaj razlogov, vendar kaj določnega, konkretnega, oprijemljivega ni povedal.

V pogovoru je omenil, da gre to nedeljo še na zadnje tekmovalje, startal bo na Madžarskem. S svojimi zvestimi navijači pa se je torej poslovil že to nedeljo. Ko mi je zaupal svojo odločitev, sem imel občutek, da Ivana nekaj tišči pri srcu. Pravi, da mu je najbolj žal za gledalce, ki so ga zvesto spremljali na vseh tekmovalnih doma in na tujem. Njim se preko našega tednika zahvaljuje za vso podporo.

Dvakratnega državnega prvaka, ki je Krškemu prinesel že štiri naslove (štirikrat je bil prvi Franc Babič), sem povprašal za mnenje o nadaljnjem razvoju speedwaya pri nas. Zmajal je z glavo in odgovoril: „Čeprav imamo nadarjene fante (nedvomno je največji talent Evald), s tem športom ne bomo prišli na zeleno vejo. Pogoji so slabi, premalo je naraščanja, ravno tako manjka tekmovalci. Ker teh ni, kakovost tekem

Končni rezultati V. dirke za državno prvenstvo v speedwayu: 1. Babič (Krško) 15 točk; 2. Oršič (Remetinec) 14; 3. Molan (Krško) 13; 4. Tomažič (Lj) 11; 7. Breznik (G. Radgona) 8; 8. Kekec 8; 9. Miler 6; 10. Šauperl (Vsi TAM) 6; 11. Lazbahaer 5; 12. Keps (oba G. Radgona) 5; 15. Kotnik (G. Radgona) 3 točke.

Končni vrstni red po petih dirkah: 1. Molan (Krško) 57 točk, 2. Oršič 55, 3. Babič 54, 4. Stojkovič (Svetozarevo) 49, 5. Miler 45 itd.

pada, s tem pa tudi zgubljamogledalce. Precej bi bilo treba spreminiti!“

Po zadnji vožnji nedeljskega sporeda sem poiskal še mladega Babiča, ki kljub zasluženim zmagi ni bil posebnorazpoložen. Kot Damoklejev meč mu namreč nad tilnikom visi vojaška suknja, ki jo bo oblekel še ta teden. S tem bo normalno prekinjen meteorski vzpon mladega Krčana, ki je presenetil vse poznavalce tega športa. Prepričan je, da mu bodo vojaške oblasti šle na roko in ga po obveznem drilu premestile blizu domačemu kraju, kjer bo imel dobre možnosti za vadbo. SLAVKO DOKL

Popoln poraz odbojkarjev

Dolenjski odbojkarji so v nedeljo doživeli kar štiri poraze — Bolje so se odrezali rokometiši

Pretekla športna nedelja za dolenjske športnike ni bila preveč uspešna. Najslabše so se odrezali odbojkarji, ki so pogoreli na vseh štirih frontah. Odbojkarice Novega mesta so gostovale pri drugouvršeni ekipi na Jesenicah in kljub solidni in borbeni igri niso mogle domačinkam odščitniti več kot en niz. Brestančanke so v Ljubljani kljub vodstvu 11:5 v prvem nizu dovolile, da so jih ljubljanske gladike porazile s 3:0. Novomeščani so zadnjouvrščenemu Bovu podarili dve točki, ki jim bodo verjetno ob koncu prvenstva še zelo manjkali. Trebanjci so se dobro upirali odlični ekipi Kamnika, vendar več kot poraza 3:0 niso mogli pričakovati. Rokometiši so imeli tokrat nekoliko okrnjen spored. Ker so Ribničani igrali mednarodno tekmo, je bil derbi med Sevnico in Ribnico preložen. Brežičani so pred velikim številom gledalcev komaj ugnali borbene Radgončane, ki so zelo nevaren nasprotnik. Dekleta Brežic pa so z zmago nad Poletom iz Murske Sobote zabeležila že četrto zmago in so trenutno na odličnem tretjem mestu. Najpomembnejši dogodek za športnike na Dolenjskem pa je prav gotovo bila peti dirka v speedwayu za prvenstvo Jugoslavije, kjer so se pomerili najboljši jugoslovanski vozači. Presenetljivo dobro se je odrezal mladi Evald Babič, ki je osvojil prvo mesto in za las bil ob naslovu vice šampiona, ki bi ga osvojil takoj za svojim klubskim tovarišem Ivanom Molanom.

ki bi lahko bila še višja. Posebno sta se odlikovali razpoložena Bužančičeva in Vlasta Mišič.

V. PODGORŠEK

ROKOMET

BREŽICE : RADGONA 19:18

Brežice: Bergelez, Rovar 2, Antolović 2, Goršek, Pavlič, Bosina 8, Iskra 6, Zore, Avsec, Jurišič 1, Blatnik, Mars.

Tekma je bila zelo napeta, domačini so tik pred koncem izenačili; kljub temu da so v kritičnih minutah zadržali 3 sedemmetrovke, so končno izbojevali zaslužen zmago.

V. PODGORŠEK

BREŽICE : POLET 20:6

Brežice: Zorko, Bužančič 9, Molan 1, Bah, A. Mišič 2, Kolar, Kos, V. Mišič 7, Engel 1, Blatnik in Hribnik.

V srečanju dveh neizkušenih ekip so domačinke slavile visoko zmago.

F. LEVSTEK

V BELI KRAJINI RASTE NOV ATLETSKI KADER

Pionirski atletski nastop

V Črnomlju se je na odprtem atletskem prvenstvu pionirjev pomerilo več kot 40 mladih atletov — Najuspešnejša sta bila Hudelja in Golobičeva

Več kot 40 pionirjev iz Metlike, Semiča in Črnomlja se je zbralo na lepo pripravljene atletskem igrišču gimnazije: pomerili so se na odprtem atletskem pionirskem prvenstvu Bele krajine. Zanimive boje je spremljalo okoli 200 gledalcev, ki so bili zelo zadovoljni z nastopi. Najuspešnejša tekmovalca sta bila Jože Hudelja in Nina Golobič iz Črnomlja, ki sta osvojila štiri prva mesta.

Rezultati: Pionirke — 50 metrov: 1. Resnik (Čr) 7,2; 2. Slanc (Met) 7,4; 300 metrov: 1. Golobič (Čr) 49,0; 2. Matjašič (Met) 52,3; višina — 1. Ambrožič 125; 2. Slanc (obe Met) 1,20; daljina: 1. Kralj 4,40; 2. Benčič (obe Črn) 3,95; 4 x 75 m: 1. Črnomelj 46,3; 2. Metlika 47,6.

Pionirji: 50 metrov — 1. Hudelja (Čr) 6,6; 2. Končar (Met) 6,8; 400 metrov: 1. Hudelja 58,0; 2. Stepič (oba Čr) 60,8; višina — 1. Vergot 1,55; 2. Pezdirc (oba Met) 1,45; daljina — 1. Hudelja 5,82; 2. Stepič (oba Čr) 5,32; 4 x 75 m: 1. Črnomelj 42,8; 2. Metlika 43,2.

KAMNIK : TREBNJE 3:0

Tehnično precej slabša ekipa Trebnjega se je v nedeljo še kar dostojno upirala odbojkarjem Kamnika, ki so najresnejši kandidat za prvo mesto v slovenski odbojkarški ligi in ki so v dosedanjih tekmah izgubili vsega dva niza. V eni uri trajajočem srečanju so pred 150 gledalci zmagali domači, in sicer z rezultatom 3:0.

BREŽICE — Prvenstvena tekma zasavske rokometne lige med Brežicami B in Krmeljem se je končala z zmago gostov z 32:29. Tekma je bila zelo živahna, ekipi sta se menjali v vodstvu, ob koncu srečanja pa so bili gostje boljši. (B. D.)

KOČEVJE — Klubi občinske lige v malem nogometu so odigrali drugo kolo. Rezultati: Koprivnik : Dolga vas 6:3, Mahovnik : Mozeli 7:3, Bratstvo : Kovinar 1:3. Po drugem kolu vodi Koprivnik, ki ima štiri točke. (J. P.)

GRIBLJE — Nogometaši Bratstva so odigrali nogometno tekmo z nogometaši Tornado iz Bujarjev, in zmagali z 1:0. Odločilni zadetek je dosegel S. Simc v 85. minuti. (V. S.)

NOVO MESTO — Končano je sindikalno občinsko odbojkarstvo prvenstvo. V ženski konkurenci je prvo mesto osvojila ekipa novomeške Prosvete, med moškimi pa so ponovno osvojili prvo mesto odbojkarji Novoteksa. Končni vrstni red pri moških je naslednji: 1. Novoteks, 2. Iskra (Zbk.), 3. Družbene službe, 4. IMV, 5. Krka, 6. Prosveta, 7. Pionir, 8. Novoles, 9. Iskra in 10. ELA. (M. H.)

BREŽICE — Brežiški nogometaši so precej poceni prejel dva zadetka v Ljubnem in srečanje z domačo ekipo izgubili 2:1. Glede na dogodek na terenu bi najbolj odgovarjal neodločen rezultat. Gol za Brežičane je dosegel Božič. (V. P.)

NOVO MESTO — Med tednom so namiznoteniški igralci Novega mesta, ki igrajo v prvi republiški ligi, odigrali srečanje z ljubljansko Ilirijo in ga gladko izgubili z 5:0. Danes popoldne bodo Novomeščani igrali z vodilno ekipo ljubljanske Olimpije. (C. V.)

BREŽICE — Ljubitelji motošporta bodo po nedeljskih zanimivih bojih v Krškem to nedeljo spremljali še vožnje najboljših jugoslovanskih vozačev motokrosa. Na novi stezi v Prilipah pri Catežu bo stekla zadnja finalna vožnja za ekipno prvenstvo Jugoslavije. Med povabljenici so vsi najboljši domači tekmovalci, na čelu z državnim prvakom Zupinom ter Šoštarjem, Šamcem, Vesjenjakom in drugimi. Prireditelj organizira AMD Brežice in sodi v okvir praznovanja brežiškega občinskega praznika. (V. P.)

ODBOJKA

JESENICE : NOVO MESTO 3:1

Odbojkarje Jesenic so imele kar dosti dela z borbena ekipo Novega mesta, ki se je tokrat predstavila v zelo dobri luči. Dekleta so pokazala lepo igranje in bi zaslužila še ugodnejši rezultat.

LJUBLJANA : BRESTANICA 3:0

Gostje so imele prvi niz že v svojih rokah, nato pa so popustile in dovolile, da so jih ljubljanske radigrale. Za Brestanico so nastopile: Fila, Fabijančič, Kuselj, Cizel, Habine in Bajc.

BOVEC : NOVO MESTO 3:1

Kljub dobri igri Marjana Breščaka so Novomeščani doživeli praz z zadnjouvršeno ekipo Bova. Gostje so nekaj več pokazali samo v drugem nizu, ki so ga odločili v svojo korist.

Zlati Zlatko Škorič

Eden najboljših jugoslovanskih nogometnih vratarjev Zlatko Škorič, ki je uspešno varoval vrata zagrebškega Dinama in ljubljanske Olimpije, je našel ugodno okolje med nogometnimi profesionalci v Zahodni Nemčiji. Zlatko je že med našimi najbolj vidnimi nogometaši v tujini, temu primerno se zbirajo tudi nemške marke. Medtem pa se njegova odsotnost v vrstah ljubljanskega ligaša močno pozna, saj je Olimpija senca tistega, kar je že bila!

VELIKO ZANIMANJE ZA NOVO DELO

Naš znani filmski režiser Veljko Bulajić, ki se je proslavil s filmsko epopejo iz NOB „Bitka na Neretvi“, je zelo zadovoljen, ker je doma in v svetu veliko zanimanja za njegovo novo delo „Življenjepis predsednika Tita“. Delo, ki ga snema za zagrebško televizijo, bo gotovo, kot kaže, jeseni 1973.

Največje bogastvo vsake družbe so zdravi otroci. Ne moremo reči, da je v naši skupnosti družbena skrb za zdravo in normalno rast mladega rodu zadostna; če se samo spomnimo na vse tiste malčke, ki so se izven vzgojnovarstvenih ustanov in na vse tiste, ki nimajo primerne varstva, smo kaj blizu resnice, ki zgovorno kaže, da smo šele na začetku dolge poti. Na sliki: zdravstvena skrb za doraščajočo mladino je zadostna, redni pregled dojenčkov v novomeškem zdravstvenem domu.

SEDAJ JE ČAS

da zaščitite svoj avtomobil!

V enem dnevu vam zaščitimo spodnji stroj avtomobila s kvalitnim premazom NOVOSEAL, ki ga izdeluje Tovarna zdravil KRKA, Novo mesto

Cene so konkurenčne:

— fičko, škoda, katrca itd. 180 din
— — 1300, 125, R-10 itd. 230 din

OBVEZNA PREDNAROČILA na telefon 21-243

ŠOLSKI CENTER ZA GOSTINSTVO NOVO MESTO

RAZPISUJE

v šolskem letu 1971/72

● oddelek za odrasle pri GŠ za poklic kuhar in natakar

● oddelek za odrasle za izučitev poklica za pomožni kuhar, pomožni natakar, gostilničar, točjak in servirka

● gospodinske tečaje s poudarkom za hitro pripravo jedi v domačem gospodinjstvu

Prijavite se takoj na gornji naslov. Tovrstno izobraževanje bo v jesenskem in zimskem času.

Splošno gradbeno podjetje

»PIONIR« — Novo mesto

ORGANIZIRA

ZAČETNI STROJEPISNI TEČAJ

Pogoj za prijavo: uspešno dokončana osnovna šola

Prošnje s priloženim šolskim spričevalom pošljite do 21. oktobra 1971 na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto, kadrovske oddelke, Kettejev dvorod 37.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Dovršena trgatve

(Na Dunaju) so osmi dan tega meseca zopet odprli vrata ene hiše, kjer avstrijski poslanci kujejo postave za nas podložne. Prišli so skoraj vsi poslanci: ali znano je, da je pa dosti taci, ki jo preradi zopet brž zapuste.

(Minister za finance) je podal proračun za drugo leto. O tem ima Avstrija leta 1892 — 584 milijonov 620 tisoč gld. stroškov — pa 585 milijonov 240 tisoč gld. prihodkov — tako da bude za 517 tisoč gld. presežkov.

(V Italiji) ali kakor pravimo na Laškem, se godi od dne do dne lepše, kar kaže, kako prav imajo sv. oče, ki se pritožujejo, da niso prosti.

(Predsednik) mlade republike Brazile je v južni Ameriki je baje balon. Pravijo, da bodo izvolili drugega.

(Trgatev) so ljudje večino dovršili. Kakova je? Kakor čujemo, so dobili nabi vino-rejci, kjer so vinogradi še zdravi, precej grozdja, ki je prav dobro dozorelo. Vino bude, tako trdijo, slajše in močnejše mimo lanskega — in kjer ni bilo kakove nezdore, ga bude tudi več nateklo v sode.

(Iz Karlovca) Naš domorodec, veleč. o. Gilbert Gravl, Slovenec, je dne 4. oktobra v Karlovcu v cerkvi presvete Trojice slavil 50-letno svojih slovenskih redovnih obljub.

(Velikega sulca), kateri je tehtal 26 starih funtov, ujel je g. St. pod jezom pri mest-

nem mlinu. V naši Krki se še vedno ujamejo lepe ribe, toda po vsem svetu slovečih krapov ne bomo še kmalu v njej imeli.

(Iz Dolenjskih Retij) se poroča, da je Levstikovo rojstvo hišo kupil Franc Tomšič, krojač iz Srobotnika. Ta klasična hiša je bila dolgo časa brez vsega prometa. A zdaj se nadomestuje lesena stena z zidom.

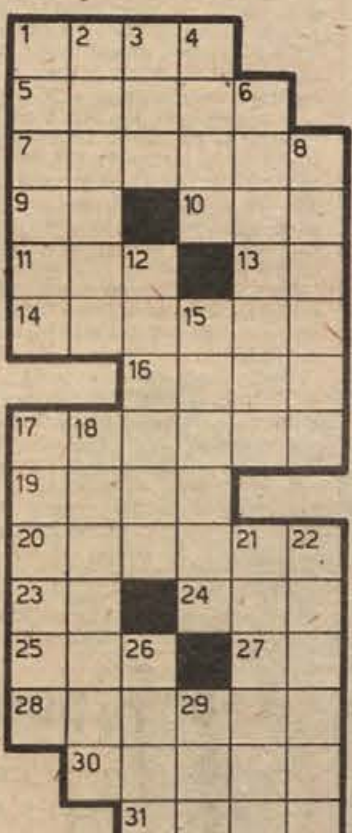
(Na lovu) Lovec pastirjev: Ali nisi videl tu mimo teči zajca? Pastir: O pač! Lovec: Kdaj in kam se je obrnil? Pastir: Na svetega Martina dan bo že dve leti, kar je tu mimo tek.

(Razglas) Zaradi oddaje popravljanja in novega prekritja zvonika s ploščevino in beljenju cerkve in zvonika v Adlešičih, vsrša se bo 26. oktobra 1891 ob 10. uri jutraj v farožu v Adlešičih zmanjševalna licitacija — Ivan Šašelj, načelnik in župnik.

(Natakarica) ne prestara, katere ume nekoliko jedi pripravljati in je zmožna v računstvu se sprejme v službo 1. novembra proti mesečni plači 8 gld., kje pove iz prijaznosti vpraviš, »Dol. Novice«.

(Kupuje se) oves. Ponudbe z naznanilom cene in množine naj se pošljejo »Dolenjskim Novicam« v Novem mestu.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. oktobra 1891)

REŠITEV KRIŽANKE OD 7. OKTOBRA

VODORAVNO: 1. Seul, 5. Antar, 7. leader, 9. J. I., 10. oka, 11. Udo, 13. LJ, 14. taipan, 16. Irma, 17. Neva, 18. poni, 19. letnik, 22. at, 23. Asa, 24. žig, 26. T. J., 27. Akadem, 29. aleja, 30. Aden.

Občinam pa polhe

Ob letošnji 500-letnici mesta Kocjeve in polharskem tednu so se domači polharji z gosti, predstavniki republik in zveznih organov pogovarjali tudi o bodoči ureditvi lova polhov. Ob tej priložnosti so koečevski polharji spet slišali, da bo zveza prenesla na republiko mnoge pristojnosti, republike pa spet nekatere na občine. Zagotovo naj bi bila med temi tudi pristojnost o ureditvi lova polhov.

Seveda pa so se predstavniki občine ustrajali, da ne bi bila to edina pristojnost, ki bo prenesena na občine...

Tako bi se branili, če bi bilo potrebno

Tito v Karlovcu: »Vsi naši delovni ljudje na območju manevrov so pokazali visoko mobilnost in vsak izmed njih je delal tisto, kar se je od njega pričakovalo. Zlasti sem presenečen nad dejavnostjo in navdušenjem naše mladine...« Predsednik je dobil na Vinici Partizanski Dolenjski list na domisel in ilegalen način

Bela krajina je zavezila za »osvobodilni boj« že v noči od 3. na 4. oktober. Izvršni odbori obeh občinskih skupščin Metlike in Črnomlja, vojni komiteji družbenopolitičnih organizacij ter odbori splošnega ljudskega odpora iz vseh krajevnih središč so nenadoma brez sledu izginili. Na položajih so nadaljevali redno delo, obenem pa prebirali na stotine poročil, ki so jih partizani posiljali ne le za to določeni ljudje, temveč sami od sebe tudi otroci, mladina in odrasli.

Kmečke ženske so hodile z motikami na njivo, čeprav je bilo že vse izkopano. Ničče jih ni proslil, toda same so štele za dolžnost opazovati okoličane in poročati v gozdove. Otroci so opazovali dan in noč. Pionirji, ki komaj poznajo abecedo, so poročali takoj: kje, kdaj in koliko so videli »plaviv« vojakov ali njihovih tankov in helikopterjev. Naslednjo noč so bile v vsej Beli krajini prekriti hišne številke, obmjeni kazipoti, po mestih in večjih krajih so bile izložbe prepisane z gesli, ulice pa preplavljene z letaki.

Čigav je bil glas?

Prvi dan okupacije je ob 5. jutraj začel tajno oddajati radio Bela krajina. Oddaje je vselej napovedala Belokranjka in njena značilna govorica je bila porok, da postaja ni sovražna. V očitno ženskem in mehkelem glasu so vneti poslušalci radia prepoznali glas tovarišice Zofke iz občinske uprave v Črnomlju, drugi spet Ivico Radovičev iz Metlike, v resnici pa je govorila znana pevka in domačinka Ivanka Kraševac. Njen glas so že prej posneli na magnetofonski trak. Radio Bela krajina je neprekinjeno deloval, kljub temu da ga je sovražnik iskal z vojniki, agenti in s psi. Postaja je bila tako skrita, da niti črnomajski štab, ki je bil le dobrih 300 metrov stran, ni vedel zanjo.

Učinkovita zrnost

Medtem ko so izvršni odbor občinske skupščine Črnomelj in vojni komiteji tri dni hajkali, da so morali večkrat menjati svoje položaje, so se na zadnje oddolili za skrajno zrnost. Ponoči so se preselili v okupirani Črnomelj in nemoteno delovali iz pisarne v tovarni BELT. Čeprav so poslovali v najgloblji ilegali, so nekateri v kolektivno zanje vendarle vedeli. Izdajalca ni bilo.

Nashe načelo: pripravljamo vsegladki, enoten, trafen, stalno aktiven in enotno organiziran odpor proti katerimkoli napadalcu! — Nikogar ne strahimo z vojaško silo, hkrati pa se ne bojimo nobenega napadalca! Tudi z manevri »Svoboda 71« želimo prispevati k okrepitvi miru.

Pionir nad mitraljeza

Nad Vinsko kletjo v Metliki je bilo sovražno mitralješko gnezdo, ki so ga hoteli mladi uničiti. K mitraljezu so poslali pionirja, ki je »plavim« vojaku rekel: »Glejte, z ene strani prihaja 50 »rdečih«!« Vojak je hvaležno pokimal in v hipu obrnil cev. Trenutek zatem mu je za hrbet že skočil mladinec Prosenik. Mitraljeza je »ustrelil« iz bližine dveh metrov.

Bister kurir

Ko je 18-leten kurir nesel z javke pošto na položaj, kjer je bilo črnomajško vodstvo, so ga v Dobljčki gorji ujeli »plavi«. S seboj je imel dva kilograma mesa, fant pa se je izgovoril, da ima doma delavce. Sovražnik ni verjel, zato so fanta »gnali« domov. Vojaki so bili pred njim, on v sredini, za njim pa oficir s puško. Ko so prišli na

pripraven kraj, je mladinec bliskovito skočil v grmovje, od tam pa v gozd. Srečno je ušel in tekel obvestiti štab, da je sovražnik v bližini.

Tako kot pionirji na Vinici (na sliki) so otroci vse Bele krajine lepili letake s partizanskimi gesli po hišah, drevinah in povsod, kjer naj bi jih videl sovražnik. (Foto: Marjan Legan)

Razočarani Semečani

V Semečih so se na okupacijo in odpor vneto pripravljali, toda »plaviv« ni in ni hotelo biti v središču kraja, da bi se z akcijami lahko izkazali. V štab so poslali poročilo, kjer je med drugim rečeno: »To ni manever, če ni vojske blizu! Če ne bo »plaviv«, naj vkorakajo vsaj »rdeči«, sicer bodo ljudje razočarani.«

Zmeda ob balonih

Na Vinici je bila 5. oktobra dopoldne velika bitka, ki jo je opazoval tudi predsednik Tito z gosti. V trenutku, ko so »plavi« najbolj navallili s tanki in z letali, so domačini spustili v zrak sto velikih raznobarnih balonov. Na ustrezni višini so se razpočili, iz njih pa so leteli propagandni letaki. To je napadalec in branilec tako zmedlo, da je na fronti za nekaj trenutkov nastala tišina.

V avtu na most

Metliški most čez Kolpo je sovražnik močno strazil, ker je bil zanj važen objekt in edini stik z zaledjem. Mladinska diverzantska skupina pa je nabavila staro »kampanjolo«, nanjo pribila tablice JLA in se nemoteno ter oborožena pripeljala na sredo mosta. Stražarja so takoj »uničili«, toda moč je bil predobro zavarovan s težkim orožjem, da bi sodniki priznali akcijo za uspešno.

Drugič so se mosta lotili takole: v prtljajniku osebnega avtomobila so prepeljali predmetnega učitelja Kambiča na drugo stran reke, on pa je od tam skušal minirati most. Zaradi premožnosti sovražnika se moral diverzant umakniti, toda »plavi« ga niso pustili čez most. Preplaval je Kolpo.

Dolenjski list v nedrčku

Viniške pionirke so z domiselno akcijo presenetile tudi predsednika Tita. Marjana Belavič in Vida Špehar, učenci 8. razreda, sta v spremstvu učiteljice Ruže Malič mimo »plaviv« prethotapile pred tribuno kosarico z dobrodošlico: jabolki, orehi in slivkovo. Ko je predsednik stopil iz avtomobila, so

polet predsednika in opazovale bitko.

Manevrski humor

Ko so šli »plavi« proti zidani, kjer je bilo skrito črnomajško vodstvo, je opazovalec Dolfe pritekel povedati: »Umik!« obenem pa sam začel teči. Iz čepa mu je padla denarnica naravnost v krajev. Dolfe se je skril v senk in brez sapa opazoval, kako so »plavi« večkrat obkrožili krajev. Na srečo pa vanj le ni nihče brcnil!

Mišo Tanec je bil stražar metliškega vodstva v ilegali. Neko noč je budno opazil in priduševal v temo. Ko je povzeli misel, je pred seboj zagledal hribovke, kot da bi sovražnik ležal in se plazil v bližino. »Pozor!« je zavpil. Vsi so čakali, kaj bo, ko pa so hoteli sovražnika uničiti, so videli, da gre za krtime.

Ivana Ružiča je v metliškem bitju med okupacijo Metlike »plavi« oficir zapletel v pogovor ob točini mizi. Konecno ga je vprašal, koliko ima Metlika prebivalcev. Ružič je odgovoril: »Če bi me vprašali za prijance, bi takoj povedal, za prebivalce pa ne vem.«

Ko so napadali hajkali črnomajski štab, so se njegovi člani razklopili po okolici. Joža Kolenc je imel temno kapo in se je plazil med trtjem. Ko je stopil iz hiše Joža Vajs in zagledal v vinogradu nekaj premikajočega se, je s pištolo v roki zavpjal: »Stoj!« Kolenc je bežal, misleč, da ga je lovijo. Vajs pa za sovržnikom. Tako je sekretar komiteja lovil predsednika sindikata.

Zenica je hotela preko mosta čez Kolpo pri Vinici, ko ji je stražar povedal, da čez most ne more, ker je porušen. Kako porušen, saj vidim ali je cel... je rekel zenika in se preplaval v stražarjem. Ko ni nič dosegla, je hotela govoriti s komandantom. Prav debelo je pogledala, ko ji je ta rekel: »Ne morem nič pomagati, jaz sem že tri dni mrtel.«

Zenica je šla nazaj k mostu in videla, da čezeni korakajo vojaki. Reka je: »Zakaj pa vojaki lahko gredo čez most?« Stražar pa odvrne: »Oni plavajo, saj vidite, da imajo listke na hrbtu...«

Kurji »samomora«

Prezir sovražniku so ljudje kazali na vse mogoče načine. Tako se je zgodilo, da je avto povozil kuro ob križišču pred Krvavčjim vrhom. Domačini so poginulo žival obesili na kol ob cesti, zraven pa pribili velik lepak: Raje sem si vzela življenje kot da bi »plavim« nesla jajca.

Direktor Delavske restavracije Novo mesto Ivan Zorc je začel reševati samoupravne probleme s telefonom: za začetek ga je skušal vreči v glavo sefinji kuhinje.

Novinar radia Ljubljana Rihard Soper napreduje: s svojim austinom se pelje ze vsak teden enkrat!

Direktor Ljudske potrošnje v Brežicah Karel Ceter ima smolo: najprej je bil on proti, da bi se združili s Krko, potem pa so bili drugi proti, da bi se naprej ostal komunist...

Direktor hotela Otočec Jože Lampret silno ljubi baker: na svoji hiši ima bakrene žlebove, na novem hotelu pa že vso streho!

Kdor molči, devetim odgovori. Jaz bi pa vseeno rad zvedel, zakaj tako velika ograde na Glavnem trgu...

Rusi so pa nesramni: Ribničani so dali njihovim rokometašem »ribniški pušelj«, oni pa njim šopek golov!

Vladimir Baje je napisal »Klopote«, režiser Marjan Kovač pa si pušča brado: zdaj ne vem ali zaradi Klopotev ali pa bo le režija — z brado...

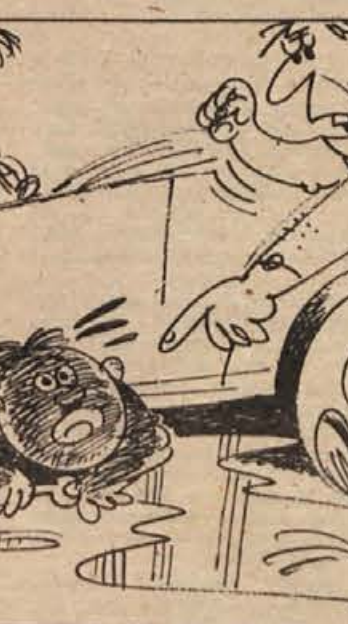
Ko so napadali hajkali črnomajski štab, so se njegovi člani razklopili po okolici. Joža Kolenc je imel temno kapo in se je plazil med trtjem. Ko je stopil iz hiše Joža Vajs in zagledal v vinogradu nekaj premikajočega se, je s pištolo v roki zavpjal: »Stoj!« Kolenc je bežal, misleč, da ga je lovijo. Vajs pa za sovržnikom. Tako je sekretar komiteja lovil predsednika sindikata.

Zenica je hotela preko mosta čez Kolpo pri Vinici, ko ji je stražar povedal, da čez most ne more, ker je porušen. Kako porušen, saj vidim ali je cel... je rekel zenika in se preplaval v stražarjem. Ko ni nič dosegla, je hotela govoriti s komandantom. Prav debelo je pogledala, ko ji je ta rekel: »Ne morem nič pomagati, jaz sem že tri dni mrtel.«

Zenica je šla nazaj k mostu in videla, da čezeni korakajo vojaki. Reka je: »Zakaj pa vojaki lahko gredo čez most?« Stražar pa odvrne: »Oni plavajo, saj vidite, da imajo listke na hrbtu...«

Podobne doživljaje so imeli domala v vsaki vasi. Požrtvovalnost, junštvo in domiselnost prebivalstva so bili izredni. Prišlo je celo do zamer, kajti vsi bi radi sodelovali, kar pa le ni bilo predvideno. To, kar se je med 3. in 6. oktobrom dogajalo v Beli krajini, je daleč preseгло pričakovanja. Goste, sodnike, najbolj pa vojake v vlogi »plaviv« je tako množičen odpor naravnost osupnil.

Dokazali smo, da imamo poleg dobro izurjenega armade tudi odlično organiziran splošni ljudski odpor. Imamo dovolj moči in sredstev, da se v vsa

4. Le kdor si je ogledal revijo na ledu, si bo lahko predstavljati ples vrlih soferjev za Paradižnikovim kabrioletov. Sam Broadway bi se lahko pohvalil s tako predstavo.

Paradižnik ni dolgo saril pod plano in zrl v drendaj na cesti. Svetlo je mežikal v

avtom. Zlezel je na svetlo je mežikal v

Streha nad glavo

„Martin, kaj pa ti je, da v tem dežju jahaš pokonci, kakor bi šel v svate vabit?“ mi pravi Jerkinov stric, ko sem jeznil koblico skozi Mišji dol.

„I, kaj ne bi, saj menda veš, da so Iljev kozolec v Retjah postarši,“ mu dam odgovor.

„Pa menda ne tisti, pod katerim je ranjani Fran Levstik spisal povest o tebi, kako si otel Dunaj pred Brdavsom?“ se začudi.

„Tisti, tisti,“ mu pravim. „S strehe so zmetali opeko in napravili novo streho iz slame. Kozolec je zdaj tak, kakor je bil včasih. To vendar niso mačkine solze. Celi dve leti so nabirali slamo z rjop, pa se krovca so komaj dobili, ker jih je dandanes, jako malo. Le tega ne vem, če kanijo pod kozolec napraviti klopi, da se popotni odpočijejo. Tudi nekaj otepov slame ali sena bi lahko primaknili, da bi si še jaz odpočil trudne kosti, kadar bi me slabo vreme ustavilo na poti za Notranjsko.“

„Martin, kaj pa govoriš, saj nisi berac. Se revmatizem si boš nakopal, ako ga še nimas. Jaz ti dam streho nad glavo. Še hlev in kmetijo ti dam po vrhu, ako hočeš,“ mi ponuja.

„Čemu mi dajesh, ko te pa še vprašal nisem zanjo,“ ga zavrnem.

„Zastonj ti dam vse, le skri me reši. Ti boš mogoče vzdržal, jaz ne morem več. Pogledaj, kar posadim ali vsejem, vse mi gre po zlu. Ti ne veš, koliko se je nabralo jelenov, medvedov, jazbecov in druge divjadi. Celo leto jih moramo kmetje rediti, v jeseni jih pa drugi pospravijo.“

„Zavaruj se ali pa zahtevaj, da ti povmogo škodo,“ mu svetujem.

„Saj sem, pa nič ne pomaga. Kar naprej postavljam po njihovi strašila, privezujem psa ali pa kurim ogenj. Misliš, da kaj zaleze? Ko ponoči odpodim jazbeca, mi podnevi pa vrane izključujejo koruzo. Vidiš, ravno tako je s krompirjem, žitom, korenjem in debeljačo. Pravijo, da povrnejo škodo. Saj jo, vendar nihče ne ve, koliko je potov, da dobiš pravega človeka, ki pregleda razdejane in oceni škodo. Meniš, da omeni po pravici? Sani, da neumen, da bi iz svojega zepa dodajal, ko tudi sam ne sme ustrežiti več kot mu dovolijo. No, Martin, sprejmeš mojo ponudbo, ka-li?“

„Ne, čeravno se ti skozi to žeravino. Star sem, pa tudi ne maram sitnosti. Le to ti svetujem: kadar bodo poslali po dac, jim pa lepo povej, naj si ga sami izterjajo od divjadi, ako so za kaj.“

MARTIN KRPAN

V tihi, sončni okolici nekje sredi dolenjskih gozdov je del članov pokrajinskega vodstva splošnega ljudskega odpora tjele tudi urico za oddih: hitro je bilo pripravljenih nekaj pek sladkega kostanja, vaščani pa so ponudili kozarec sladkega mošta. (Foto: Partizanski Dolenjski list)

Podobne doživljaje so imeli domala v vsaki vasi. Požrtvovalnost, junštvo in domiselnost prebivalstva so bili izredni. Prišlo je celo do zamer, kajti vsi bi radi sodelovali, kar pa le ni bilo predvideno. To, kar se je med 3. in 6. oktobrom dogajalo v Beli krajini, je daleč preseгло pričakovanja. Goste, sodnike, najbolj pa vojake v vlogi »plaviv« je tako množičen odpor naravnost osupnil.

Dokazali smo, da imamo poleg dobro izurjenega armade tudi odlično organiziran splošni ljudski odpor. Imamo dovolj moči in sredstev, da se v vsa

kem trenutku upremo morebitnim napadalcem, obenem pa želimo, da nam nikoli ne bi bilo treba manevrskega streliva za menjati s pravim. Za ves svet pa je v imenu nas vseh povedal tovariš Tito še enkrat: »Tujega nočemo, svojega ne damo!«

RIA BACER

IZ SPOMINOV STANETA SEMIČA — DAKIJA

Najboljši so padli

„Zakaj je prenehal z napadom? Zakaj ne streljajo belogardisti?“ mi je bilo po glavi in v noč sem zaklical: „Albin, kaj čakaš? Zakaj ne udariš? Efenki pa sem rekel, da bo treba v napad z naše strani. Ker se moramo do sveta prebiti v notranjost postojanke. Toda Popodi ni bilo pogoda, da bi se naš bataljon v jurišu vrzel proti postojanki, čeprav so borci negodovali, da se ne upamo nad ubogih tdeset belogardistov.“

„Daki, gremo, če ni opravil prvi bataljon. Nekaj jih bomo pobili, nekaj ranili, pa bomo v postojanki,“ mi je rekel kurir Sine, a Popovida se ni in ni mogel odločiti za napad. Skoraj uro smo čakali v mrazu in mokrem snegu, da se bo načelnik odločil za napad, a povelja ni bilo. Brez njegovega pristanka se odločil:

„Efenka, sporoči komandirjem, gremo na juriš!“ Poleg mene je stal komandir, v snegu pa je ležal mitraljez. Pilot, ki je šiel, kaj sem naročil Efenki, in še sam dodal:

„Če ne gremo, me bo hudič. Noge imam že trde, med nogami me bodo požrle uši. Lačen sem, te bele k... pa imajo vsega na pretek!“

Takoj nato pa se je oglasil Popovida: „Kako boš jurišal po tej čistini? Preveč bo izgub.“

„Zajp sem, kaj pa misliš. Zavpil sem: »Na juriš!« za mano še Efenka in ves bataljon se je dvignil in hitel proti postojanki. Naši so izstrelili nekaj strelcev, a iz postojanke se ni oglasil niti pok puške niti mitraljez. Ni minilo deset minut in prvi naši borci so že bili pri hlevu. Čudno se mi je zdelo, da gorijo vse luči, a od nikoder ni padel strel proti nam. Ko pa smo prišli do kleti, ki je bila pod senikom, je mitraljez, ki je šel pred bolničarko in pred menejo, zaklical:

„V kleti so!“ in že je namretil skozi okno svoj mitraljez. A bolničarka, ki je tudi pogledala skozi okno v klet, je zavpila: „Ne streljaj! Naši so! Od prvega bataljona! Glej peterokrako!“

Mitraljez je samo zaklet in povsile cev mitraljeza. Skočil sem k njemu, a že mi je rekel: „Glej vratel! V kletih so, mi pa zmružujemo!“ Če ne bi bolničarka Ančka spoznala naših, bi mitraljezec tretjega bataljona prvega pokosi komandanta prvega bataljona, prav gotovo pa bi jih padlo ali bilo ranjenih še več. Razjeli sem se in nahrlil komandanta Albina, a že takoj nato sem se pomiril in nasmel. „Zakaj nam nisi javil, kako je. Kmalu bi jo skupil!“ sem mu še rekel in odšel na dvorišče pred osvetljeno hišo, v kateri so bili borci prvega bataljona in jedli in pili, kot že dolgo ne. Pridržili so se jim še borci tretjega bataljona, čez dobrih deset minut pa je prišel tudi načelnik Popovida, ki je začel hoditi po dvorišču med borci in jim ukazovati, a borci se za njegova povelja niso zmenili. Hotel sem v klet do Albina, a srečala sva se na vratih, iz kleti pa je zavpil eden od borcev:

„Daki, si lačen? Albin, le pogled Daki!“

Albin se mi je nasmeljal, jaz njemu, a prišel sem ga za roko in mu rekel:

„Kurba si, Albin! Zakaj nisi javil, da si postojanko zavzel? Čakali smo v snegu in mrazu, ti pa s svojimi žreš in pijesh.“

Začel mi je pripovedovati, kaj vse so našli v shrambah in kletih, ko pa sem ga vprašal, kje so belogardisti, mi je začel pripovedovati: „Ko smo se v jurišu poklopili proti njim, sta prva skočila v hišo dva bombaša, z njima pa tudi komandir Sulo-Pražnik z mitraljezom. V hišo so prišli preko stranišne greznice, skozi zadnja vrata hiše pa je vdrila Sulova četa. Belogardisti so začeli streljati proti nam, a po njih so udarili naši z bombami in Sulo z mitraljezom.“

„Je kdo padel? Je kdo ranjen?“ sem ga vprašal in Albin mi je odgovoril:

„Eden je ranjen. Bolničarke se trudijo z njim, a slabo kaže.“ „Uši so nam, tam za hišo, kjer ležita dva raztrgana od bomb, eden pa preretan od mitraljezov. Naši trije, ki so vdrli v hišo preko greznice, se v hiši preoblačijo v Španove obleke. Sndrli so kot vrati!“ mi je povedal komandant prvega bataljona Albina, ko sva se pogovarjala na dvorišču pred hišo.

„Jih grem pozdraviti, če preveč ne smrdijo,“ sem v smehu odgovoril Albini in ob obeh kurju so se smejali. Ko sem vstopil v hišo, so jih bolničarke prale in jim prinašale penile in obleke iz Španovih omari. Takoj sem spoznal vse tri, bil je Sulo in še dva Belokranjca, a njih imen se danes več ne spominjam. Kaj naj bi jim reklo? Le roke smo si stisnili in se smejali kot prej znanj z Albino. Tudi jeza, da so nam belogardisti ušli, se je polegla in vesel sem gledal borci, ki so jedli in pili in pozabili na dni pompanjkanja in borb. Nato pa sem se vrnil med komandante in intendantke bataljonov in se z njimi pogovoril, kako bomo odprli vrata to bogastvo.

„Prepusti meni in pojdi med borce,“ mi je rekel Cure-Buterle, brigadni intendant, „Je borci odredi, ki mi bodo pomag

POTA IN STRANPOTA

Dežurni poročajo

PRIPIRTA RAZGRAJACA - 3. oktobra dopoldne so novomeški milničniki pridržali do streznitve Radima Mešinovića in Nezida Džanića, ker sta se opila in razgrajala v Delikatesi na Cesti komandanta Staneta.

UKRADLI KONJA - Ivanu Jakšetu iz Škrjanč so 5. oktobra ponoči neznanec odpeljal iz hleva konja. Kaže, da so bili na delu štirje tatovi.

KRADEJO ZE SLIKE - V noči na 5. oktober se je neznanec lotil celo izlozbe na domu JLA, kjer je iz steklene omarice odnesel filmske slike.

PRETEP V RESTAVRACIJI - V Koldvorski restavraciji so se 3. oktobra nedostojno obnašali in pretepali Mijo Antić, Nedeljko Milaković in Miodrag Tosić, delavci SGP PIONIR. Na milico so jih pridržali do iztreznitve.

VLOM V AVTO - Ivan Martinčič iz Mošeniške Drage je 5. oktobra dopoldne parkiral avtomobil pri gostišču „Drška“ v Irči vasi. Neznanec mu je v avtomobil vlomil in odnesel suknjič s 700 din gotovine, z vozniskim dovoljenjem in osebno izkaznico.

ZNESLA STA SE NAD KOZARCI - 4. oktobra sta v hotelu Kandija razbijala steklenino Husein Kajtezović in Stefan Lovrin, ker jima, vinjenima, niso hoteli postreči z alkoholnimi pijačami. Tudi ta dva razgrajaca so milničniki odpeljali v novomeški zapor, kjer sta se streljala.

ZAŽGALA PETARDA? Na gmajni Zupže je prejšnji terek zgorelo pol hektarja trave in grmičevja, obžgano pa je bilo tudi nekaj dreves. Škode je za 500 din. Kaže, da je ožen povzročila petarda, uporabljena med manevrom.

ODPELJAN MOPED - Prejšnjo nedeljo je Ludvik Jakš z Vrha pri Ljubnu pustil pred trgovino Novotehne na Glavnem trgu v Novem mestu neregistriran moped „colibri“.

SE EN „FOLKLORNI“ PRIZOR - 6. oktobra se je v hotelu Metropol nedostojno vedel in razbijal kozarce Janez Jerjič iz Orešja pri Smarjeti. Tudi on je moral na streznitev v zapor.

UKRADEN TRANZISTOR - V noči na 9. oktober je neznanec tat obiskal Darinko Vučan v hotelu Kandija. Iz sobe ji je odnesel tranzistor, vreden 780 din.

VLOMILI V TREBNJEM - V noči od sobote na nedeljo je neznanec „obiskal“ skladišče šolskega centra za kovinsko stroko v Trebnjem, od koder je odnesel več rezervnih delov motorja Zastave 750 in Zastave 1300. Škode je za 10.000 din.

Od leve proti desni Dana Osolnik, najstarejša voznica v Sloveniji, in Angela Kos, obe Novomeščanki, po slavnostni podelitvi častnega naziva in znaka vzornih voznic. Obema, kakor tudi vsem drugim, ki so tokrat prejeli naziv vzornega voznika, tudi naša iskrena čestitka z željo za vamo in srečno vožnjo! (Fot: M. Jakopec)

Imamo 129 vzornih voznikov

Dosedanjim vzornim voznikom se je pridružilo 16 novih, med njimi pa je ta častni naziv dobila najstarejša voznica v Sloveniji, Novomeščanka Dana Osolnik, ki je voznica amaterka že 42 let

Prejšnji petek popoldne je bila v prostorih gasilskega doma v Novem mestu skromna, a prišrna slovesnost. Predsednik komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri ObS Novó mesto Jože Gosenc je v navzočnosti tajnika komisije Ivana Rolihja podelil častno značko vzornega voznika 11 poklicnim voznikom in 5 voznikom amaterjem. Značko in naziv vzornega voznika pridobijo poklicni vozniki, ki se v zadnjih 7 letih vožnje, in vozniki amaterji, ki se v zadnjih 10 letih vožnje niso v cestnem prometu prekršili tako, da bi bili kaznovani od sodišča ali pri sodniku za prekršek.

Na petkovi slavnosti so prejeli odličja vzornega voznika naslednji poklicni vozniki: Jože Benčina, sedaj bivajoč v Ljubljani, Opekarska pot 14, Stane Butalin iz Regerče vasi 88, Stanislav Grabijan iz Novega mesta, Strma pot, Stanislav Gregorič iz Novega mesta, Adamičeva 3, Jože Erjavec iz Gor. Straže, Božidar Erjavec iz Sel pri Straži, Janez Karas iz Novega mesta, Ilke Vaštetove 1, Milan Pergar iz Novega mesta, Mestne njive 5, Ciril Plut iz Lašč v Suhi Krajini, Boris Rems iz Novega mesta, Mestne njive 1, Jože Bradč iz Novega mesta, Gubčeva 36, in naslednji vozniki amaterji: Dana Osolnik iz Novega mesta, Ljubljanska 10, Angela Kos iz Novega mesta, Skalickijeva 4, Boris Kos iz Novega mesta, Skalickijeva 4, Bogdan Selaković iz Gor. Straže in prim. dr. Tone Šavelj iz Novega mesta, Ragskova 39.

Predsednik komisije Jože Gosenc je v kratkem nagovoru ob podelitvi poudaril, kolikšnega pomena je v gostem prometu in ob dokaj slabem stanju naših cest vzorna, preudarna in previdna vožnja, ki nima za posledico nesreč ter povečuje varnost vseh tistih, ki uporabljajo ceste. Ob podelitvi je voznikom, ki so prejeli častni naziv in znak vzornega voznika, iz srca čestital ter jim še naprej zaželel srečno in vamo vožnjo.

Predsednik komisije Jože Gosenc je v kratkem nagovoru ob

podelitvi poudaril, kolikšnega pomena je v gostem prometu in ob dokaj slabem stanju naših cest vzorna, preudarna in previdna vožnja, ki nima za posledico nesreč ter povečuje varnost vseh tistih, ki uporabljajo ceste. Ob podelitvi je voznikom, ki so prejeli častni naziv in znak vzornega voznika, iz srca čestital ter jim še naprej zaželel srečno in vamo vožnjo.

Noben zagovor ni obveljal

Avgusta se je pri Trnju prevrnil tovornjak in pokopal pod seboj dve osebi — Voznik Milan Šantolič je za krmilom sedel vinjen — V Novem mestu so ga obsodili na 18 mesecev strogega zapor

Milan Šantolič je dalj časa delal v Nemčiji, letos pa se je vrnil in avgusta napeljeval gradbeni material domov v Gornje pri Zapršiču. 4. avgusta je na tovornjak, last Josipa Vranariča, nalagal materil v Brežicah in ga vozil v Vukovo selo. Za krmilom sta se menjavala z lastnikom vozila. Ko sta vozila opeko za Stanka Hotka, je pri njima v kabini sedel Zvonko Vrabec. Zadnje vožnje je opravil Šantolič. Ko je tretjič sedel za krmilo, je bilo to za Vranariča in Vrabca usodno: v Trnju se je tovornjak prevrnil in pokopal Šantoličeva sopotnika. Zaradi tega je prišel Šantolič pred sodnike. Sodili so mu pred kratkim v Novem mestu na okrožnem sodišču.

Pri tretji vožnji je Šantolič sedel za krmilo pod vplivom alkohola. V krvi ga je imel, kot so med preiskavo pokazali izvidi, 0,93 promilov. Po ovinkasti cesti Vukovo selo - Brežice je vozil prehitro, da je v levi ostri ovinek v Trnju privozil najmanj s 70 km na uro. Ovinka ni mogel izpeljati, v izteku ga je zaneslo s ceste na desni rob, nato pa se je prevrnil v meter globok obcestni jarek. Pri tem je udrti kabina na streho prevrnjenega tovornjaka Vranariča in Vrabca pritisnila z obrabi navzdol, da sta se na zemlji zadušila.

Sodišče ni verjelo zagovoru obtoženca, ki je navajal, da je vozil pri tej vožnji le 50 km na uro, da cesta ni bila opremljena s prometnimi znaki, ki bi opozarjali na nevarni ovinek. Skliceval se je na to, da ima premalo izkušenj, saj tovornjaka od takrat, ko je pred leti zanj naredil izpit, ni več vozil. Ko so ga dva dni po nesreči zaslišali v preiskavi, je trdil, da ne ve, zakaj se je zgodila nesreča. Rekel je, da morda zavore niso bile v redu in da krmilo ni dobro prijemalo.

Na glavni obravnavi pa se je tega že bolje „spominjal“. Trdil je, da prav gotovo krmilo ni bilo dobro. Imelo je prosti hod. Ko je na začetku ovinka to opazil, je na nepravilnost opozoril lastnika Vranariča. Vranarič je, tako je dejal obtoženi, takoj pograbil krmilo in ga potegnil na desno. Tako sta se Šantolič in Vranarič „cufala“ za krmilo do trenutka, ko ga je spet dobil v roke obtoženi in ga potegnil na desno, da je vozilo zapeljalo s ceste.

Sodniki Šantoličevemu zagovoru niso verjeli že zategadelj, ker so sami sledovi tovornjaka nakazali, da je moral tisti dan voziti hitreje, kot je trdil. Tudi zavore in drugo je bilo v redu, kar so preverili neposredno po nesreči. Da je Šantolič vozil hitreje, kot je povedal v zagovoru, pa so potrdile tudi priče. Z osebnim avtomobilom so se peljali za njim okoli 80 km na uro, pa ga niso niti dohтели niti videli. Naposled pa se je sodišču zdel nespreejmljiv tudi tisti del zagovora, v katerem se je obtoženeц skliceval na premajhno izku-

šenost s tovornjakom, saj je tistega dne dvakrat brez nesreče izpeljal tisti ovinek in se mu je šele tretjič zataknilo. Del zagovora glede Vranaričeve krivde je sodišče ocenilo kot Šantoličev poskus, da prevla krivdo na pokojnika.

Šantolič je bil obsojen na leto in šest mesecev zapor. Tako kazen so

Tudi na cesti smo ljudje...

„Pony-expres je idealno vozilo za po mestnih ulicah,“ sem prebral v nekem prospektu. „Malo rabi, je majhno in udobno, hkrati pa dovolj hitro.“

Kako je s tem, bodo bolj vedeli tisti, ki s ponyji vozijo. Tu bi omenil le nekaj svojih ugotovitev.

Dan za dnem se za krmilom svojega amija razburjam na te „ponyste“. Čakam disciplinirano v koloni, da se približam križišču, pa prihrči frkolin na ponyju s pridvignjenimi nogami in ššš! predme, čeprav med mojim in sprednjim vozilom ni več kot meter prostora. Kako se kdo s ponyjem vrine v kolono, ni „važno“. Dostikrat kar po desni strani.

Se huje je na „odprtihi“ mestnih ulicah in cestih. „Ponyst“ prileti kot muha predte, in to prav takrat, ko si se s prižiganim levim smernim kazalcem odločilo prehitevi vprežni voz. Koliko nepotrebnega razburjenja in cviljenja gum ter zavor zaradi teh, red prezirajočih udeležencev prometa.

A odpravili bi ta nered z enim samim ukrepom: če bi zahtevali od vsakogar, ki sede na ponyja, vozniski izpit. Malce čudno se sliši, da od šolarjev-kolesarjev zahtevajo izpit, za te, ki se vozijo s hitrejšim in nevarnejšim vozilom, pa ne. Dovolj nesreč s ponyji je že bilo, lažjih in smrtnih, da bi kaj ukrenili! N. N.

Prihaja nevarnost

Smo v jeseni, ko je dež pogosten in megla gosta, ko ledenje ceste. Nevarnost za prometne nesreče se je povečala. Učinkovita prometno-vzgojna dejavnost je potrebna bolj kot kdaj.

Pod geslom „Na cesti nisi sam“ se bo v Sloveniji 15. oktobra začela jesensko-zimska akcija. Njen temeljni namen je pravočasno in nenehno opozarjanje udeležencev v prometu na nagle spremembe na cesti. Tako vse do 31. januarja 1972, po potrebi pa še dlje.

Pri nas bodo to akcijo združili z zvezno, ki že poteka pod geslom „Skrbimo za dobre gume in urejenost svetlobnih teles na vozilu“. Kajpak bodo hkrati sledili ukrepi organov za notranje zadeve, brez katerih takih akcij sploh ne bi mogli smotno izvesti.

Na Dolenjskem bo akcijo vodila zlasti občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu v Novem mestu. Da bi bil uspeh kar najboljši, bodo sodelovali še AMD, združenje šoferjev in avtomobilov, Ljudska tehnika, JLA, komisije za tehnične preglede motornih vozil, avtoprevozniške organizacije, tisk in drugi.

Kako je to zamišljeno? AMD in združenje šoferjev in avtomobilov naj bi priredila predavanja (zlasti o urejenosti vozil), gospodarske organizacije naj bi vožnje s svojimi tovornjaki v tem času prilagodile razmeram na cesti in pazile, da njihova vozila ne bi po nepotrebnem obremenjevala prometa. Komisije za tehnične preglede naj še vestneje in natančneje nadzorujejo brezhibnost vozil. Prometni milničniki in sploh postaje milice pa bi morali — ob sodelovanju ustanov — poučevati ljudi o pripravi zimske opreme, hkrati pa ukrepati zoper vse, ki navodil in opozoril ne bi spoštovali.

Sole in vzgojnovarstvene ustanove imajo v tem času nalogo pripraviti otroke na nove razmere na cestah in v prometu. Otroke bo zlasti potrebno opozarjati, naj previdneje kot do zdaj prečkajo cesto na prehodih za pešce in drugih neoznačenih mestih, naj se ne zadržujejo na cestnišču brez potrebe, zlasti pa naj se na cesti ne igrajo (drsaajo, sankajo, kepajo).

Na javnih krajih bodo v času akcije gesla: „Smrt si nikoli ne privoščiš počitka“, „Upoštevaj varnostno razdaljo med vozili!“, „Pre-

hitevaš vselej varno?“, „Po zebri na varno“, „Vožnja z varnostnim pasom in naslonjalom za glavo je bolj varna in udobna“ itd. Pripravili so tudi poučne, zlasti pa vzgojne filme o vedenju na cesti. Taka sta filma „Priporočilo“ in „Crna kronika“, ki bosta na voljo tudi v Novem mestu. Ne nazadnje je močno orožje za red na cestah v novih razmerah tudi „Etični kodeks udeležencev v cestnem prometu“, ki ga je letos izdala republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu.

Prihaja nevarnost na ceste, s to akcijo naj bi ji polomili osti. Enoten nastop vseh poklicanih bo zagotovil uspeh.

I. ZORAN

Priznanja za vzgojo

V Novem mestu so prejšnji teden podelili priznanja za delo na prometovzgojnem področju. Dobili so jih učitelji, milničniki, člani izpitnih komisij, šole in drugi.

Denarne nagrade po 500 din so prejeli mentorji prometnih krožkov v Solah — učitelji: Franc Korošec iz šentjernejske, Anton Perko iz mirnopoške, Ljubo Žagar iz bršlinske in Jože Pečnik iz vavtovaške osnovne šole.

Pohvale za listino je novomeška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu dala osnovnim šolam v Mirni peči, Vavti vasi, Šmihelu pri Novem mestu, Šmarjeti in Otočcu, poslovnici enoti zavarovalnice „Sava“ in posameznikom. Prejeli so jih: Roman Česnik, Anton Perko, Jože Pečnik, Jože Tavčar, Anton Remec, Jože Gosenc, Nikola Pačevski, Janez Potočar, Jože Rotar, Alojz Zoran, Valentin Dobnikar, Jože Prošnečki, Janez Slapnik in Ivan Rolih.

PRIZNANJE ZA ČETO MILICE

6. oktobra je republiški sekretar za notranje zadeve Silvo Gorenc na Smuku pri Semiču po končanih manevrih izročil četi milice, ki je sodelovala na manevrih, plaketo „Svoboda 71“ kot znak priznanja za uspešno sodelovanje na manevrih.

LUKA BANOVIC V NOvem MESTU

8. oktobra popoldne je obiskal novomeško upravo javne varnosti vršilec dolžnosti zveznega sekretarja za notranje zadeve Luka Banović s sodelavci. Poročali so mu o sodelovanju UJV na manevrih „Svoboda 71“.

KRAJA MOPEDA — Antonu Berusu so v nedeljo iz zaklenjenega hodnika stanovanja v Vrhovčevi ulici ukradli moped.

KRONIKA NESREČ

SOTELSKO: V ENI NESREČI ZADEL DVA — Milan Geršak iz Krškega je 5. oktobra z osebnim avtomobilom v Soteljskem zadel najprej avtomobil, ki ga je vozil Oto Bevk iz Trbovelj, nato pa še osebni avtomobil, ki ga je pod nadzorstvom inštruktorja vozil kandidat Anton Jazbec iz Canj. Škodo so ocenili na 18.000 din.

KRŠKO: Z AVTOM TREŠČIH V HIŠO — Milovj Domenis je 7. oktobra z osebnim avtomobilom na Cesti krških žrtev silovito treščil v hišo št. 44. Peljal se je iz Sevnice, na tej cesti pa ga je zanašalo. Sopotnik Jože Piki iz Krškega je bil ranjen in so ga odpeljali v brežiško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 10.000 din.

BOŠTANJ: PREVRNIL SE JE V MIRNO — Pred dnevi se je v Mirno pri Dolnjem Boštanju prevrnil z osebnim avtomobilom Matija Lisec iz Trbovelj. To se je zgodilo ponoči, voznik pa je povedal, da ga je na ovinku zaslepilo vozilo, ki je pripeljalo naproti. Pri prevračanju so bili ranjeni voznik in sopotnika — Milan Tomažin in Cvetko Blatnik, oba z Vrha.

NOVO MESTO: MOPEDIST IZGUBIL SOPOTNIKA — 9. oktobra je Jože Saje iz Šmihela prijavil, da mu je nekdo prejšnji večer vzel moped, se peljal po Ljubljanski cesti in tam karamboliral. Pri poslopju cestnega podjetja je zadel ograjo, da je sopotnik Jože Klobučar padel na tla, in se odpeljal dalje. Hudo ranjenega Klobučarja so odpeljali v bolnišnico. Med poizvedbami so ugotovili, da je Sajeov moped vzel I. H. iz Regerče vasi.

POTOK: TRČENJE V AVTOBUS — DVA MRTVA — Franc Piletič iz Novega mesta je 10. oktobra zvečer vozil avtoBUS podjetja „Gorjanci“ iz Novega mesta proti Straži. Na Potoku je naproti po levi strani pripeljal zastavo 1300 Alojz Ravbar, 33, iz Bršlina št. 40. Pri silovitem trčenju osebne avtomobila v avto-

bus sta umrla voznik in sopotnik Luka Mitič, 21, iz Doljevca, ki je služil vojaški rok v Novem mestu. Vojak Predrag Kakić in Novomešan Drago Blažič pa sta bila hudo ranjena in so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 20.000 din.

BELA CERKEV: PRAZNA ZRACNICA IN TRIJE RANJENI — 10. oktobra je pri Beli cerkvi razneslo zračnico na osebnem avtomobilu, ki ga je po avtomobilski cesti proti Zagrebu vozil Bude Barac iz Zemuna. Vozilo je zaneslo s ceste, da se je prevrnilo in obstalo v jarku. Voznik in trije sopotniki so bili ranjeni in so jih odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 12.000 din.

PUSČAVA: VOZNIK PADEL NA NJIVO — Marjan Virant iz Pijavice pri Tržišču je 8. oktobra zvečer vozil fička od Mokronog proti Mirni. Na ovinku pri Puščavi je zapeljal na levo in zadel avtomobil, s katerim se je naproti peljal Rudi Kuhar iz Dolnje Prekope. Virantovo vozilo je po trčenju zaneslo na njivo, voznik pa je padel ven že med drsenjem na njivo. Škodo so ocenili na 8.000 din.

RUMANJA VAS: FORTUN NI IMEL SREČE — Anton Fortun iz Gombišča pri Veliki Loki se je 5. oktobra peljal s fičkom od Dolenjskih Toplic proti Novemu mestu. Pred Rumanjo vasio je na ovinku zapeljal na levo, zadel smerni kamen, nakar ga je vrglo po nasipu. Škodo so ocenili na 12.000 din.

KORENITKA: ŠIRJE RANJENI — Stanimir Perić iz Leskoveca je 5. oktobra vozil tovornjak proti Ljubljani. Pri Korenitki je prehiteval tovornjak s prikloico, ki ga je vozil Radoslav Juč iz Maševa pri Kruscu. Naproti je tedaj vozil osebni avtomobil Miloš Savič iz Ljubljane. Prišlo je do trčenja: osebni avtomobil je odbilo s ceste po nasipu. Voznik Savič in tri sopotnice so bili ranjeni. Gmotno škodo pa so ocenili na 30.000 din.

Komaj je minil teden požarne varnosti, že so morali gasilci na pomoč: gorelo je v Gorenjem Gradišču pri Šentjerneju. Gospodarska poslopja so gasili gasilci iz okoliških krajev, na pomoč so se pripeljali tudi njihovi poklicni kolegi iz Novega mesta. (Foto: J. Splichal)

V javno razpravo!

Franc Beg: »Športni delavci naj pripravijo gradivo o svojih težavah, z javno razpravo v SZDL in KS pa bomo našli ustrezne rešitve!«

Prejšnji četrtek je podpredsednik ObZTK prof. Jože Glonar potarjal nad nepotrebnimi težavami, ki jih povzroča novomeški telesni vzgoji pomanjkanje ljudi, ki bi bili voljni sodelovati pri organizacijskem delu, saj je delovnih strokovnih sodelavcev dovolj. Menil je, da težava športnikov ne bi smela mimo SZDL, in po prošil predsednika občinske

hanizme, ki nastopajo kot financerji – poskrbeti, da bodo tolikšna sredstva čim bolj učinkovito uporabljena. Ko smo se odločili za povečanje sredstev, namenjenih športu, smo menili, da moramo sicer še naprej podpirati kvaliteten in vrhunski šport, pretežno del družbenega denarja pa naj bi bil namenjen množičnemu športu (šole, delovne organizacije).

Kadrovsko vprašanje ne bi smelo biti ovira za razmah športa, saj je v Novem mestu skoncentrirana dobra tretjina prebivalcev občine in so osnovni pogoji glede športnih naprav že ustvarjeni. V novih šolah smo zdaj dobili še dve telovadnici. Športna javnost, ki tako vztrajno zahteva novo športno dvorano, bi morala opravičiti to zahtevo tudi s poživljeno športno dejavnostjo, ker bodo nove naprave sicer ostale neizrabljene!

Leta 1973 bo v Novem mestu Zlet bratstva in enotnosti, naša občina pa bi morala zagotoviti okoli 5000 nastopajočih. Leto bo zelo hitro naokoli in zato bi moralo leto 1972 poteči v znamenju množične priprave na zlet tako v širini kot v posameznih disciplinah. Zato predlagam, naj športni delavci pripravijo gradivo, ki bo celovito predstavilo težave njihove dejavnosti. V njem naj naštejejo materialne, kadrovske in druge težave, s katerimi se srečujejo, in predlagajo tudi svoje rešitve. O tem gradivu bo razpravljala občinska konferenca SZDL in KS in gotovo bomo v tako široki razpravi našli najustreznejše in najboljše rešitve.

Moje vprašanje: predsednik skupščine Temeljne kulturne skupnosti Novo mesto Slavko Vute naj odgovori, kako je skupnost zastavila programske zasnove za svojo dejavnost!

M. JAKOPEC

konferenca SZDL Franca Bega, naj pove svoje misli. Vprašani je odgovoril takole:

Na tako splošno vprašanje lahko brez pomiselnja takoj odgovorim enako splošno: Socialistična zveza bi dala takšni akciji športnikov vsi podporo. Zavaljo tega moram takoj dodati: zadeve se ne bodo bistveno premaknile in težav, ki jih je omenil prof. Glonar, ne bo konec, dokler se ne bomo zadeve lotili konkretno in odpravili vzroke, ki ovirajo širši in bolj množični razmah športa.

Naj omenim samo to: sredstva, ki jih daje naša občina za šport, so se v zadnjih letih povečala za štirikrat. Že zgolj to nas zavezuje – tako občinsko skupščino kot družbenopolitične organizacije in samoupravne me-

Napredek: pri Krki in Ciganih

Že prihodnje leto manj umazanije v Krki: gradili bodo čistilne naprave — Pripravljajo tudi odlok o zaščiti te dolenjske reke — Tudi oklep neresljivosti ciganskega vprašanja razpada, izboljšanje se kaže zlasti v šolah

Krka se čisti, reševanje ciganskega vprašanja pa se je premaknilo z mrtve točke. To sta najpomembnejši ugotovitvi zadnjega časa v Novem mestu, zato zaslužita, da ju v poročilu s 23. seje občinske skupščine, ki je bila 6. oktobra, omenjamo na prvem mestu.

Odborniki so med drugim sprejeli načrt graditve kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav v Novem mestu, priporočili Centru za socialno delo, naj poskuša do 15. decembra dostaviti skupščini v obravnavo delovni načrt za reševanje ciganskega vprašanja, in sprejeli odlok o podelitvi domicila v novomeški občini borcem za severno mejo v letih 1918/19 oziroma prostovoljski enoti stotnika Otona Gregoriča.

Načrt urejanja kanalizacije in čistilnih naprav so dobili odborniki v razpravo v treh inačicah. Slednji so menili, da je najboljša tista, ki predvideva osrednjo čistilno napravo v Ločni, pri tovarni zdravil „Krka“. Tako mnenje so imeli tudi člani sveta za urbanizem in ne nazadnje tudi strokovnjaki, ki so načrt pripravili.

Medtem ko bi čistilne naprave lahko začeli graditi že prihodnje leto, pa za kanalizacijo še ni denarja. Inž. Lado Kotnik je poudaril, da bi se morali takoj pogovoriti o virih, iz katerih bi ta dela financirali. Drugi, ki so povzeli besedo za njim, so se s tem strinjali in predlagali, naj bi načrt čistilnih naprav razširili na vse večje kraje, ki ležijo ob Krki. Prav tako so zahtevali, da reko enkrat za vselej zaščitijo z odlokom. Dogovorili so se, da bo tak odlok pripravljen do konca leta, da bi ga lahko uporabljali vsaj od februarja prihodnjega leta dalje.

Zadovoljni, da bo Novo mesto naposled dobilo čistilne naprave, ki bodo zadrževale strupene snovi in odvajale v Krko prečiščeno vodo, so se — že šestič v zadnjih letih, kot je nekdaj omenil — „spopadli z zdaj neresljivim ciganskim vprašanjem. Ugodno so sprejeli informacijo, da socialne in druge službe že pripravljajo delovni načrt za razreševanje

tega vprašanja. Ponovili so stara stališča, kako preobraziti Cigane, da bodo res enakopravni z drugimi občani. Pri tem so poudarili, da pomeni omogočiti Ciganu šolanje, delo in stalno naselitev, vse, kar bi radi dosegli.

Prvi razveseljivi koraki so že tu: osnovni šoli Šmihel pri Novem mestu s podružnico v Birčni vasi in Sentjernej sta v novem šolskem letu vključili v prve razrede precej več

ciganskih otrok kot do zdaj. Učiteljica in odbornica Angela Suhadolnik je povedala, da v šmihelski šoli Cigančkom vsestransko pomagajo in da so zanje tudi že začeli zbirati obleke in obutev. Čeprav je marsikateremu odborniku ušel smeh, ko je to slišal, je večina menila, da v Šmihelu delajo pravilno, saj je potrebno najprej in predvsem spremeniti odnos do ljudi, ki jih hočemo civilizirati.

Franc Gole, upokojenec tovarne Novoteks iz Vel. Bučne vasi pri Novem mestu, je na njivi pridelal koruzo, ki je povsem temno modre barve. Iz treh različnih semen, ki jih je dobil iz Dobrnica, je vzgojil koruzo, kakršne pri nas še nismo videli. Zaenkrat ima samo nekaj primerkov za okras, prihodnje leto pa bo pridelal več modre koruze, ker ga zanima, kakšna bo iz nje moka. (Foto: R. Bačer)

Medvedova mama

Na Otočcu smo se 29. septembra poslovili od Ane Medved — Medvedove mame iz Češnjice, od žene, ki ji je bilo vse življenje en sam delavnik in nam bo še dolgo za vzor.

Rodila se je 1886 v Grčevju, omožila se je v Češnjici, kjer je ro-

dila 12 otrok. Na majhnem posestvu sta z možem s težavo preživljala številno družino. Ko je prišla vojna, so se otroci vključili v NOB, Medvedova mama pa je svoj dom odprla partizanom, čeprav so že 1942 internirali na Rabu hčerki Viko in Pepco in čeprav je istega leta kot talec padel najstarejši sin France in čeprav so naslednje leto belogardisti ubili sina Jožeta skupaj z Viktorjem Beletom. Gorje ji ni prizanašalo: ob vdoru Nemcev je zgubila še moža Mihaela, požgali so ji dom, toda volje do življenja ji niso uničili. Po vojni je ostala skrbna, tiha in delavna, tiho se je v 86. letu starosti tudi poslovila. Ostala nam bo v spominu kot žena z neomajno vero v bodočnost.

JOZA SKUFCA

POSVET O ŠTIPENDIRANJU

Upravni odbor sklada za štipendiranje pri ObS Novo mesto bo za prihodnji teden sklical sejo, na katero bodo povabili tudi kadrovske in podjetij, predstavnike Kluba novomeških študentov, TIS in ZMS. Na tako razširjeni seji bodo razpravljali o nalogah štipendijske politike v zvezi s porastom življenjskih stroškov, spregovorili pa bodo tudi o vedno bolj pereči stanovanjski problematiki študentov, ki odhajajo na študij v Ljubljano.

O Krki

Mirna, zelena in tolmunih, počasna, čista in zdrava je bila ta dolenjska reka do nedavnega. Letos pa so kar vsi vseprek zavpili: „Krka umira, Krka je mrtva, rešite Krko!“ Klic „na pomoč“ iz Novega mesta se je razlegal tja do Kostanjevice, tja do Brežic, Novomeščani so lahko slišali brežičke in kostanjeviške proteste proti uničevanju te reke.

Ko so na seji občinske skupščine prejšnji teden razpravljali o onesnaženju Krke in o programu postopne graditve kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav v Novem mestu, so se slišala tudi takale mnenja:

JOŽE LAMPRET: „Na Otočcu smo lahko videli, da po Krki niso plavale samo alge, ampak tudi najrazličnejša druga umazanja. Voda je bila močno pobarvana, a to ni bila naravna barva Krke. Čistilne naprave je nujno urediti, tudi zaradi turizma, če hočemo kaj več izkveči iz nje.“

FRANCI KUCHAR: „Rasel sem ob Krki in se spominjam, da so v mojih mladih letih reko čistili sami ribiči. Bilo je večkrat, ne samo enkrat, da smo vodo počistili tudi kopalci, če smo se hoteli kopati. Ne vem, zakaj ne bi ribiči in drugi, ki se ukvarjajo s turizmom in drugimi dejavnostmi na Krki, malce posnemali stare čase. Krka se kajpak ne sme spremeniti v industrijski kanal, seveda pa tudi ne sme ovirati splošnega razvoja in življenja pri nas.“

INŽ. LADO KOTNIK: „Razveseljivo je, da o tem razpravljamo. Vtis imam, da je rešitev kanalizacije in čistilnih naprav, se pravi rešitev Krke, strokovno dobro pripravljena, preštudirana. Krik in vik in ves prah, dvignjen na račun Krke, nas je samo spodbudil, da bomo prej uredili to pereče vprašanje.“

INŽ. IGOR KOŠ: „V primerjalni študiji so predlagani centri za zbiranje mestnih odpadkov. Strokovnjaki priporočajo centralno zbirališče pri „Krki“ v Ločni. Glede na lego in razgibanost terena je ureditev kanalizacije s čistilnimi napravami v Novem mestu zelo težka.“

MARJAN SIMIČ: „Načrt reševanja je orientacijski. Glede na denar bi lahko čistilne naprave začeli graditi že leta 1972. Nato bi gradili postopno, vsako leto nekaj, do 1975. Teže bo dobiti denar za kanalizacijo, zlasti navezave.“

DR. ALBIN PEČAVAR: „Čistilne naprave bi morali dobiti tudi drugi kraji vzdolž Krke. Nato bo potrebno Krko nenehno nadzorovati.“

400.000 DIN NEPREMOSTLJIVA OVIRA

Enaka želja po dveh poteh

GORJANCİ bi gradili nov hotel na prostoru Zavoda ROG, slednji pa potrebuje nove prostore in denar zanje, ker je zdaj utesenjen

Kot je na zadnji skupščinski seji že vse kazalo, da bo ustrezno zemljišče s stavbami vred, ki jih zdaj uporablja Zavod za rehabilitacijo invalidov ROG, preneseno na Avtopromet Gorjanci, ki namerja tam zgraditi hotel, se je zataknilo. Oglasil se je predsednik obč. konf. SZDL Franc Beg in dejal, da problema ne moremo reševati po načelu: „Večja riba je manjša“. Iz zahteve je nato pomagala nesklepčnost: ugotovljeno je bilo, da skupščina zaradi odhoda nekaterih odbornikov ni več sklepna, in seja je bila prekinjena...

Zdaj pa si oglejmo, v čem je spor. Hotel Metropol se je pred letom združil z Avtoprometom Gorjanci, da bi si zagotovil materialno osnovo za razmah. Prvi sledovci sodelovanja so že vidni. Pripravljeni so načrti za gradnjo novega hotela, ki naj bi stal na prostoru zavoda Rog. Zavod zahteva za ta prostor milijon dinarjev, Metropol pa ponuja 600.000 dinarjev.

Zavod za rehabilitacijo invalidov ROG zaposluje 98 ljudi, od tega je 25 invalidov. Že vrsto let v zavodu opozarjajo, da so sedanji prostori neustrežni in da je potrebna novogradnja. Zavod sam žal nima denarja za to (svojega imajo 300.000 din, LABOD pa jim dolguje 140.000 din kredita, ki bi jim ga moral vrniti že lani). Z milijonom, ki ga terjajo za svoj prostor, bi dobili, kot zatrjujejo, dovolj za najetje kredita, nato pa bi si lahko zgradili novo stavbo in zaposlovali tudi več invalidov. ROG ima zdaj svoje prostore raztresene v štirih stavbah.

Kot vidimo, imata torej oba kolektiva enak cilj: razširitev in novogradnjo, le s to razliko, da ima hotel Metropol svoj denar zagotovljen,

ROG pa ga nima. Edina pot, po kateri lahko pride do denarja (vsa leta doslej pozabljen od vseh), je, da čim dražje proda svoj prostor.

Ob dejstvu, da je bilo še lani 5. oktobra v razgovoru s predstavniki ROG ugotovljeno, da je zavod potreben, je težko dometi, da že po enem letu ugotavljamo, da bi ga lahko odpravili. Velja tudi poudariti, da hotel Metropol pač ne more prevzeti celotne obveznosti za preselitev ROGA, saj bo plačal ROG, če mu odšteje 600.000 din, za kvadratni meter prostora 45.000 S-din, kar je za Novo mesto prav gotovo svojevrsten rekord!

Končno pa moramo ob naštetem vprašati tudi to: kaj so storile ustrezne strokovne službe pri občini, ko so iskale rešitev za ROG, ki je prav gotovo zavod družbeno pomembne dejavnosti (invalidov se namreč v vseh podjetjih otepa in samo v razpravi je lahko reči, da ne bi bilo težko članom kolektiva najti ustrezno zaposlitev, če bi zavod razpustili)? Odpraviti takšen zavod zato, ker nismo zmogli najti 400.000 din pač ni strokovna rešitev, še najmanj pa zlasti, ko je pro-

blem star že več let!

Naj približimo še to: kaj slabo so se izkazale tudi republiške institucije. Republiški sklad za socialno zavarovanje in republiška konferenca za rehabilitacijo invalidov sta ostala doslej v tej zadevi samo pri solidarnostnih izjavah, denarja pa nista voljna primakniti. Hotelu Metropol se mudi: udeležiti se mora natečaja za kredite v januarju in do takrat bi morala biti zadeva rešena. Nesklepčnost na seji je tokrat odločila neprijetno razpravo, toda v kisllo jabolko bo končno le treba ugrizniti, in to čimprej!

M. JAKOPEC

Kdo bo pomagal?

Z Rdečega križa prosijo: pomagajte ostarelim in siromašnim ljudem, ki jim groze bližajoči se mrzli dnevi! Prosijo za posteljino, postelje, mize, pečice — sploh za koristne stvari, ki so dobro ohranjene. Mnogim leže brez vrednosti na podstrešjih in po kletah: z njimi pa bi številni ljudje laže in brezskrbneje prebili mirne zimске mesece. Pomagajte — čakajo vas na Rdečem križu v Novem mestu!

Vse razen ljudi?

Prebivalci nove stanovanjske sosseke Nad mlino so bili pred letom veseli samopostrežnice, ki jim jo je zgradila Dolenjka. Prvo veselje pa se počasi razblinja in o tem je tekla beseda tudi na nedavnem sestanku kandidijske organizacije ZK.

Člani so menili, da je prodajalna sicer nova, da pa so delavci, ki delajo v njej, z eno samo izjemo neustrežni. Slišati je bilo več pritožb nad postrežbo: osebje da se obnaša tako, kot da ni trgovina zaradi ljudi, ampak obratno. Če prodajo slabo blago, se spuščajo s stranko, ki ga je prinesla nazaj, v dolge razprave, namesto da bi ga brez besed vzeli nazaj in se opravičili. Pritožili so se nad mesarjem, da je vse dni vinjen, in naštevati še in še. Menili so, da kolektiv samopostrežnice ni izpolnil upov, ki so jih imeli potrošniki v sosseki, da slabo upravlja lepo trgovino, in so sklenili sprožiti zadevo na prihodnjem zboru volivcev.

Ena gospa je prišla povedat, da bi lahko v Dolenjskih trgovinah od časa do časa umili okna, da bi bila recimo taka kot v drugih prodajalnah...

Teden, posvečen Majcnu in Mevžlju

Govor ob odkritju spomenika partizanskima junakoma bo imel Janez Vipotnik — Pred šolo in v Murencah bodo odkrili doprsji Milana Majcna in Jančeta Mevžlja — Asfalt do šole in druge pridobitve

Pred bivšo Štirnovo gostilno v Šentjanžu so že uredili elipsasto ploščad za Batičev 4,5 m visok spomenik Milanu Majcnu in Jančetu Mevžlju, pri katerem bo v nedeljo, 24. oktobra, ob 11. uri (ob odkritju) govoril Janez Vipotnik, predsednik republiške konference Socialistične zveze. Pričakujejo, da bo na to slavo prišlo do 5.000 ljudi, med drugim borci XII. brigade.

V soboto, 23. oktobra, bodo odkrili doprsna kipa Majcnu in Mevžlju na dveh krajih: pred osnovno šolo "Milan n Majcen" in v Vodenikovi hiši v Murencah, kjer sta Majcen in Mevžlj pred 30 leti padla junaške smrti. Doprsne kipe je izdelal ak. kipar Julij Renko, šentjanski rojak. Na Vodenikovi hiši, ki jo je Zavod za spomeniško varstvo za to slavo posebej uredil, bodo odkrili tudi spomeniško obeležje.

Slovesnosti v počastitev 24. oktobra bodo v Šentjanžu in Krmelju ves teden, od 17. do 24. oktobra. Na sporedu bodo športne in kulturne prireditve. Nastopili bodo pevski zbori in instrumentalne skupine iz osnovnih šol, v osnovni šoli bo razstava o Majcnu in Mevžlju, ki jo bodo uredili v sodelovanju z ljubljanskim inštitutom za zgodovino delavskega gibanja, v šoli bo tudi razstavil svoja dela domači slikar

Anton Zgonc, učitelj likovnega pouka. Prireditelji so si zagotovili tudi že sodelovanje znanih gledaliških in drugih kulturnih delavcev. V šoli bodo imeli v tem času tekmovalno "Pokaži, kaj znaš", na katerem bodo sodelujoči odgovarjali na vprašanja o NOB in še zlasti na vprašanja o Majcnu in Mevžlju.

Kraj bo dočkal slavlne prenovljene: hišna pročelja so že prebeljena, cesto skozi vas do šole bodo asfaltirali. Na sprejem gostov se pripravljajo vsi vaščani. Učiteljem so zupali organizacijska opravila, društvo mladine je prevzelo nase pogostitev. Več kot 30 žena in deklet bo pripravljalo jedi in streglo gostom v gostilni, ki jo bo društvo imelo tedni v najemu. V gostišče se bo v prazničnih dneh spreminila malone vsaka hiša tega srednje velikega kraja.

I. ZORAN

Pogled na polletje

V Sevnici so začeli pretresati poslovanje delovnih organizacij v letošnjih prvih šestih mesecih. Slika je na prvi pogled spodbudna. Pove, da so bila gibanja ugodnejša kot lani v enakem obdobju. Številke, zbrane v analizi poslovnega uspeha, pa trdijo, da je to samo deloma res.

Nesporno je, da so v poslovanje občine vsokile hitro naraščajoče cene blagu in storitvam in po svoje vplivale na uspeh. Zakrivile so tudi čezmerno potrošnjo, nelikvidnost in zadolžitve. Pomagajmo pa si še z nekaj številkami.

Poslovna sredstva so bila skoraj za 49 odstotkov večja kot lani do konca junija, obratna sredstva pa so se vrtila počasneje (količnik obračanja manjši za 3 odst.).

Tako imenovano poslovno moralo kaže (ne)plačevanje računov. Pri tem so se obveznosti hitreje povečevale kot terjatve, bile pa so znatno manjše. Ob polletju je bil seštevek vseh terjatev delovnih organizacij "astronomsko" visok in kar za 20.600.000 din večji od obveznosti.

Pod vplivom vsega tega se je oblikoval dohodek in vse drugo. Tako je npr. občinsko gospodarstvo napredovalo v celotnem dohodku kar za 34 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Tako rast pa so pospešili številni dejavniki, povezani z gospodarsko nestabilnostjo.

Tak je prvi in zelo poučen vtis o gospodarskem prvem polletju, zapis pa skup iztržek iz prvih ocen. Mnenje o polletnem gospodarstvu bodo seveda izrekli poleg občinske skupščine tudi še politični organi in drugi. Pripravljeno gradivo omogoča vsestransko osvetlitve in primerjave.

ZLATO POROKO V SEVNICI sta 10. oktobra obhajala 73-letna zakonca Franciška in Avgust Mam iz Spodnjega Brezovega. Slavnostni obred je v poročni dvorani opravil predsednik občinske skupščine Marjan Gabrič, ki je slavlencema tudi prvi čestital in juna nazdravil. Mamova sta se vzela 9. oktobra 1921, nedolgo potem, ko je Avgust s lekol vojaško suknjo kot Maistrov borec za severno slovensko mejo. V zakonu se jima je rodilo pet otrok, vsi so bili napredno vzgojeni. Poleg očeta so bili v partizanih trije sinovi, eden je padel še zelo mlad. Avgust Mam je bil od leta 1920 železničar, 1952 pa je bil upokojen. Delal je v oblastnih, okrajnih, občinskih in krajevnih organih. Zanimivo je, da je Mam svojčas sam poročal mlade pare na matičnem uradu. Na sliki: jubilarita v parku pred poslopjem občinske skupščine v Sevnici. (Foto: I. Zoran)

IZ KRMELJA

JUNJA VSELITEV — Nov stanovanjski blok je pod streho. Z delom so začeli obrtniki. Računajo, da bo blok vseljiv junija 1972, s čimer bo omiljena stanovanjska stiska v tem kraju.

SPET GOSTIŠČE — Ciril Ovnik je prve dni oktobra odprl zasebno gostilno pri Papežu. Na voljo ima tudi toplo hrano. S tem je po daljšem obdobju spet zagotovljena prehrana delavcev in gostov, ki potujejo skozi kraj.

B. D.

IZ KRAJA V KRAJ

SEVNICA — Za eno uro na dan je komunalno-stanovanjsko podjetje ustavilo dovod pitne vode v nižjih delih mesta in v Šmarju. Ukrep je začeljen in velja samo za sušno obdobje. S to omejitvijo so dosegli, da so imeli dovolj pitne vode tudi višji deli, kjer ima voda slab pritisk.

ŠENTJANŽ — V počastitev 24. oktobra, ko bodo tu odkrili spomenik partizanskima junakoma Majcnu in Mevžlju, so prireditelji izdali spomeniški projekt, spomeniško razglednico in pripravili priložnostni žig.

SEVNICA — Obnovitvenih del na mostu čez Savo ni konec. Te dni ponovno most na severni strani — vrnjaki, avtobusi in drugi težji vozili — je speljan po obvoznici. Računajo, da bodo most v prihodnjih dneh dokončno popravili.

PRVO PRAZNOVANJE PRIHODNJE LETO 22. okt. — praznik Krmelja

Z letne konference krajevnih organizacij SZDL

Na letni konferenci krajevnih organizacij SZDL v Krmelju, katere se da bo za vse prav. Poravnali so se, kakor je treba, uradni podrobnosti še nimam, lahko vam občinske kon-

ference SZDL Drago Lubšina, so ugotovili, da je bilo delo krajevnih skupnosti uspešno, žal pa nekateri posamezniki ovirajo prizadevanje za hitrejši napredek kraja in okolice.

Krajevna skupnost Krmelj ima velike potrebe, primanjkuje pa ji denarja. Kaže, da bo v prihodnje glede tega bolje, saj so na zadnji seji občinske skupščine odborniki glasovali za sklep o najetju posojila za vodo, ki bo napajal Krmelj in druge vasi tja do Šentjanža in okolice.

Krmeljčani so že z več akcijami dokazali, da so pripravljeni za lastni močmi urejati svoje probleme. Žal so tudi med člani ZK taki, ki v političnem delovanju stojijo ob strani, ker jim je prva osebna korist.

Na konferenci so govorili tudi o delu mladinske organizacije, ki nekaj časa dobro deluje, pa spet ne, odvisno od vodstva, ki se sorazmerno naglo menjava. V razpravi so govorili še o nekaterih krajevnih problemih, kot so: pomanjkanje obrtnikov, pomanjkanje materiala v krmeljski trgovini ipd. Obsodili so akcijo 25 poslancev, češ da je izraz nezaujanja v vlogo Socialistične zveze. Nasploh so menili, da je treba v političnem delovanju pristopiti k besedi in težavam tako imenovanih "malih" ljudi.

Na koncu so izvolili nov 9-članski izvršni odbor in sklenili, da bo od 22. oktobra krajevni praznik Krmelja, ker je na ta dan leta 1943 ugasnilo življenje 13 talcev. Prvič ga bodo praznovali prihodnje leto.

B. D.

ŽE KOMAJ ČAKAJO. Rok za dograditev novega otroškega vrtca v Trebnjem je že potekel. Splošno gradbeno podjetje Grosuplje zdaj zagotavlja, da bo sodobna stavba dokončana do sredine novembra in da bodo otroci lahko v novih prostorih že pred zimo. Vrtec bo imel po normativih mesta za 84 otrok, prostoren pa bo toliko, da bo v njem lahko sto pa tudi več varovancev. Na sliki: skupina malčkov iz trebanjskega vrtca, ki zdaj gostuje v zasilnih prostorih v bloku.

V TEZAH O ZAVAROVANJU:

Zapostavljena žena kmeta

Obremenitve za pokojninsko zavarovanje kmetov zmanjšujejo možnost za posodobljanje kmetij

Uvedba prispevka za pokojninsko zavarovanje kmetov bi se slabo odrazila v prizadevanjih za modernizacijo kmetijstva. Dohodek, ki ga kmetije nujno potrebujejo za nakup strojev, bi bil z uvedbo zavarovanja še manjši kot sicer. To velja zlasti sedaj, ko cene nekaterih kmetijskih pridelkov, na primer krompirja, ki je na območju trebanjske občine najvažnejša poljščina, zaostajajo za splošnim naraščanjem cen.

Tako je strnil ugotovitve z nedavnih zborov kmetov (bilo jih je šest s 157 udeleženci) odbor kmetijske sekcije pri občinski konferenci

SZDL. Na seji so poudarili, da je republika premalo pripravljena seči v svoj žep, ko je treba kmetom pomagati, in da bi bilo treba zunaj kmetijstva zbrati vsaj dve tretjini potrebnega denarja, sicer obremenitev kmetije ne bodo zmogli.

Odbor sekcije meni, da je treba pokojninsko zavarovanje uvedbi postopoma, da je treba za neizpolnjene obveznosti kmetov z zakonom predvideti vknjižbe na zemljišče, da je potrebno uvesti tudi invalidsko zavarovanje, predvsem pa, da je treba kmečkim ženam omogočiti iste pravice iz kmečkega pokojninskega zavarovanja, kot jih imajo delavske žene iz delavskega pokojninskega zavarovanja (za primer smrti moža ipd.). Odbor je tudi menil, da je nujno pokojninsko starostno mejo kmeta—borca izenačiti s starostno mejo delavca—borca.

REKORDNO NARAŠČANJE ZAPOSLENOSTI

Število zaposlenih v trebanjski občini se letos povečuje za 8 odstotkov, kar je največji porast v zadnjih nekaj letih. Zadnjih pet let se je število ljudi, ki imajo delo v domači občini, povečevalo za 2,9 odst. na leto. Če bi se to nadaljevalo, trebanjska občina, ki ima zdaj še vedno komaj 19 odst. ljudi zaposlenih v družbenem sektorju, še zlepa ne bi dohitela bolj razvitih občin. Letošnje povečanje in obeti za nova delovna mesta kažejo, da se bo tudi na tem področju vendarle premaknilo.

POČASTITEV JUBILEJA VILME BUKOVČEVE

Da bi primerno počastili 25-letnico umetniškega delovanja prvakinje ljubljanske Opere Vilme Bukovčeve, rojakinje iz Trebnja, so imenovali odbor za počastitev tega jubileja. V odboru so: Janez Gartner kot predsednik ter člani: Vilko Vidličnik, Adolf Grum, Tone Žibert, Alojz Krhin, Marjan Legan, Ivan Gole in Jože Godnjavec.

ČATEŽ: ZAKAJ NE VEČ VSI?

Čatež je minuli mesec dobil novo motorno bregalno, kar so lepo počastili tudi z gasilsko veselico. Za prizadevanje zasluži javno pohvalo več gasilcev, dovolite pa mi, da tudi sam kot eden prvih ustanoviteljev društva čestitam za novo pridobitev. Predvsem gre čast možem in fantom iz Dolenje in Gorenje vasi, ki se vztrajno udeležujejo v gasilski organizaciji. Na žalost pa je treba povedati, da prav v središču gasilskega okoliša, na Čatežu, mnogi ljudje stojijo ob strani. Ob ustanovitvi društva leta 1925 smo bili vsi Čatežani brez izjeme člani ali pomožni člani društva. Res je škoda, da zdaj ni več tako.

EGIDIJ VRŠAJ,
Nuevenhagen,
Nizozemska

MIRENSKI KOMUNISTI O SVOJEM DELU

Za novega sekretarja krajevnih organizacij Zveze komunistov na Mirni so na letni konferenci izvolili Naceta Dežmana, vodjo prodaje v tovarni DANA. Poročilo o dveletnem delovanju organizacije je prebral Jože Blažič, v njem je konkretno in kritično obdelal delo organizacij in društev. Pohvalil je delo krajevnih skupnosti, prosvetnega društva Svobode in nekaterih drugih društev. V razpravi so razen organizacijskih zadev obravnavali tudi obnovo doma TVD Partizan in koč na Debencu. Sklenili so, da bodo izvolili gradbeni odbor in imenovali delegacijo, ki bo s podrobnostmi seznanila predsednika občinske skupščine. Na konferenci so odločili, da bo organizacija delovala v enaki obliki kot do sedaj, čeprav so nekateri člani predlagali, naj bi vnovič osnovali samostojne organizacije v podjetjih.

D. P.

NOVI TEMELJI S kmetom le — z roko v roki

Novost: kmetijsko go-spodarski sveti

Prihodnji mesec bodo v devetih večjih krajih trebanjske občine kmetje volili kmetijskogospodarske svete, ki bodo pomenili novost v zadrugištvu na območju občine in ki naj bi izpolnili vrzel, ki je med kmetom in zadrugo nastala ob združevanju manjših zadrug v večje.

Ko so se pred leti zadruge združevale z namenom, da se krepi in združuje družbena kmetijska proizvodnja, se je nekdanja povezava, ki jo je vzpostavilo staro zadrugištvu, osnovano na tradicionalnih temeljih, začela krhati. Kmetje so spoznavali, da to ni več njihova stara zadruga, začeli so se nespoznavati, ki so razjedali sicer nujno potrebno sodelovanje.

Zdaj, ko želimo vnovič utrditi zadrugišno misel in zadrugištvu nasploh (tako delajo celo v zapadnih kapitalističnih deželah), je jasno bolj kot kdaj prej, da zadrugištvu ne more biti brez aktivnega sodelovanja kmetov samih. Iz teh razlogov se je tudi rodila misel o ustanovitvi kmetijskogospodarskih svetov.

Kot povedo predstavniki Kmetijske zadruge Trebnje, pristojnosti svetov ne bodo majhne. Z njimi se bodo posvetovali, ko bodo dajali družbeno zemljo v najem, sveti bodo razpolagali in sklepali o posojilih posameznim kmetom, sami bodo odločali o denarju, ki ga bodo dobili iz ostanka dohodka zadruge, urejali bodo odnose zadruga — kmet itd., skratka: kmetje bodo imeli vpliv na poslovno politiko zadruge v mnogo večji meri kot doslej.

Očitno gre torej za velike stvari, zato bi bilo na mestu, če bi kmetje kar se da resno vzeli predvidene novosti, zakaj: brez haska je samo tiranje o težavah kmetijstva, treba se je organizirati, sodelovati.

M. L.

KAKO SE URESNIČUJE NAČRT?

Prvi znanilci »odjuge«

Od junija: doslej 5 na novo zaposlenih Ciganov, šolo pa obiskuje že 16 ciganskih otrok

Ena lastovka še ne naredi pomladi, daje pa slutiti, da prihaja. Tako bi lahko v prispodobni rekli za prevzgojo Ciganov zdaj, ko po treh in pol mesecih, odkar je občinska skupščina sprejela program, poročamo o prvih rezultatih. Izmed 132 Ciganov, kolikor jih živi na območju občine, jih je od takrat pet na novo zaposlenih (v stalnem delovnem razmerju), v šolo pa hodi 16 ciganskih otrok.

„Zaenkrat je uspeh skromen, pomeni pa vendarle začetek,“ meni načelnik oddelka za družbene služ-

be Janez Zaje, ki ima na skrbi tudi „cigansko vprašanje“. Ni lahko odpravljati ovire pri prevzgoji Ciganov, kako zahteno je to delo, dokazujejo dosedanja neuspehi, ki jih na Dolenjskem ni bilo malo.

Ker je dobro znano, da posegi pri prevzgoji Ciganov terjajo razen običajne dobre volje, vztrajnosti in strpnosti tudi denar, bodo v Trebnjem pripravili tudi finančni načrt za to delo, na podlagi tega pa zaprosili tudi za republiško pomoč. Upravičeno pričakujejo, da bo širša družbena skupnost imela posluš za tako prošnjo.

DROBNE Z MIRNE

TUDI PLASTIČNA SKAKALNICA — Na Mirni so se začele priprave za postavitve 20-metrške plastične smučarske skakalnice. Dela bo opravila gradbena skupina z Doba, Skakalnica, ki bo zgrajena ob dosedanjih 45-metrski, bo omogočala vadbo v času, ko ni snega.

OBNOVA KAPELE NA LANŠ-PREŽU? Peter Pavel — Glavar, nekdanji župnik in pisatelj, ki je napisal prvo slovensko razpravo o čebelarstvu, je pokopan v grajski kapeli na Lanšprežu. Pred kratkim je ta kraj obiskala posebna delegacija iz Ljubljane, ki bo predlagala spomeniško-mu varstvu, naj kapelo obnovi.

RAZPRODANO SRBSKO GROZDJE — Ker je bila letošnja trgatve v Mirenski dolini po količini nekaj slabša kot običajno (po kakovosti pa boljša), je šlo južno grozdje, ki so ga pripeljali iz Srbije, zelo hitro v denar. Srbsko grozdje so prodajali po 230 S-din kilogram.

NI PRENOČIŠČ — Če se v Trebnjem celo tepejo za turiste, ko jim ponujajo zasebne sobe, je na Mirni zelo težko dobiti prenočišče. Tu čaka turistično sekcijo, ki dela v okviru domače krajevnih skupnosti, še mnogo dela. Potrebno bi bilo narediti seznam zasebnikov, ki bi lahko oddajali sobe, to pa bi pomagalo, da bi se gostje na Mirni lažje našli. Popraševanj po prenočiščih je vsak dan več, zlasti še, ker je na Mirni zdaj veliko sezonskih delavcev.

ZAKAJ SE POVEČATI GNEČO? — Na Mirni je parkirišče pred „Dano“ skorajda stalno zasedeno. Na tem kraju se vsak dan ustavlja še osem rednih in dva delavska avtobusa, ki, razumljivo, še povečujejo gnečo. Koristno bi bilo, da bi postajališča avtobusov postavili na primer na parkirišče pri gostilni Francje Novak ali pa na konec Mirne, kjer so bloki. Stara želja potnikov je tudi, da bi postavili pokrito čakalnico.

V NAČRTU SE EN IZLET — Društvo prijateljev mladine z Mirne je letos v glavnem že uresničilo letni delovni načrt. Na zadnjem sestanku odbora so člani sklenili, da bodo priredili še izlet na Kum, če bo le jesensko vreme za to primerno.

ZA DAN MRTVIH — Krajevna skupnost bo tudi letos poskrbela za čiščenje pokopališča in posipanje poti med grobovi. Cena bo 5,50 din od posameznega groba. Naj ob tej priložnosti vnovič spomnimo, da Mirna nujno potrebuje večje pokopališče, čeprav bo to povezano z dokajšnjimi stroški.

ALKOHOL NA DELU — Prejšnjo soboto se je preveč napil Jože Gregorčič z Gomile. Razgrajal je v gostišču DANE in naredil za približno 60.000 S-din škodo na steklenini in šipi. Razbil je tudi steklo na krajevni oglasni deski. V vinjenosti je poškodoval tudi Darka Kristova, ko ga je hotel pomiriti. Zadnje besedo o tem bo rekel sodnik za prekrške.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Premajhna skrb za otroke

Pri odpravljanju socialnih razlik je treba posebno pozornost posvetiti mladim, ki trpe ne le zaradi nižjega poprečja dohodka na družinskega člana, ampak še zaradi krivičnega podeljevanja štipendij, neprimernih osnovnih šol in raznih drugih vzrokov

Že na dosedanjih razpravah o socialnem razlikovanju (diferenciaciji), ki potekajo v kočevski občini, je bilo zelo živahno, čeprav niso obravnavali posameznih primerov neupravičenega bogatenja. O teh bodo spregovorili na bližnji seji občinske konference ZK.

Poudarjeno je bilo, da ne nastaja neupravičena socialna diferenciacija le med posameznimi občanji, ampak tudi med družinami, podjetji, podjetjem in mestom, med občinami, pokrajinami in republiko itd.

Poudarjeno je bilo, da je treba znotraj delovnih skupnosti preprečiti prevelike razlike za zaposlene z isto kvalifikacijo, če razlike ne izhajajo iz dela. Posebno so poudarili, da je treba znotraj posamezne delovne organizacije razreševati nagajanje po delu, v širši družbeni skupnosti, (občini, območju, republiki) pa ostale socialne zadeve.

Pozornost so posvetili tudi družinam oziroma otrokom. Ugotovili so, da so družine z večjim številom otrok lahko tudi socialno ogrožene, čeprav imajo starši ali vsaj eden izmed njih primerne osebe dohodke.

Nadalje so menili, da je krivično merilo za podeljevanje štipendij zadnji učni uspeh, saj bi bilo treba upoštevati tudi, pod kakšnimi pogoji se je posameznik šolal. Tako se dogaja, da dobe štipendije otroci staršev s primernim dohodkom, socialno slabše stoječi pa ne.

Nekateri so nadalje menili, da „delamo sami najglobljo socialno diferenciacijo, če vzdržujemo in zahtevamo, da ostane na podelitvi šola za 10 otrok“. Ti otroci različnih letnikov so učenci različnih razredov, ki jih s pomanjkljivimi učili učil le en učitelj. Naučiti se ne morejo dosti in tako jim je pogosto onemogočeno že dokončati osnovno šolo, da ne omenjamo srednje, višje ali visoke šole. Takih primerov je v občini nešteto, in sicer v Kolpi in Poljanski dolini ter Strugah. Na teh območjih ima kočevska dolina, ki jo sicer štejejo med srednje razvite, polno socialnih problemov in revščine (ostareli, mladina brez pravih šol itd.).

Poseben problem so Cigani oziroma Romi. Pravtako se je zgodilo, da so prvi Cigančki končali 4 razrede osnovne šole, in to nekateri celo s prav dobrim uspehom. Posebno bi se morali potruditi, da bi ti Cigančki dokončali ne le osnovno, ampak tudi srednjo šolo, saj bi s tem odpravili velik del revščine. Medtem ko v drugih občinah lahko organizirajo za otroke šole v naravi (na morju, v gorah itd.), pa se v Kočevju sprašujemo, če bi lahko kupili šolske knjige petim Cigančkom.

Razveseljivo je, da so dosedanje razprave o socialnem razlikovanju posvetile veliko pozornost družinam oziroma otrokom. Res je, da imajo družine z večjim številom otrok nekatere ugodnosti (otroški dodatek, „popust“ pri obdavčenju itd.), vendar je vse to tako malenkostno, da skoraj ni vredno posebne omembe. Prej bi lahko rekli, da smo imeli včasih davek na samce, medtem ko imamo danes davek na otroke. Ta davek sicer ni viden kot pravi davek, ampak le kot vzdrževanje, šolanje, nastanitev otrok itd. To veliko stane, otroške doklade pa so zelo majhne.

J. P.

Nad 40 novih živorebrnih svetilk so pred kratkim postavili v Kočevju na Ljubljanski in Tomsčevi cesti ter Cesti na Trato. Dela so veljala 342.600 din. Opravilo jih je podjetje ELEKTRO, ki je v ta namen najelo tudi posojilo. (Foto: J. Primc)

VELIKO KRVODAJALCEV

Izredno veliko krvodajalcev je prišlo oddati na zadnji letošnji odzemni dan za kočevsko občino. 8. oktober. Za odvzem se je prijavilo 431 občanov, ki jih je oddalo 321, čeprav je do izpolnitve letošnjega načrta odvzemov manjkalo le še 192 krvodajalcev.

Zaradi izrednega odziva, na kakršnega nista bila pripravljena niti občinski odbor RK niti ekipa, ki je prišla, se je zgodilo, da so morali nekateri krvodajalci čakati na odvzem dlje, kot bi sicer.

Občinski odbor RK se v svojem imenu in imenu vseh, ki bodo kri potrebovali, zahvaljuje krvodajalcem ne le za oddano kri, ampak tudi za potrpežljivost, saj je bilo letos res treba čakati na odvzem precej dlje kot pri prejšnjih odvzemih.

J. P.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Na območju matičnega urada Kočevje se je septembra poročilo 5 parov, rodili so se 4 dečki in deklica.

Umrli so: Angela Fink, gospodinja iz Ribnice, Grajska pot 6, stara 62 let (umrla v rešnem avtomobilu); Franc Dolšek, upokojenec iz Kočevja, Ljubljanska cesta 27, star 95 let; Radoslav Samec, kopač v jami, iz Slovenske vasi 48, star 59 let (umrl v jami v rudniku); Marija Erjavec, gospodinja iz Podlesja 3, stara 73 let.

VEČINA ZA FISCHERJA

Veliko zanimanje za šah oziroma za dvoboje med Fischerjem in Petrosjanom vlada v Kočevju. Med šolsko mladino, se pravi med mladimi šahisti v Kočevju, ki dosegajo lepe dosežke na raznih tekmovanjih – prevladuje prepričanje, da bo zmagal Fischer. Šahovski klub je razpisal tudi tekmovanje, kdo bo uganil pravi rezultat dvoboja. Tisti, ki bo uganil, bo dobil knjižno nagrado. Dosejel je prognozo oddalo 86 mladih šahistov, od tega jih kar 85 proročuje zmago Fischerju, le eden Petrosjanu.

BOLJŠI ČASI ZA KEGLJAČE

Kočevskim kegljačem se obetajo boljše časi. Kegliščice, ki je dve leti zaprti, bo uredila in odprla NAMA. Načrti predvidevajo, da bo to štiristezno avtomatsko kegljišče. Nekateri menijo, da bo odprto že za 29. november, drugi pa, da bo kasneje, ker je težko dobiti izvajalca del.

Kako zaježiti morijo?

V ribniški občini bo treba strniti vse sile, da bi zmanjšali število hudih prometnih nesreč, ki jih povzročajo vinjeni vozniki

Pred kratkim sem obiskal pomočnika komandirja postaje milice v Ribnici Eda Kucovana in mu zastavil nekaj vprašanj v zvezi z alkoholizmom med vozniki in prometnimi nesrečami, ki so jih povzročili pijani vozniki.

— Koliko šoferjev ste letos v vaših akcijah zalotili, da so vozili pod vplivom alkohola oziroma da so vinjeni povzročili prometno nesrečo?

— Sodniku za prekrške smo predlagali letos v kaznovanje 34 vinjenih voznikov, ki smo jih zalotili v naših prometnih akcijah oziroma takih, ki so že povzročili lažje prometne nesreče. Javnemu tožilstvu smo predlagali 28 voznikov, ki so pod vplivom alkohola povzročili hujše prometne nesreče.

— Občani opozarjajo, da je hudih prometnih nesreč v ribniški občini zaradi vinjenih voznikov vedno več. Sprašujejo tudi, če miličniki ne morete zagotoviti reda.

— Raziskave so pokazale, da miličniki lahko vplivajo na zmanjšanje števila takih nesreč le za okoli 15 odstotkov. Menim, da bi največ lahko vplivalo na preprečevanje nesreč AMD. Žal je tudi tu tako kot drugod, da morajo gledati vse skozi dinar. Na preprečevanje nesreč bi lahko več vplivala še šola, svet za vzgojo in varnost prometa pri občinski skupščini in drugi.

— Kje so še vzroki, da je prav v ribniški občini letos zelo veliko izredno hudih prometnih nesreč?

— V naši občini je precej več motorizacije kot v vinorodnih krajih. Več nesreč pa je prav pri nas tudi zato, ker gre prav skozi našo občino večina avtomobilskega prometa za Kočevje, ki ima v vse druge smeri

slabe ceste. Prav zadnjo hudo nesrečo pri Ortneku, v kateri je bilo 7 hujše in lažje ranjenih, je povzročil neki Kočevjar, ki sicer dela začasno v tujini.

Za hudo nesrečo kaznovati tudi gostilničarja

— Vendar je kljub temu zdaj še razmeroma zelo malo prometa skozi Ribnico in ribniško občino. Če se bo morja na ribniških cestah nadaljevala v takem obsegu ali pa ostala samo v istem sorazmerju v primerjavi s številom vozil na cesti, bo po posodobitvi ceste Kočevje — Delnice tu tekla kri v potokih. Ste že razmišljali, kaj bo treba ukreniti, da ne bo takrat na cesti toliko žrtev?

— Nismo. Prav gotovo pa bo treba pri Ribnici in verjetno še pri nekaterih vaseh zgraditi obvozno cesto.

— Kako pa boste preprečili vinjenim voznikom, da bi povzročali nesreče?

— Najbolj bi bilo potrebno spreminiti njihovo miselnost. Zdal mislijo: „Ne bom pil, da me ne bodo dobili miličniki.“ Manj pa bodo šoferji pili šele takrat, ko bodo mislili: „Ne bom pil, ker lahko povzročim nesrečo.“

— To je dolga pot prevzgoje. Kaj pa hitrejši učinkoviti ukrepi?

»Samo preko mojega trupla!«

V Ribnici znajo postaviti hiše, ne znajo pa doseči, da bi do njih lahko napeljali vodovod

Ob Kolodvorski ulici v Ribnici gradijo 18 zasebnih hiš, med njimi jih je nekaj tik pred vselitvijo, nekaj pa bi jih bilo celo že vseljenih, če bi bila do njih napeljana — voda.

Gradnja vodovoda za to naselje je potekala povsem v redu, dokler niso prišli neko jutro delavci do dvorišča Jožeta Cvara in hoteli kopati jarek za vodovod. Takrat je Cvar stopil prednje in jim dejal, da ne pusti kopati po svojem in da lahko delo nadaljujejo le preko njegovega trupla. Delavci so nato pobrali orodje in odšli, naselje pa se danes nima vode.

Pri zadetih graditeljih, posebno pa lastniki za vselitev pripravljenih hiš negodujejo, ker se vedno do njihovih hiš ni speljan vodovod, in obdolžujejo vseh, kdo je za tako stanje kriv. Na rešeto pridejo podjetje HYDROVOD, ki naj bi vodovod

zgradilo, STANGRAD, ki je dolžan komunalno opremiti zemljišče, občinska skupščina, ki ničesar učinkovitega ne ukrene, in Jože Cvar, da je preveč trmast.

Največ očitkov leti na občino, ki „ni podvela vseh korakov“ in „ki v letu dni ni znala doseči, da bi lahko preko nacionaliziranega zemljišča speljali vodovod“, in na Jožeta Cvara.

Pravijo namreč, da so vodovod, električne, telefonske in druge napeljave speljane preko mnogih dvorišč, vrtov in sadovnjakov v Ribnici, vendar ni bilo nikjer takih težav kot pri Cvaru. Povsod se je dalo z lastniki pogovoriti, in to celo za zemljišča, ki niso nacionalizirana. Za primer navajajo Cvarovega sosedo dr. Andreja Oražma, ki so mu tudi prekopali vrt.

J. P.

Spet preveliko naročilo

Premalo spominkov za tolikšno povpraševanje

Pred nekaj dnevi je obiskal ribniško prodajalno spominkov neki nemški trgovec in naročil kar za vagon raznih spominkov. Prodajalna pa je morala to naročilo odkloniti, ker nima tolikšnih zalog. Če bi nemškemu kupcu prodali vse, bi bilo manj kot vagon. Tako je spet splovat po vodi velik posel, ki bi vrzel precej deviz in ki bil dal delo večim občanom. Prodajalna je imela iz Nemčije in nekaterih drugih (ZDA, Kanada, Anglija) že več podobnih naročil, ki pa jih je morala odkloniti.

Vse to dokazuje, da je promet z ribniškimi spominki, ki so zelo lepi, izvirni in zato iskani, prerasel amaterska prizadevanja turističnega društva, katerega enota je tudi prodajalna spominkov. Ze sami turistični

delavci ugotavljajo, naj bi organizacijo izdelave spominkov (in druge domače obrti), odkup in prodajo prevzelo kakšno podjetje oziroma naj bi ustanovili v občini podjetje, ki bi se s tem ukvarjalo. Naročil je dovolj, surovini pa je v občini tudi dovolj. Manjka le nekaj strugarjev, ki bi se jih dalo izučiti, in seveda — organizatorja.

J. Primc

RIBNIŠKI ZOBOTREBECI

NA KOLODVORU v Ribnici bi INLES rad odprl svoje prodajno skladišče. Zato bo treba proučiti, kakšna naj bi bila prihodnost tkalske obrata IDEK, ki ima zdaj svoje prostore na železniški postaji.

NACRTOV ZA PARK kulturnikov v Ribnici še ni, čeprav bi morali biti po pogodbi dokončani do letošnjih spomlad. Denar za načrt je zagotovljen.

VEČ NABIRALNIKOV — Koliko časa in poti prihranijo ljudem poštni nabiralniki, vedo le tisti, ki morajo za vsako dopisnico ali pismo — posebno če je nujno — prepešati lepe razdalje do poštnega nabiralnika ali pošte. Morda bi pošte upoštevale zahteve po namestitvi novih pisemskih nabiralnikov, če bi zanje vedele in če bi bile želje upravičene. Občani, ki žive ob Opekarski cesti v Ribnici, si žele nabiralnik. Kraj je gosto naseljen, saj tu zraslo precej novih hiš in tudi nova podjetja.

TRIGLAV VEDNO BLIŽJI! — Drugo leto pojejo prav zares tudi Ribničani na Triglav ali vsaj blizu podeden. Treba pa se je za ta podvig temeljito telesno in duševno pripraviti. Pogum, voljo in veselje vam vljuje branje Kugyjeve knjige „Iz živ-

— Pri smrtnih in hujših nesrečah bomo še dosledneje kot doslej iskali tudi gostilničarja, ki je dal povzročitelju nesreče pijačo, in tudi gostilničarja predlagali v kaznovanje. Vzgojne pa bi bile tudi ostreje kazni za take voznike, ki so že povzročili nesrečo pod vplivom alkohola. Takim voznikom naj bi izrekli zaporne kazni in jim tudi odvzeli vozniško dovoljenje za čim daljše obdobje.

J. PRIMC

Vsi smo odgovorni!

Dolžnost vsakega je, da po svojih močeh prispeva k zmanjšanju alkoholizma

Izredno hude prometne nesreče v zadnjem obdobju, ki so se zgodile na cestah ribniške občine, so terjale več mrtvih, poškodovanih in obšutno materialno škodo. Občani in miličniki so v glavnem enotnega mnenja, da je za večino nesreč kriv alkohol.

Pogovarjali smo se s nekaterimi odgovornimi občanji, kako bi bilo mogoče zmanjšati število prometnih nesreč, povzročenih v vinjenem stanju. Mnenja so bila zelo različna, v glavnem pa je vsak kazal, da je glavna krivda druge, in ne pri ustanovi, društvu itd., kjer dela on.

Tako „prenašanje“ krivde pa zelo verjetno ne bo rodilo zaželenih sadov. Bolje bi bilo, da bi se vsi zavzeli in dogovorili, kaj bo kdo naredil za zmanjšanje alkoholizma. Vsakemu občanu ali predstavniku društva, organizacije, ustanove itd., ki bi rad s svojimi predlogi ali delom prispeval k zmanjšanju alkoholizma in s tem tudi hudih prometnih nesreč, smo v našem časopisu pripravili odstopiti prostor za njegov članek, ki pa naj ne bo predolg.

J. PRIMC

Josip Ivanc

Méd Sodražani je žalostno odjeknila vest, da je pred kratkim v Ljubljani umrl njihov rojak Josip Ivanc.

Pokojnik je izhajal iz znane družine Ivanc iz Sodražice, ki je organizirala proizvodnjo žičnih tkanin in odkup suhe robe.

Josip Ivanc ali Pepe, kakor so mu rekli domačini, je bil človek mirne narave in skromen. Vrsto let je imel pomembne delovne dolžnosti pri gasilcih v domačem kraju in občinski gasilski zvezi. Bil je med pobudniki za razna komunalna dela, kot za gradnjo vodovoda in druge.

Vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v lepem spominu. Žalujemo družini, ženi in sinovoma izrekamo sožalje.

J.

DROBNE IZ KOČEVJA

MEDU NE BO, trdijo kočevski čebelarji. Krivda je predvsem na letošnjem muhastem vremenu, ko sta se vrstila močna suša in večdnevni dež, in to prav ob nepravem času. To zimo bo treba čebelje družine krmiti s sladkorjem, da bodo v redu prezimile.

PETSTOTAKI DELAJO PREGLAVICE onim, ki jih imajo, in onim, ki jih nimajo. Ako plačar v gostinskem lokalu s petstotakom, se že pričnejo težave, posebno dopoldan, ker ga ne morejo zamenjati. V trgovini se ga lažje znebiš, pa tudi to težave, posebno okoli prvega, ko prejemajo zaposleni plačo.

OBJESTNEŽI s termitsko doslednostjo uničujejo vse, kar jim pride pod roke. Vlomi v garderobe na športnem stadionu se kar vrstijo. Lotili so se že na novo popravljeno ostrejša tribuna. Po mestu lomijo oglasne deske, koške za smeti itd. Če nismo vsi skupaj sposobni to huliganstvo preprečiti in zatreti, je škoda, da sploh še kaj gradimo za šport in olesjavo mesta.

POKAL V GRMOVJU — Na športnem stadionu so našli razmetane v grmovju pokale in spominske zastavice, ki so jih neznanci odnesli iz kegljarskega kluba. V kegljišče ne prestopajo vlamljajo in ga uničujejo.

FILATELISTI SO PREJELI katalog poštinih znamk Jugoslavije za leto 1972. Z njim niso zadovoljni, ker je odtis klišejev znamk zelo slab in čisto zelo slabo viden. Tudi papir je preveč tanek. Cena 32 din je pretirana.

POLHARJI KAR PRIDNO LOVIJO, ker je vreme primerno. Koliko nalovijo, ne vemo. Imamo pa podatke za doslej (letos) največjega ulovljenega polha. Tehnika se je nagnila na 34 dkg. Ujel ga je na škričnico (ne iz poljske) znani polhar in planinec Ivan Arko iz Kočevja. Morda je kdo ulovil še težjega, a ga ni prinesel oceniti komisiji polharske sekcije Turističnega društva. Verjetno bodo sedaj ulovili še težje, ker je še veliko paš.

RINZA PRETIRANO ZELENJA

in motna. Vzrok je, ker je bila letos pogosto košena zelenjava v njej in se je rastlinsko zelenilo pomešalo z vodo. Ker reka le počasi teče, voda še dolgo ne bo čista, če ne bo prišel rešilni dež.

TLAK SO POPRAVILI na ploščadi pred samskim blokom, kjer so zevali že nevarne luknje, ki so ogrožale ljudi in avtomobile, ki so tam parkirani.

HALO ITAS so začeli graditi ob Reški cesti. Gradnja je potrebna zaradi povečanja proizvodnje v tem podjetju in zaradi preusmeritve Rudnika.

NA PARADO v Karlovac so šli tudi rezervni vojaški starešine iz Kočevja. Izleta se je udeležilo okoli 50 kočevskih rezervnih oficirjev in podoficirjev.

NOVO OBVOZNO CESTO za Kočevje predvideva predlog urbanistične ureditve mesta, ki bo dan kmalu v razpravo. Obvozna cesta bo predvidoma potekala od križišča Kolodvorske in Ljubljanske ceste pri Unionu proti Marofu, nato pa pod hribom mimo kamnoloma po sedanji neasfaltirani Podgorski ulici, na sedanjo glavno cesto proti Reki pa naj bi se priključila blizu lovske koče.

— Kako veš, da vlomov v našo banko ne bo več?

— Vidim, da so začeli ponoči zapirati straniščno okno.

KOČEVJSKE NOVICE

— Cerkev pri Novi Štifti so gradili 30 let.

— To ni nič, saj je velika. Samo pomisli, koliko let odpiramo naš park kulturnikov ali mladinski klub in celo ureditev majhne prodajalne kruha nategujejo že tedne in mesece.

REŠETO

Da ne bo pomoč prepozna

Rečeno je bilo, da bodo še pred mrazom osamele in bolehe ter socialno ogrožene občane spravili v dom počitka

Pred tremi meseci so predstavniki metliške socialne službe in občinske organizacije RK na občinski seji opozarjali na nujno potrebno družbeno pomoč vsaj 11 najbolj ogroženim občanom. Takrat je bil usta-

novljen sklad za socialne podpore, obenem pa je bilo rečeno, da bodo za najbolj potrebne poskrbeli še pred zimo. Minil je september, oktobrski hlad trka na vrata, toda prizadeji še vedno čakajo doma.

Kaj bo s fantom, epileptikom s kmetije, in z mladim gluhohelem človekom? In s potepuhom rojenim še v prejšnjem stoletju, katerega dom so vaški škednji? Kaj bo s staro žensko iz Lokvice in ono iz Drag, ki nimata nikogar na svetu? Pomagati si ne moreta sami, nimata svojcev in nič drugega, razen 200 oz. 300 din pokojnine na mesec. Podobnih primerov je še več.

Dom počitka bi jih sprejel, čeprav ima dosti interesentov od drugod, toda domačin dajejo prednost. Čakati pa ne bodo mogli do najhuj-

še zime. Vsa stvar se je zavlekla zato, ker se ni denarja, s katerim bi občina lahko plačala oskrbo v domu. Nujno je pospešiti akcijo za dotok denarja v sklad za socialne podpore, kajti če kmalu ne bo pomoči, se utegne zgoditi, da ne bo komu pomagati.

Več izurjenih

Kmalu tečaji prve pomoči po vaseh in v metliških podjetjih

Občinski odbor Rdečega križa namerava novembra organizirati več 20-urnih tečajev prve pomoči po krajevnih organizacijah na terenu, prav tako pa v metliških kolektivih. Poleg tega bo v Metliki 80-urni tečaj, v katerega naj bi se vpisali tako zastopniki RK na terenu kot člani delovnih organizacij iz mesta.

Prijave že sprejemajo aktivisti RK, računajo pa, da udeležba ne bo slaba. Čeprav so s tečaji v metliški občini usposobili za prostovoljne bolničarje že precej občanov, njih število še vedno ni zadostno, zlasti če upoštevamo naloge splošnega ljudskega odpora.

Stroške tečajev po vaseh bo plačala organizacija RK, medtem ko računajo po podjetjih na kritje stroškov za njihove udeležence.

Za organizacijo 20-urnega tečaja zahteva RK 1.000 dinarjev, kolikor znašajo vsi stroški z učbeniki, sanitetnim materialom in honorarji za predavatelje. Za udeležence 80-urnega tečaja pa računajo 170 din prispevka na osebo.

RIA BAČER

Mojca zna molčati

Med »okupacijo« Metlike je Mojca vedela za hišno skrivnost, a je ni izklepetala — Pionirji so povsod pomagali partizanom

Osemletno Mežnaršičevo dekletce, živahno ko ogenj, domači kličejo tudi »klepetec«, ker se silno rada pogovarja. Ko je šlo zares, Mojce jezik ni niti najmanj tiščal. Bila je med metliškimi pionirji, ki so znali skrivnosti obdržati zase. Na vsakem koraku so vohunili za plavimi in vesti sproti prinašali »partizanom«.

Tri dni, kar je v Mojcinem domu delala ilegalna rezervna tiskarna partizanskega Dolenjskega lista, Mojce sploh ni vleklo ven. Čeprav je sijalo sonce in je bilo na ulici zanimivo kot le kaj, se je raje smukala okoli dveh tet in strica, ki iz hiše niso smeli pomoliti nosu. Ko smo jo poslali v mesto na izvidnico, je z veseljem in dobro opravilo naloge.

Natančno je poročala, kaj piše na tej in oni izlozbi, ter domov nosila listke, ki so jih večji otroci stresali po cestah in v katerih so ljudstvo

vidim vojake. Če mi nismo mogli ves čas oprezovati pri oknu, je to storila Mojca. Oči in ušesa je imela odprta ves dan. Tiste dni je naloge za šolo res bolj mimogrede napisala, a ji tega ne gre zameriti.

Ni bila edina, ki je doživljala napetosti, za kakršne otroci izvedo le v filmih. Nadvse imenitno se jim je zdelo sodelovati s partizani in dokazali so, da bi bili v pravi vojni odlični sodelavci.

pozivali k odporu do plavim. Prav tako je vneto lovila vse, kar so se pogovarjali odrasli in otroci, s katerimi je prišla v stik na poti v šolo, v trgovini ali drugje.

Ko je ilegalcem zmanjkalo cigaret in smo jo poslali h Gabretu v torek dopoldne tik pred 10. uro, ko je bil napovedan molk na cestah, se je Mojca res dobro znašla. Zasopla je pritekla domov in povedala:

»Vprašali so me, za koga kupujem cigarete, jaz pa sem se brž izmislila, da za Majzljive.«

Spet drugič je pritekla v pisarno, kjer smo delali: »Teta, na Veselici

SPREHOD PO METLIKI

SLOVENSKI GASILSKI MUZEJ v Metliki se je konec septembra obogatil s tremi velikimi oljnimi slikami, delom akad. slikarja Eda Deržaja. Slike, ki lepo poživljajo zbirko, predstavljajo tri najpomembnejše slovenske gasilce v preteklosti: Ignaca Merharja, Frana Barleta in Josipa Turka. Razen tega je isti slikar za muzej izdelal velik pano s prikazom največjih požarov na Slovenskem v zadnjih sto letih.

MUZEJSKI SVET SLOVENSKEGA GASILSKEGA MUZEJA je 1. oktobra imel svojo redno sejo. Člani sveta, po katerih so zastopane vse slovenske pokrajine, so ugodno ocenili dosedanje delo muzeja, hkrati pa skušali najti nove denarne vire za njegovo nemoteno poslovanje. Te dni je že v teku široka akcija za nabiranje članov slovenskega gasilskega muzeja. Člani naj bi letno plačevali 10 din, gasilski društva 50 din, gospodarske organizacije pa 220 din. Kot kaže, bo akcija uspešna.

ZADNJI DAN SEPTEMBRA je

bilo v Metliki 2382 prebivalcev (1116 moških in 1266 žensk), to je 27 več kot pred tremi meseci. Vsa občina je konec prejšnjega meseca štela 7.377 prebivalcev (3497 moških in 3880 žensk).

ZELO MALO PRIJAV je bilo med upokojevci za letošnje cepljenje proti gripi. Kot je sporočil Zdravstveni dom iz Novega mesta, lahko proti koncu tega leta oziroma v začetku prihodnjega pričakujemo epidemijo gripe. Trikratno cepljenje bo stalo upokojevce le 10 din, razliko pa bo poravnal Komunalni zavod za socialno skrbstvo v Novem mestu.

NOVE VEČJE TABLE s prometnimi znaki je pričelo nameščati po mestu Komunalno podjetje namesto starih, povečini obrabljenih in dotrajenih. Nove table so zahtevali novi prometni predpisi, ki skrbijo za varnost pešcev in voznikov v prometu. Dobro vidni znaki namreč ljudi hitreje opozorijo na nevarnost. Table je naročila metliška občina.

ENA IZMED NAJBOLJŠIH

Neža Kapušin iz Krasince je že enajstkrat darovala kri. Rodila je 10 otrok, pravi pa, da se počuti zdravo pa tudi srečno, ker lahko pomaga sočloveku. Kapušinova je ena izmed požrtvovalnih mater in žena, ki se v domači občini redno udeležujejo krvodajalskih akcij.

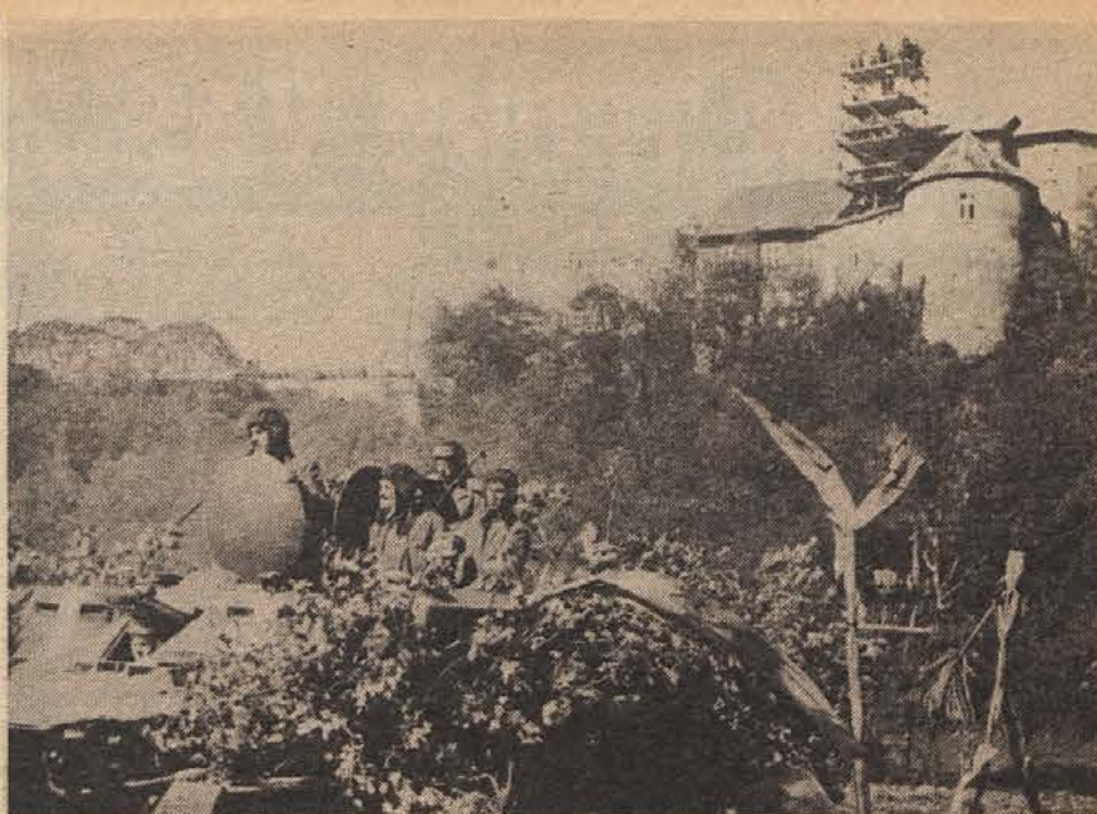
ŠE NI POSPRAVLJENO

Dolgo so imeli v Gradcu razkopano cesto, ker čez naselje napeljujejo vodovod. Pred kratkim so odprte jaskje končno začeli zasipavati, vendar cesta še ni urejena. Če bo nastopilo deževje, bo ilovica, razsuta na cestišču, lahko povzročila prometno nesrečo.

»Dolenjski list« v vsako družino

NOVA ŠTEVILKA »BETI«

Pred dnevi je izšla letošnja četrta številka tovarniškega glasila BETI, ki na 6 straneh prinaša članke o življenju in delu kolektiva. Med drugim je objavljen tudi članek o uspehih domačih ekip na tekmah in pa informativni članek, s katerim članke kolektiva seznanjajo z udeleženci manevra.

Posnetek z viniškega kampa, ki je bil 5. oktobra prizorišče velike bitke med »plavimi« in »rdečimi«. Iz opazovalnice poleg gradu, ki jo vidimo tudi na fotografiji, je bitko opazoval tudi predsednik Tito z gosti. (Foto: M. Legan)

Na preizkušnji: odlično

To, kar se je prvi oktobrski teden dogajalo, je bilo za las podobno razmeram pred 30 leti — Borci in ilegala so se tokrat prav tako odrezali, čeprav je šlo le za vojaško vajo

... V noči od 5. na 6. oktober so borci semiške čete na več mestih vznemirjali sovražnika. S tem so tudi dokazali, da četa ni bila uničena, kot je prejšnji dan poročal radio.

... Odbor za splošni ljudski odpor iz Semiča je bil ves čas izredno delaven, posebno pa njegova izvidniška skupina. Sovražnika in njegove agente so razkrili v več krajih.

... V Dragatušu so bili na okupacijo in odpor odlično pripravljeni. Izvedli so napad na 2 sovražna helikopterja, postavili na polju mine in organizirali delo v mladinski tiskarni.

... Na Vinici tudi v najtežjih trenutkih niso izgubili domiselnosti. V zrak so spustili balone, na katerih so bila protisovražna gesla, razen tega so odkrili štab sovražnih enot in 6 izdajalcev.

... Izvršni odbor občinske skupščine Črnomelj in družbeno-političnih organizacij je bil med okupacijo na terenu trikrat v sovražnem obroču, a se je vselej umaknil na nove položaje. Ko jih je sovražnik četrtič obkolil, so se zavlekli v najglobljo ilegalo.

... Črnomelj je bil v kratkem času okupacije preplavljen z letaki, ki jih je trosila mladina. Poleg tega so mladi

opravili več uspešnih diverzantskih akcij.

... Prvi dan, ko so naši spet vkorakali v Črnomelj, je bil na trgu velik miting ob številni udeležbi prebivalstva.

To so drobci iz poročil, ki so prihajala v štab rdečih na manevru »Svoboda 71«. Če ne bi bilo datumov z letnico 1971, bi jih prav lahko šteli za arhivske zapise iz let 1941, 1942 pa tja do osvoboditve.

R. B.

Hvala vsem

Izvršni odbor občinske skupščine Črnomelj in družbeno-politične organizacije ob zaključku vojaških vaj dajejo priznanje vsem odborom za splošni ljudski odpor v krajevnih središčih, ilegalnim organizacijam Zveze komunistov in OF, zlasti pa priznanje in zahvalo Partizanskemu Dolenjskemu listu in Radiu Bela krajina, ki sta v času manevrov kvalitetno opravila svojo nalogo pri obveščanju občanov.

Letos za tri oktave boljše

Po sedmih suhih letih nastopa v črnomaljski glasbeni šoli nova doba: denarne težave so urejene, imajo pa tudi vrsto novih učil

Razmere so se začele izboljševati že pred dvema letoma, ko je nižja glasbena šola v Črnomlju dobila prostore v nekdanjih pisarnah službe SKD. Postopoma šolo urejajo z željo, da bi nekoč postala središče glasbenega izobraževanja v Beli krajini. S pomočjo posojila v znesku 60.000 dinarjev so starinsko pohištvo še iz časov pred vojno vrgli v staro šaro in vse 4 učilnice na novo opremili. Prav tako imajo že precej glasbene literature, največje pridobitev za šolo pa pomenijo pred kratkim nabavljeni klavir, notna zvočna tabla in pa disco oprema, kamor sodijo magnetofon, gramofon in plošče.

Letos je na šoli 70 učencev v Črnomlju in v oddelku Metlika. Od tega pa 19 otrok v pripravnici. Veliko zanimanje za glasbeni pouk je letos posebno v Metliki, vendar tu še niso za delo najboljše pogoji. Razen tega vprašanje financiranja z metliško občino ni povsem urejeno.

Poučujejo klavir, harmoniko, kitaro ter pihala in trobila. Manjka le strokovnega kadra. Trenutno imajo 3 stalne in 4 honorarne sodelavce, toda z boljšo organizacijo bi lahko zlasti na podeželju pritegnili k pouku več otrok. Če bi imeli na primer v Semiču in na Vinici strokovnjaka za pouk, bi tam lahko odprli oddelke glasbene šole, tako pa se otroci vozijo k pouku v Črnomelj. Seveda vsem ta možnost ni dana.

V GRADNJI 20 POSLOPIJ

Črnomaljsko gradbeno podjetje BEGRAD je v prvi polovici leta gradilo več kot 20 objektov, od teh so bili največji proizvodna hala Kometa v Metliki, gostišče v Semiču, sejmšče v Metliki, 2 stanovanjska bloka in vrtec v Metliki. Medtem ko so imeli za 20,5 odst. več celotnega dohodka kot v tem času lani, pa so porabljena sredstva toliko narasla, da se je ekonomičnost poslovanja občutno zmanjšala. Računajo, da bo ob koncu gradbene sezone ugodnejša slika.

Po izjavi ravnatelja šole Silva Mihečiča ml. je TIS pokazala letos veliko razumevanje za ureditev razmer na šoli. Medtem ko so doživljali prejšnja leta več hudih kriz, največ zaradi pomanjkanja denarja, je letos poskrbljeno za nemoteno delovanje šole.

Glasbena šola je bila tudi navzven zelo delavna, zlasti v lanskem letu, saj so učenci priredili koncerte na vseh večjih šolah v Beli krajini. Tudi za letošnje zimsko sezono pripravljajo podobne obiske, le da bodo z njimi začeli prej, ne šele na spomlad, ko je povsod vrsta predstav v okviru Župančičevega natečaja.

Šola ima lepo zastavljene načrte tudi za bodoče delo, zamisli pa bodo uresničljive le, če bo šola

lahko odkupila prostore, v katerih so zdaj najemniki Stanovanjskega podjetja.

LETOS NAJVEČJI PROMET

Letošnja turistična sezona je prinesla Turističnemu biroju v Črnomlju doslej največji promet. Največ so prinesli prodaja spominkov, filmov za fotoaparate in menjalca denarja. Skoro vsak dan so v biroju menjali marke in dolarje. Ugotavljajo pa, da so bile zasebne turistične sobe slabo zasedene.

T. L.

ČRNMALJSKI DROBIR

NASTOP OTA PESTNERJA — Ob dnevu varčevanja prireja Ljubljanska banka svojim strankam v Črnomlju zabavno prireditev. V prostornem domu bo 16. oktobra nastopil trenutno najbolj popularni pevec Oto Pestner, poleg njega pe še »New swing quartet« in »Black Stars«. Za občinstvo pa bo prav tako privlačen še nagradni kviz in žrebanje Vstopnine ne bo.

MALO STRANK — V vseh trgovinah ugotavljajo, da je bilo v času manevrov zelo malo prometa. Ljudje so se držali doma, v trgovine pa so hodili nakupovat le najnujnejše.

SPET PO STAREM — Solarji so bili nekaj dni vznemirjeni in vsi iz sebe, ko so med manevri vse dni pi-

sali propagandne listke in jih trosili po mestu. Vaje so minile, otrokom pa je bilo kar žal, da je bilo »illegalnega« dela prehitro konec. Ni bilo lahko preiti spet v stari način življenja.

KOSTANJ JE ŽE ZREL — Zadnje leto in sončno nedeljo je bilo po hostah okrog Črnomlja, Semiča in Vinice vse polno nabiralcev kostanja. Poleg domačinov so prišli nabirati kostanj tudi izletniki od drugod.

VEČ KOT TISOČ prebivalcev Črnomaljske občine se je udeležilo nedeljskega zborovanja v Karlovcu, na katerem je govoril predsednik Tito. Potovali so z vlakom, z avtobusi in osebnimi avtomobili.

UMRL JE JOŽE ŠILC iz Vranoviča, star 64 let.

metliški tednik

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 15. oktobra – Terezija Sobota, 16. oktobra – Hedvika Nedelja, 17. oktobra – Marjeta Ponedeljek, 18. oktobra – Luka Torek, 19. oktobra – Etnin Sreda, 20. oktobra – Irena Četrtek, 21. oktobra – Uršula

KINIO

BREŽICE: 15. in 16. oktobra amer. barv. film „Avtostoparka“. 17. in 18. oktobra jugoslovanski barvni film „Na klanecu“. 19. in 20. oktobra ameriški barvni film „Bolni vzdušje Mohavka“. CRNOMELJ: Od 15. do 17. oktobra japonski barvni film „Horda Sledžija“. 19. oktobra italijanski barvni film „Deklica s pištolo“. KOSTANJEVICA: Od 17. do 21. oktobra ameriški barvni film „Petorica za pekel“. KRŠKO: 16. in 17. oktobra ameriški barvni film „Pancha Villa jezdi“. 20. oktobra ameriški barvni

film „Skrivnostna ceremonija“.

METLIKA: Od 15. do 17. oktobra ameriški barvni film „Taras Bulba“. Od 15. do 17. oktobra mehiški barvni film „Pravica na rojstvo“. 20. in 21. oktobra francoski barvni film „Poslednji Mohikanec“. Od 20. do 24. oktobra ameriški barvni film „Detektiv“.

MIRNA: 16. in 17. oktobra ameriški barvni film „Sestane s smrtjo“.

MOKRONOG: 15. in 16. oktobra ameriški barvni film „Hladnokrvni kaznjene“.

NOVO MESTO: Od 15. do 17. oktobra angleški barvni film „Kapitan Nemo in podvodno mesto“. Od 19. do 21. oktobra italijanski barvni film „Revolveraši“.

RIBNICA: 16. in 17. oktobra ameriški barvni film „Po sledi zločina“.

SEVNICA: 16. in 17. oktobra ameriški film „Cena masčevanja“. 20. oktobra francoski film „Lepotica Ana“.

SODRAŽICA: 16. in 17. oktobra ameriški film „Alvarez Kelly“.

SENTJERNEJ: 16. in 17. oktobra „Vražji pozdrav“.

TREBNJE: 16. in 17. oktobra švedski barvni ljubzenski film „Velika ljubezen“.

ČESTITKE

Vsem prijateljem in znancem srčna hvala za čestitke ob obletnici Mijo Černoš, Novo mesto.

Mladi zdravnici Ludiki Baraga iz Mokronoga za uspešno končan študij na medicinski fakulteti iskreno čestitajo – vsi njeni.

Dragi kolegi Lojzki Gospodarič, uslužbenki bolnice iz Novega mesta, želijo vse najlepše za njen življenjski praznik. Sostanovke iz Partizanske 29, Novo mesto.

Dragima hčerkama Tinci Pust, Irca vas, in Slavki Udovič, Trebnje, želimo vse lepo za 21. rojstni dan. Njunima možema pa lepe pozdrave. Mama, ata ter Milenka Žitnik.

OBVESTILA

ŠCETKE ZA LOŠILCE in za sesalce za prah obnovi ščetkarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

ANTONA ZUPANČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem ter delovnim organizacijam za darovane vence in izraze sožalja. Posebna zahvala tudi častitemu kaplanu za zadnje spremljevanje.

Podturn pri Dol. Toplicah

Zalujoči: žena Jožeta, otroci Feliks in Sonja, Božena, Milka, Pepca, Tone, Jože in Rajko z družinami in drugo sorodstvo.

Ob nenadni in prerani smrti našega dragega sina in brata

LJUBKA ŠAUERJA iz Zaloga

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja, godbi Novevole iz Straže, Kmetijski zadruzi Novo mesto – obrat Zalog, gospodu župniku. Nadalje se zahvaljujemo osnovni šoli v Vavti vasi ter ostalim.

Zalujoči: mama, ata, sestra in drugo sorodstvo

Ob nepričakovani smrti naše drage botre in tete

MARIJE OVNIČEK iz Zajčjega vrha

Se iz srca zahvaljujemo vsem vaščanom, prijateljem in sorodnikom, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in pokojnici darovali vence in cvetje. Posebna hvala Franciški Judež in Alojziji Udovič za vso pomoč. Iskrena hvala častitemu gospodu župniku za spremljevanje in poslovljene besede. Vsem, prav vsem iskrena hvala.

Zalujoči: družina Kralj in drugo sorodstvo

Za vedno se je poslovila od nas naša draga mama, stara mama, babica, sestra in teta

MARJETA HUTEVC iz Rajnuš

Ob tej nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ji poklonili vence in cvetje ter jo pospremili k večnemu počitku. Posebno zahvala smo dolžni sosedom in vaščanom, ki so nam nudili kakršnokoli pomoč. Iskrena hvala častitemu gospodu župniku za obred in poslovljene besede.

Zalujoči: sin France z družino, hčerka Mitka z družino, vnuki in vnukinje, sestra z družino ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Nenadoma nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE KOCJAN

iz Mihovice pri Sentjerneju

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za podarjene vence in cvetje. Posebno zahvala smo dolžni osebju splošne bolnice – internemu oddelku Novo mesto, častiti duhovščini za obred. Vsem, ki ste dragega pokojnika spremili do njegovega preranega groba, lepa hvala

Zalujoči: žena Marija, sin Jože, hčerka Milka z družino in drugo sorodstvo

Mnogo prezgodaj nas je zapustila naša najdražja žena, ljubljena mama, stara mama in sestra

JOŽEFA PIŽMOHT iz Starega trga pri Trebnju

V bridki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali. Zahvaljujemo se vsem sosedom za nesebično pomoč. Hvala vsem številnim darovalcem vencev in cvetja, enako sodelavcem pri TRIMO, Modna oblačila, PTT Ljubljana in osnovni šoli Sempeter. Posebno zahvalo smo dolžni gospodu dekanu za poslovljene besede in obred. Prisrčna hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni prerani zadnji poti.

Zalujoči: mož Jože, sinovi: Jože z družino, France in Stanko, hčerki Justa z možem in Milena, sestra Marija in drugi

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 17. OKTOBRA: 10.30 Reklame in oglasi – Pravilna in zdrava prehrana – Top pops 12 – Kakšni so konjički naših občanov (gost oddaja iz Zdravko Balog) – Za vsakogar nekaj – Jože Petančič: O novi matematiki – Ob 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – II. del – Zaključek oddaje.

SREDA, 20. OKTOBRA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila – Reklame in oglasi – Dom in družina – Po domače – Pravilna in zdrava prehrana – nadaljevanje – Parada starih hitov – Oddaja za najmlajše – Ob 18. uri zaključek oddaje.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 14. OKTOBRA: 16.00–16.15 Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki – 16.15–17.00 Nove plošče RTB – Aktualnost tedna – Obvestila in reklame – 17.00–18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 16. OKTOBRA: 16.00–16.30 Pol ure za pop glasbo – 16.30–16.40 Sobotno kramljanje – 16.40–17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam – 17.00–17.10 Prehrana zdravega in bolnega človeka – 17.10–17.30 Za naše najmlajše – Pika doživi brodolom – 17.30–18.00 Narodnozabavne na val 192 m.

NEDELJA, 17. OKTOBRA: 10.30 Domače zanimivosti – Poročila s seje občinske skupščine Brežice – Za naše kmetovalce: Zapis z obiska pri strojni skupnosti Loče pri Dobovi – Obvestila, reklame in spored kinematografov – 11.50–15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 19. OKTOBRA: 16.00–16.15 Napoved programa in srečanje z vokalno-instrumentalnim ansamblom Dioleni – 16.15–17.15 Poročila – Jugoton vam predstavlja – Novo v knjižnici – Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista – Tedenski športni komentar – Obvestila, reklame in filmski pregled – 17.15–18.00 Festival Vesela jesen 71 – glasbena oddaja.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Teme iz Sadije vasi – Jožeta, Fani Golob iz Gornjega Vrhopolja – Franca, Marija Drenik z Jablana – Milana, Marija Zaplatar iz Spodnjih Mladetič – Matjaža, Marta Šiško iz Sentjerneja – Ingrid, Alojzija Gorenc iz Jelen-dola – Martino, Darinka Pavček iz Cegelnice – Boštjana, Jožica Juntez iz Vrhka – Matejo, Ana Turk z Vrha – Marijo, Nada Jurkovič iz Blatnika – Vesno, Ana Gorišek z Čateža – Mojco, Bara Stampohar iz Gradca – Tomaža, Milena Krašna iz Kamenškega – Mirana, Sonja Rožman iz Črnomlja – Mojco, Terezija Uršič iz Skrljevega – deklico, Marija Kump iz Semiča – deklico, Jožeta Hrovat iz Konca – dečka, Martina Verbič iz Ivančne gorice – dečka, Franciška Zorman iz Lukovka – deklico, Ivanka Bele iz Potovrha – dečka, Jožeta Butala iz Kota pri Semiču – deklico, Anica Zvab iz Črnomlja – deklico, Lidija Mlakar s Senovega – dečka, Ana Ruperčič iz Dolnjega Maharovca – dečka, Nada Zabič iz Metlike – dečka in Rozika Hudelja iz Smihela – deklico.

ZAHVALA

Ob nepričakovani smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

JOŽETA ŽIČKARJA

s Senovega

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter se poslovili od njega. Zahvaljujemo se godbi za žalostinke, pevcom za lepo petje in tov. Avsenaku za poslovljene besede. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Malavašiču za takojšnjo pomoč. Hvala gospodu župniku za opravljen obred. Prisrčna hvala sosedom, ki so nam tako nesebično pomagali. Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje. Vsem in vsakomur še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Hermína, sin Jože, hčerka Marica, vnukinja Marjana in Renata ter zet Franc

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža in očeta

RADA ČERVA

z Mirne

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in šopke ali se drugače poklonili njegovemu spominu. Zahvaljujemo se vsem predstavnikom družbeno-političnih organizacij, govornikom, godbi Trebnje, pevcom, sorodnikom, znancem, prijateljem in vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam stali ob strani in izrekli sožalje

Zalujoči: žena Pepca, sinova Rado in Zdravko

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega predragega moža, očeta, sina in brata

JOŽETA BRATKOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani in ga zasuli s cvetjem. Posebna zahvala Ani Cesarjevi in Parkljevim. Prisrčna hvala zdravnikom in bolničar-kam kirurške bolnice, dr. Vodniku in dr. Zoriču in vsem zdravnikom zdravstvenega doma, ki so mu lajšali težke bolečine. Iskrena hvala pevskega zboru iz Stopič in oktetu iz Sentjerneja za občutene žalostinke, GD Prečna za spremljevanje, govornikom Poldetu Ciglerju, Olgi Zupančičevi, Piu Žužku in Francu Mesojedu, gospodom duhovnikom za opravljene obrede, vsem darovalcem vencev in cvetja

Prečna, Novo mesto, Sentjernej.

Zalujoči: žena Fani, sin Jože z ženo Slavko, mama in sestre

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

Jožeta Hrovata

iz Žužemberka

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga tako številno spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se predstavniku ZZB Žužemberk za poslovljeni govor, kakor tudi gospodu župniku Zupancu iz Smihela in Jakušu iz Žužemberka, domačim pevcom, Gasilskemu društvu za zadnji pozdrav, kolektivu Iskra Žužemberk in Kranj, sorodnikom in znancem ter prijateljem. Se enkrat vsem, ki so nam kakorkoli v težkih trenutkih stali ob strani, naša prisrčna zahvala

Zalujoči: žena Francka, sinovi, hčerke z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega moža in očeta

Josipa - Pepija Ivanca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, rojakom, Sodrčanom in znancem, ki so ga tako številno spremili na zadnji poti 6. oktobra in počastili njegov spomin. Posebno se zahvaljujemo gasilec in pevcom iz Sodražice za izkazano čast dragemu pokojniku in zadnje slovo. Zahvaljujemo se predstavnikom delovnih kolektivov: Pletilnici – Sodražica, Zdravstveni postaji Sodražica, Salonitu – Anhovo in Smeltu – Ljubljana za sočustvovanje. Lepa hvala za vence cvetje in izražena sožalja

Zalujoči: žena Dora, sinova Jože in Marjan z družinama

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage žene, mame, stare mame in sestre

Antonije Ljubi

iz Podturna

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje. Posebna hvala sindikatu SGP PIONIR, sodelavcem Novoteksa, Iskra, Rog za podarjene vence

Zalujoči: mož Janez, sinovi Tone, Jože, Lojze, Franc, hčerke Pepca, Anica, Marija, Karolinec, Tončka, Ivanka z družinami ter sin Stanko in drugo sorodstvo

mai oglasi

SLUŽBO DOBI

2 PEKOVSKA POMOČNIKA ali fanta za priučetev sprejme takoj pekarna Jože Pegam, Cerklje ob Krki 21 pri Brežicah.

SLUŽBO DOBI takoj dekle, ki ima veselje do dela v gostinstvu, in natakrica od 35 do 40 let stara. Ponudbe pošljite na naslov: Ivan Avsenik, 64275 Begunje na Gorenjskem.

SPREJMEM v uk dva vajenca. Pričetek možen takoj. Stane Škoberne, RTV mehanika, Krško, Tovar-niška 4.

STANOVANJA

ODDAM neopremljeno sobo sam-skemu dekletu. Plačilo za dve leti vnaprej. Naslov v upravi lista (2177/71).

ZAKONSKI par brez otrok išče enosobno, prazno stanovanje, Novo mesto – Krško – Brežice. „Dober plačnik“.

MIRNO dekle išče ogrevano sobo v Novem mestu. Ponudbe pod „Nujno“.

ISCEM sobo in kuhinjo ali večjo sobo v Novem mestu ali bližnji okolici, lahko tudi v Grosupljem. Naslov v upravi lista (2185/71).

MIRNA samska uslužbenka išče neopremljeno ali opremljeno sobo v bližini bolnice. Naslov v upravi lista.

UČITELJICA nujno potrebuje stanovanje v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista (2186/71).

ISCEM opremljeno sobo, plačam tudi vnaprej. Naslov v upravi lista (2153/71).

ZAMENJAM ali prodam dvosobno stanovanje z vrtom v središču Metlike za stanovanje v Ljubljani z odločbo. Stanovanje je takoj vseljivo. Drobniči, Ljubljana, Zof-ke Kvedrove 24/II.

ISCEM opremljeno, po možnosti ogrevano sobo v Novem mestu ali okolici. Plačam dobro in redno, tudi vnaprej. Naslov v upravi lista (2164/71).

ODDAM opremljeno sobo takoj. Naslov v upravi lista (2170/71).

Motorna vozila

PRODAM novo motorno kolo Jawa 175 ccm. Tomaž Strel, Mokronog 45.

PRODAM karamboliran motor JAWA z garancijo. Franc Krajšek, Sentrupert 26. Ogled vsak dan.

PRODAM fiat 1400, lahko tudi po delih. Ivan Štamfelj, Potov vrh 7, Novo mesto.

WARTBURG 1970 zamenjam za rabljeno zastavo 750 in doplačilo. Stanko Rečnik, šola Jelševce, Mokronog.

FORD CAPRI 1500 XL (20.000 km) prodam za devize ali dinarje. Majda Leben, Šmarje 42, Sevnica.

PRODAM

ZELO POCENI prodam rabljeno spalnico z novimi jogi. Ogled dopoldne. Lapanje, Zagrebška 14, prtiličje – desno.

PRODAM enosobno prikolico za osebni avtomobil nosilnosti 500 kg. Naslov v upravi lista (2166/71).

KUPIM

KUPIM betonski mešalnik. Malenšek, Podgrad 19, Stopiče.

RABLJENO mizarsko mizo („hobl-bank“) kupim. Naslov v upravi lista (2182/71).

KUPIM KAD in sodček od 300–600 l. Naslov v upravi lista (2161/71).

POSEST

PRODAM HIŠO (tretja faza) v Novem mestu za novo bolnišnico ob potoku Težka voda. Ponudbe pod „Gotovina“.

PRODAM HIŠICO z vrtom, vodo, elektriko, blizu Mokronoga. Informacije Jože Pucelj, Martinja vas 12 pri Mokronogu.

PRODAM gradbeno parcelo za vikend nad Prečno. Naslov v upravi lista (2172/71).

PRODAM pribl. 70 ha travnika, primernega za vinograd (okolica Cer-kelj ob Krki, dostopno z avtomobilom, cena 5 din kvad. meter), 20 a vinograda in vinsko klet. Ponudbe na oglasni oddelek DL pod „Cviček“.

RAZNO

PROSIM najditelja registrske tablice ZG 122-684, da jo vrne proti nagradi. Jože Kastelic, Zobja vas 10, Novo mesto.

IMATE RESEN NAMEN, da si poiščete ženo, moža? Ste osamljeni, pogrešate družbo? Se želite izogniti avanturam, izkoriščanju, neresnici, neuglednemu in nevar-nemu spoznavanju na cestah in po lokalih? Pišite nam ali pa nas obiščite! Morda bomo pomagali tudi vam. Tajnost vam je zjamčena. Pri odgovorih na kuverti ni oznake našega podjetja. POSREDOVALNICA ZA ZAKONSKE ZVEZE, Ljubljana, Pletersnikova 24 a, blizu Gospodarskega razstavišča.

ISCEM dobrogrčno dekle do 30 let – kmečko. Slika zaželeni. Naslov v upravi lista (2175/71).

POROČNI prstani! – Če ste v za-dregi, kakšen prstan bi podarili svoji ljubljeni, obiščite zlatarja Otmarija Zidariča v Gosposki 5 v Ljubljani (poleg univerze). – Z iz-rezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 15. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 9.35 Od melodije do melodije - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.10 Šopek slovenskih pesmi, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Slavko Gliha: O pokojninskem zavarovanju kmetov - 12.40 „Čez polja in potoke“ z godci in pevci - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Kaj vam priporočuje glasba? - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 „Signal“ - 18.50 Ogledalo našega časa - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Beneški fantje - 20.00 Slovenski zbori tekmujejo - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih

SOBOTA, 16. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični

napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. France Černe: Pripuščanje svinj ob zelenem času - 12.40 „Po domače“ v veseljem tonu - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet - 15.40 Pojo naši operni pevci - 16.00 „Vrtljak“ - 16.45 S knjižnega trga - 17.15 Gremo v kino - 17.50 Z ansambлом Jožeta Kampača - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča - 20.00 Spoznavajmo svet in domovino - 22.15 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA, 17. OKTOBRA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Ištvan Foky: „Počitnice poslednjih porednežev“ - 8.53 Skladbe za mladino - 10.05 Še pomnite, tovariši... Jože Vidic: Prve žrtve prvega spopada - 10.25 Pesmi borbe in dela - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.15 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Nedeljska reportaža - 14.30 do 14.50 Humoreska tega tedna - 17.30 do 18.00 Radijska igra - Alja Isaković: „Kajenje“ - 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 18. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.20 Cicanov svet - 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Vladi Martelanc: Med kot hrana in zdravila - 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.40 Lepe melodije - 16.00 „Vrtljak“ - 18.15 Ob lahki glasbi - 18.35 „Interneta 469“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Stereofonski operni koncert - 22.15 Za ljubitelje jazza

TOREK, 19. OKTOBRA: 8.10 Operna matineja - 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.35 Slovenske narodne - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franc Haber: Vplivi krmiljenja na mlečnost krav - 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z ansambлом Jožeta Privška - 14.40 „Na poti s kitaro“ - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 18.15 V torek nasvidenje! - 18.45 Svet tehnike - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Vilija Petriča - 20.00 Prodajalna melodij

SREDA, 20. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Za mlade radovedneže - 9.40 Iz glasbenih šol - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Miran Brinar: Izkoristimo letošnji dober obrod gozdnega semena - 12.40 „Od vasi do vasi“ z domačo pesmijo - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Poje moški zbor Laško - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Jezikovni pogovori - 17.25 Naša glasbena galerija - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana

ČETRTEK, 21. OKTOBRA: 8.10 Operna matineja - 9.35 Pesmi jugoslovanskih narodov - 10.20 do 12.00 Pri vas doma - 11.00 do 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Janez Istanič: Ocena jug. vinskega letnika 1970 in predvidevanja za 1971 - 12.40 Francoske pihalne godbe - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Iz mladit grl“ - 14.30 z ansambлом Silva Stingla in Atija Sossa - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.15 Ansambel Jožeta Kampača - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Mojmir Sepeta - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.40 Glasbeni nohturno

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri ONPZ

»METALGRAD«

JESENICE NA DOLENJSKEM

RAZPISUJE

delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. da imajo višjo šolsko izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih;
2. da imajo srednjo šolsko izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri in najmanj 10 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih;
3. da so sposobni za samostojno organiziranje in vodenje poslovanja delovne organizacije;
4. da so moralno in politično neoporečni.

Stanovanje ni preskrbljeno.

Kandidati naj ponudbo, dokazilo o izobrazbi in podroben življenjepis o dosednji dejavnosti pošljejo komisiji za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij do 29. oktobra 1971.

»METALGRAD«
JESENICE NA DOLENJSKEM

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 17. 10.

8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.30 Po domače z ansambлом Richija Vadrnala (JRT) (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.45 Mozaik (Lj) - 10.50 Otroška matineja: Veliki in mali Klaus, Svet, v katerem živimo (Lj) - 11.40 Mestece Peyton - serijski film (do 12.30) (Lj) - Sportno popoldne - 18.10 Ujetnik v Zeni - ameriški film (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Humorišča oddaja (Bgd) - 21.25 Videofon - (Zg) - 21.40 Sportni pregled (JRT) (Lj) - 22.10 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 18. 10.

9.05 Odprta univerza (Bgd) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francosčina (do 16.40) (Bgd) - 16.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.15 Šah Fisher - Petrosjan (do 17.35) (Zg) - 17.45 Ključke dogodivščine - III. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Spoti po Sloveniji (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Mladi za mlade (Zg) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.40 3-2-1 (Lj) - 20.45 L. Zorin: Kronanje - drama TV Beograd (Lj) - 21.50 Večer s pisateljem Danilom Lokarjem (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

TOREK, 19. 10.

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove sploš-

ne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtec (Zg) - 16.10 Angleščina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.50 T. Janson: Carodejev klobuk - III. del (Lj) - 18.05 Risanka (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Srečanje v studiu 14 - Anna Indentici (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Srčni infarkt - II. del (Lj) - 19.30 Osebnega nega: Mastna koža (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Uporniška gibanja v filmski upodobitvi: Krvava bajka - jugoslovanski film (Lj) - Glasbeni nohturno: W. A. Mozart: Sonata št. 1 in 2 (Lj) - ... Poročila (Lj)

SREDA, 20. 10.

8.15 TV v šoli (Zg) - Sportno popoldne - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd) - 17.05 Šah Fisher - Petrosjan (do 17.25) (Zg) - 17.50 H. Ch. Andersen: Jelka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zabavno glasbena oddaja (Sar) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Na sedmi stezi (Lj) - 19.30 Naš ekran (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Monitor (Lipica) (Lj) - 21.30 Glasbena oddaja (Lj) - 21.50 Naš vsakdan: Eppur si muove (Lj) - ... Poročila (Lj)

ČETRTEK, 21. 10.

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Velika šolska ura - prenos iz Kragujevca (Zg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) -

17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bgd) - 17.55 Glasbeni cicanbi: Zdravnik (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zobato kolo - oddaja Svet, v katerem živimo (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni (Bgd) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.35 Maupassantove novele - 9. del (Lj) - 22.00 Apoteza baleta - I. oddaja iz cikla Igor Stravinski (Lj) - 22.35 Poročila (Lj)

PETEK, 22. 10.

9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bgd) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.40 Šah Fisher - Petrosjan (Zg) - 17.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.10) (Bgd) - 17.45 Verne-Kohout: V 80 dneh okrog sveta - I. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zabavno glasbena oddaja (Zg) - 18.45 TV variete (Zg) - 19.00 Mestece Peyton (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Slavna imena - Elizabeth Taylor v filmu: Ko sem zadnjič videl Pariz (Lj) - 22.25 Poročila (Lj)

SOBOTA, 23. 10.

9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 17.50 Jugoslovanska folklor (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Nicholas Necikley - serijski film (Lj) - 19.25 Mozaik (Lj) - 19.30 TV kašipot (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Glasbena križanka (Lj) - 21.35 Kratek film (Lj) - 22.00 Oddelek S - serijski barvni film (Lj) - 22.50 Poročila (Lj)

KNJIŽNE NOVOSTI DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE

Mira Mihelič: OGENJ IN PEPEL

Najnovejši prozni tekst Mire Miheličeve posega v čas druge svetovne vojne, posebej pa se pisateljica ustavi ob problemu meščanstva v vsakem revolucionarnem obdobju.
205 strani, cena: pl. 52 din.

Ciril Zlobec: ČUDOVITA PUSTOLOVŠČINA

V antologijski zbirki »Čudovita pustolovščina« so poleg izbora iz pesnikovih dosedanjih pesniških zbirk tudi štiri pesmi iz njegovega najnovejšega obdobja.
152 strani, cena: pl. 38 din.

Dr. Dušan Vejnovič: OD PLEMEN DO NARODOV V AFRIKI

V zbirki »Moderna družba« je izšla doktorska disertacija dr. Vejnoviča »Od plemen do narodov v Afriki«. Narodnoosvobodilna gibanja afriških ljudstev so se in se razvijajo v popolnoma drugačnih razmerah, kot jih poznamo iz zgodovine evropskih narodov. Knjiga, ki je napisana pregledno in tehtno, bo bralcem zanesljivo pomagala k lažjemu razumevanju zapletenih in na videz nasprotujočih si pojavov na »črnem kontinentu«.
272 strani, cena: pl. 75 din.

Dr. Fran Pediček: VOZLI DRUŽINSKE VZGOJE

Knjiga dr. Pedička poskuša poučiti bralca, kako v današnjem času doseči zadovoljive in zaželene uspehe na področju vzgajanja in poučevanja mladih.
296 strani, cena: kart. 45 din.

Aleksander Solženicin: EN DAN IVANA DENISOVIČA

Zaradi velikega povpraševanja po knjigah lanskoletnega Nobelovega nagrajenca za književnost je založba poslala na trg razširjeno izdajo Solženicinovih novel. Kot posebnost te knjige omenimo bogato dokumentacijo, korespondenco in krajše zapise, ki so zbrani v drugem delu knjige. Med dokumentacijo bo našel bralec tudi odgovore in uradna poročila ob Solženicinovi izključitvi iz Zveze sovjetskih pisateljev. Knjiga ima tudi izčrpno spremno besedo Franceta Klopčiča.
344 strani, cena: pl. 78 din

Blaga Dimitrova: NA POTI K SEBI

Na poti k sebi je tretji roman znane bolgarske pisateljice, ki jo v slovenščini poznamo že po delu Odklon srca. Po svojih umetniških kvalitetah je to vsekorkor tekst, ki sodi v reprezentativno zbirko »svetovne literature« Moderni romani.
476 strani, cena: pl. 90 din.

UVOD V IKEBANO

TRAJNA IKEBANA

To sta najboljša priročnika za začetnike, ki se poskušajo v umetnosti urejanja svežih in posušenih cvetic.
Prva knjiga ima 56, druga pa 64 strani; cena posamezne knjige: kart. 50 din.

MOJ OTROK — MOJA VSAKDANJA SKRB

To je priročnik za mlade matere, ki ga je priredila založba Better Homes & Gardens v sodelovanju s skupino najboljših ameriških pediatrov. Priročnik obravnava celoten otrokov razvoj od rojstva do šestega leta življenja.
248 strani, cena: kart. 100 din.

Knjige dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe. Pri večjem nakupu nudi založba možnost obročnega odplačevanja. S priloženo naročilnico lahko naročite knjige pri upravi

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE
61000 Ljubljana, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Obvezno naročam naslednje knjige:

.....
.....
.....

Znesek din bom poravnal
— takoj
— v mesečnih obrokih po 40 din.

Knjige mi pošljite na naslov:
— stalnega bivališča
— na kraj zaposlitve
(Neustrezno, prosimo, prečrtajte!)

Kraj in datum:

Podpis:

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek:
Kraj:
Ulica:
Uslužen(a) pri:

Medicina dela na novi poti

Lepši obeti za razvoj medicine dela, ki bo imela svoj praktični odmev v večji skrbi za zdravo delo neposrednih proizvajalcev

Od 20. do 24. septembra je bil v Ljubljani III. jugoslovanski kongres medicine dela, na katerem je sodelovalo veliko število medicinskih strokovnjakov iz domovine in tujine. Med udeleženci tega pomembnega shoda je bilo tudi več zdravnikov iz Dolenjske, za mnenje o kongresu pa smo zaprosili dr. Milana Mlakarja, obratnega zdravnika v ambulanti krske Celuloze.

— Kaj pravzaprav obravnava medicina dela?
„Ukvarja se z aktivnim varstvom delavcev, odvraca jih od škodljivih vplivov, do

ke medicine dela primerjali v praksi. Saj so ravno ta naša podjetja med najbolj obravnavanimi, gledano z našega področja dela. Izmenjava izkušenj na neformalnih shodih je bila tudi velike vrednosti.“

— Kako to, da je bil kongres v Ljubljani?

„Ker smo letos po dolgih letih naporov pri nas v Ljubljani končno dobili Inštitut za medicino dela, je bil ta shod krona vseh prizadevanj, ki jih v zadnjih letih vlagajo nekateri ljudje. Ti imajo pred očmi cilj, da pomagajo ljudem, ki delajo v zahtevnih pogojih. Dobili smo svoje vodstvo, to pa pomeni, da bo napredek šel hitreje naprej.“

— Kaj pa pri nas na Dolenjskem?

„Vodilni kadri v delovnih organizacijah kažejo precejšnje zanimanje za to službo. Vendar zaradi pomanjkanja kadrov na Dolenjskem ni niti enega specialista, smo daleč za drugimi razvitimi industrijskimi območji.“

— Kako je v Celulozi?

„Trudimo se po svojih močeh, da bi čimveč naredili, teže pa je pokazati konkretne uspehe, čeprav ne dvomim, da so!“

— Kaj bi po vašem mnenju morali biti v ospredju vseh prizadevanj?

„Človek“.

SLAVKO DOKL

katerih prihaja v proizvodnji, delovnih procesih in tehnologiji dela.“

— S kakšnimi vtisi ste se vrnili s kongresa?

„Na kongresu so prebrali 120 izredno skrbno pripravljenih referatov, ki so obravnavali v glavnem varstvo delavcev v barvi in črni metalurgiji. Vsi referati so bili natisnjeni v posebni knjigi, ki so jo prejeli vsi udeleženci kongresa. Veliko je bilo tudi strokovnih obiskov. Ogledali smo si Kidričevo, Ravne, Idrijo in Jesenice. Povsod smo lahko teoretične izsled-

Avto in medved

Franc Zupančič iz Gotne vasi pri Novem mestu se je s svojo družino in Stankom Avguštinom ter njegovo ženo v nedeljo, 10. oktobra, odpeljal na izlet. Ko so se ob 19. uri vračali z Ajdovca proti Novemu mestu, so se pogovarjali v avtomobilu tudi o tem, kaj bi storili, če bi srečali medveda.

Prav tedaj so luči avtomobila na cesti zatipale kosmatinca, ki jo je ubiral preko ceste. Ni bil niti 20 metrov stran od avtomobila in komaj je odhlačal s ceste, že je avto zapeljal mimo. Sivo rjavi medved je bil precej velik in je gotovo tehtal več kot 120 kg. Menijo, da je šel na večerjo, saj je še dosti jazbok.

zmrcvarjeno potegnili izpod črnega mercedesa.

Takrat sem pritekel v bolnišnico in te prijel za roko. Nisi se zganila. Zbal sem se zate. Poljubljaj sem te na čelo in odprla si oči. Potem si me zgrabila za roko in kot bi se nekaj prelomilo v tebi, si mi dejala: „Pojdiva k tebi, tukaj je tako pusto.“ Nato si

zaspala, jaz pa sem odšel in taval po ulicah s tvojim razbitim obrazom in zlomljenim telesom pred očmi.

Čutil sem se krivega, da sem te hotel zapustiti. Če ne bi bilo črnega mercedesa, njegovih sikajočih gum in sirene resnega avtomobila, bi prav gotovo šla narazen. Tako pa si imela srečo. Ostal sem tvoj in pridem vsak dan k tebi z rožami. Veš, malo mi je nerodno, pa nič zato, tudi tega sem se že privadil. Bolniške sestre se ozirajo za mano, ko nerodno kolovratim med posteljami in se prebijam do tvoje. Mogoče ti celo zavidajo. Ti imaš vedno sveže rože...

Zraven tebe umira ostarela žena. Kako brezizrazne so njene oči. Ali je res ni nič strah umreti? Jaz pa sem se

tako bal, da mi boš umrla. Nisem si mogel predstavljati, da bi me zapustila, ne da ti povem, da te nimam rad, da te nisem imel nikoli rad. Zato sem tu, zato so vsak dan ob tebi sveže rože, katerih se tako razveseliš. Ko bi vedela, da ti jih prinašam zato, da bi ozdravela, da bi ti čimprej lahko povedal re-

lim imeti otročička s tabo. Čisto majhnega otročička. Pobožal sem te in bila si srečna kot otrok, ki mu obljubi igračko. Jaz pa sem tisti večer mnogo razmišljal o tebi, o najinem otročičku in o igračah in prvikrat se mi je zdelo, da ti ne prinašam rož samo zato, da bi ti povedal, da te ne ljubim.

Zaradi tega sem bil drugi dan zamišljen in vprašala si, kaj me tare. Nisem ti povedal resnice, zlagal sem se, ti pa si bila srečna, da sem zraven tebe in da boš še dolgo potem, ko bom odšel, božala moje rože. Eno od njih boš vzela v roke in jo milovala kot najinega otročička, katerega ti ne bom nikoli podaril.

Jutri boš zapustila bolniško posteljo. Prinesel ti bom zadnje cvetje in potem se bo polahko osula najina ljubezen. Pobožala boš rdeče nageljčke in enega od njih mi boš vtaknila v gumbnico. Zasmejala se boš in hotela objeti ves svet, jaz pa bom otožno vesel, ker ti bom čez nekaj dni lahko povedal resnico. Takrat boš jokala in si želela nazaj bolniško posteljo in upanje. Jaz pa se bom le težko privadil na roke, ki ne bodo vedele, komu naj vsak dan podarijo sveže cvetje.

MIHA MATE

Osamljene roke

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE

MIHA MATE